

Budsjett-innst. S. nr. 4

(2004–2005)

Budsjettinnstilling til Stortinget
fra justiskomiteen

St.prp. nr. 1 (2004-2005) og St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 3 (2004-2005)

**Innstilling fra justiskomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet
for 2005, kapitler under Justis- og politidepartementet mv.
(rammeområde 5)**

Budsjett-innst. S. nr. 4

(2004–2005)

**Budsjettinnstilling til Stortinget
fra justiskomiteen**

St.prp. nr. 1 (2004-2005) og St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 3 (2004-2005)

**Innstilling fra justiskomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet
for 2005, kapitler under Justis- og politidepartementet mv.
(rammeområde 5)**

INNHold

1.	Oversikt over kapitler og poster i rammeområde 5	5
2.	Stortingets vedtak om rammesum	7
3.	Hovedprioriteringer innenfor rammeområde 5	7
3.1	Innledning	7
3.2	Hovedtrekk i kriminalitetsutviklingen	7
3.3	Prioriterte mål og tiltak, St.prp. nr. 1 (2004-2005)	8
3.4	Komiteens generelle merknader	8
3.5	Avtale mellom regjeringspartiene og Fremskrittspartiet om justisbudsjettet for 2005	12
3.6	Merknader fra de enkelte fraksjoner - partienes primære rammeforslag	15
3.7	Merknader fra de enkelte fraksjoner - prioriteringer innenfor vedtatt rammebevilgning	29
4.	Merknader til de enkelte kapitler	30
5.	Sammenligning av budsjettall, kapitler og poster rammeområde 5	61
6.	Forslag fra mindretall	65
7.	Komiteens tilråding	69

Budsjett-innst. S. nr. 4

(2004-2005)

Budsjettinnstilling til Stortinget fra justiskomiteen

St.prp. nr. 1 (2004-2005) og St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 3 (2004-2005)

Innstilling fra justiskomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2005, kapitler under Justis- og politidepartementet mv. (rammeområde 5)

ler som er fordelt til komiteen under rammeområde 5 ved Stortingets vedtak 19. oktober 2004, jf. Innst. S. nr. 4 (2004-2005).

Til Stortinget

Komiteen fremmer i denne innstillingen forslag om bevilgninger på statsbudsjettet for 2005 under de kapit-

1. OVERSIKT OVER KAPITLER OG POSTER I RAMMEOMRÅDE 5

Nedenfor følger en oversikt over bevilgningsforslaget under rammeområde 5 som det fremgår av St.prp. nr. 1 (2004-2005) fordelt på kapitler og poster.

Kap.	Post	Formål:	St.prp. nr. 1 (2004-2005)
Utgifter i hele kroner			
<i>Høyesterett</i>			
61		Høyesterett (jf. kap. 3061)	53 608 000
	1	Driftsutgifter	53 608 000
<i>Justis- og politidepartementet</i>			
400		Justisdepartementet (jf. kap. 3400)	214 977 000
	1	Driftsutgifter	204 951 000
	71	Tilskudd til internasjonale organisasjoner	10 026 000
410		Tingrettene og lagmannsrettene (jf. kap. 3410)	1 337 456 000
	1	Driftsutgifter, kan nyttes under kap. 412 post 1	1 246 989 000
	21	Spesielle driftsutgifter	90 467 000
411		Domstoladministrasjonen (jf. kap. 3411)	47 325 000
	1	Driftsutgifter, kan nyttes under kap. 410 post 1	47 325 000
412		Tinglysingsprosjektet	42 775 000
	1	Driftsutgifter, kan nyttes under kap. 410 post 1	42 775 000
414		Domsutgifter	75 430 000
	1	Driftsutgifter	75 430 000
430		Kriminalomsorgens sentrale forvaltning (jf. kap. 3430)	1 962 518 000
	1	Driftsutgifter	1 772 175 000
	21	Spesielle driftsutgifter, kan nyttes under kap. 430 post 1	50 460 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan overføres	69 297 000
	60	Refusjoner til kommunene, forvaringsdømte mv., kan overføres	60 030 000
	70	Tilskudd	10 556 000

Kap.	Post	Formål:	St.prp. nr. 1 (2004-2005)
432		Kriminalomsorgens utdanningscenter (KRUS) (jf. kap. 3432)	112 217 000
	1	Driftsutgifter	112 217 000
440		Politidirektoratet - politi- og lensmannsetaten (jf. kap. 3440)	6 397 000 000
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 441 post 1</i>	6 280 363 000
	21	Spesielle driftsutgifter	99 341 000
	22	Søk etter omkomne på havet, i innsjøer og vassdrag, <i>kan overføres</i>	8 644 000
	70	Tilskudd	6 484 000
	71	Tilskudd Norsk rettsmuseum	2 168 000
441		Oslo politidistrikt (jf. kap. 3441)	1 269 918 000
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 440, post 1</i>	1 269 918 000
442		Polithøgskolen (jf. kap. 3442)	218 662 000
	1	Driftsutgifter	218 662 000
443		Oppfølging av innsynsloven	9 951 000
	1	Driftsutgifter	7 366 000
	70	Erstatninger, <i>overslagsbevilgning</i>	2 585 000
445		Den høyere påtalemyndighet (jf. kap. 3445)	98 045 000
	1	Driftsutgifter	98 045 000
446		Den militære påtalemyndighet (jf. kap. 3446)	4 734 000
	1	Driftsutgifter	4 734 000
448		Grensekommisæreren (jf. kap. 3448)	4 688 000
	1	Driftsutgifter	4 688 000
450		Sivile vernepliktige (jf. kap. 3450)	135 391 000
	1	Driftsutgifter	135 391 000
455		Redningstjenesten (jf. kap. 3455)	439 676 000
	1	Driftsutgifter	346 609 000
	21	Spesielle driftsutgifter	5 832 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	4 220 000
	71	Tilskudd til frivillige organisasjoner i redningstjenesten	5 694 000
	72	Tilskudd til nød- og sikkerhetstjenester	77 321 000
456		Nødnett - felles radiosamband for nødetatene (jf. kap. 3456)	40 366 000
	1	Driftsutgifter	40 366 000
460		Spesialenheten for politisaker (jf. kap. 3460)	20 793 000
	1	Driftsutgifter	20 793 000
466		Særskilte straffesaksutgifter m.m.	582 870 000
	1	Driftsutgifter	582 870 000
467		Norsk Lovtidend	3 505 000
	1	Driftsutgifter	3 505 000
468		Kommisjonen for begjæring om gjenopptakelse av straffesaker (jf. kap. 3468)	9 300 000
	1	Driftsutgifter	9 300 000
470		Fri rettshjelp (jf. kap. 3470)	566 687 000
	1	Driftsutgifter	6 219 000
	70	Fri sakførsel	338 783 000
	71	Fritt rettsråd	202 048 000
	72	Tilskudd til spesielle rettshjelptiltak	19 637 000
471		Statens erstatningsansvar	170 651 000
	70	Erstatning til voldsofre, <i>overslagsbevilgning</i>	79 783 000
	71	Erstatningsansvar m.m., <i>overslagsbevilgning</i>	77 426 000
	72	Erstatning for uberettiget straffeforfølgning, <i>overslagsbevilgning</i>	13 442 000
472		Kontoret for voldsoffererstatning m.m.	12 336 000
	1	Driftsutgifter	12 336 000
474		Konfliktråd	37 065 000
	1	Driftsutgifter	37 065 000
475		Bobehandling	72 216 000
	1	Driftsutgifter	65 425 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	6 791 000
		Sum utgifter rammeområde 5	13 940 160 000

Kap.	Post	Formål:	St.prp. nr. 1 (2004-2005)
Inntekter i hele kroner			
<i>Inntekter under departementene</i>			
3400		Justisdepartementet (jf. kap. 400)	70 000
	1	Diverse inntekter	70 000
3410		Rettsgebyr (jf. kap. 410)	1 851 310 000
	1	Rettsgebyr	1 485 568 000
	4	Lensmennenes gebyrinntekter	365 742 000
3430		Kriminalomsorgens sentrale forvaltning (jf. kap. 430)	66 935 000
	2	Arbeidsdriftens inntekter	43 981 000
	3	Andre inntekter	21 604 000
	4	Tilskudd	1 350 000
3440		Politidirektoratet - politi- og lensmannsetaten (jf. kap. 440)	623 047 000
	1	Gebyrer	410 040 000
	2	Refusjoner mv.	155 100 000
	4	Gebyrer - vaktelskap	707 000
	6	Gebyr - utlendingssaker	57 200 000
3441		Oslo politidistrikt (jf. kap. 441)	18 042 000
	2	Refusjoner	15 510 000
	3	Salgsinntekter	170 000
	5	Personalbarnehage	2 362 000
3442		Politihøgskolen (jf. kap. 442)	14 406 000
	2	Diverse inntekter	4 906 000
	3	Inntekter fra Justissektorens kurs- og øvingssenter	9 500 000
3450		Sivile vernepliktige, driftsinntekter (jf. kap. 450)	40 892 000
	1	Inntekter av arbeid	40 476 000
	2	Andre inntekter	416 000
3455		Redningstjenesten (jf. kap. 455)	18 974 000
	1	Refusjoner	18 974 000
3470		Fri rettshjelp (jf. kap. 470)	5 164 000
	1	Egenandeler m.m.	5 164 000
		Sum inntekter rammeområde 5	2 638 840 000
		Netto rammeområde 5	11 301 320 000

2. STORTINGETS VEDTAK OM RAMMESUM

Ved vedtak i Stortinget 25. november 2004 er netto utgiftsramme for rammeområde 5 endelig fastsatt til 11 576 320 000 kroner, jf. Budsjett-innst. S. I (2004-2005). De fremsatte bevilgningsforslag i innstillingen bygger på denne rammen, jf. Stortingets forretningsorden § 19.

3. HOVEDPRIORITERINGER INNENFOR RAMMEOMRÅDE 5

3.1 Innledning

Komiteinnstillingen omfatter alle administrasjonsgrener under Justis- og politidepartementet med unntak av kap. 480 Svalbardbudsjettet, kap. 451/3451 Samfunnssikkerhet og beredskap, samt kap. 5630 Aksjer i Norsk Eiendomsinformasjon as. Kap. 480 inngår i rammeområde 4 (Utenriks), kap. 451/3451 ligger under rammeområde 8 (Forsvar), mens kap. 5630 er en del av rammeområde 24 (Utbytte mv.).

I St.prp. nr. 1 (2004-2005) blir det foreslått en samlet bevilgning under rammeområde 5 Justis på 13 940 160 000 kroner for 2005. Dette innebærer en økning på 906 893 000 kroner i forhold til saldert budsjett for 2004. Bevilgningen til rettsvesenet foreslås økt med 140 419 000 kroner, fra 1 416 175 000 kroner i saldert budsjett for 2004 til 1 556 594 000 kroner for 2005. Til Kriminalomsorgen foreslås en økning på 86 328 000 kroner, fra 1 988 407 000 kroner i saldert budsjett for 2004 til 2 074 735 000 kroner for 2005. Til politi- og påtalemyndigheten foreslås en økning på 720 218 000 kroner, fra 7 282 780 000 kroner i saldert budsjett for 2004 til 8 002 998 000 kroner for 2005. Inntektene er beregnet til 2 638 840 000 kroner. Dette er en økning på 831 389 000 kroner i forhold til saldert budsjett for 2004.

3.2 Hovedtrekk i kriminalitetsutviklingen

I 2003 registrerte politiet til sammen 426 232 lovbrudd i Norge. 7 av 10 anmeldte lovbrudd var forbrytelser. Økonomisk kriminalitet utgjorde sammen med annen vinningskriminalitet totalt 69,6 pst. av anmeldte

forbrytelser her i landet. Narkotikakriminalitet er nest største lovbruddsgruppe, mens voldskriminalitet står som nummer tre. Anmeldte forbrytelser sank med 10,1 pst. fra 2002 til 2003. Nedgangen ser ut til å fortsette i 2004. Politiets halvårstall for 2004 viser 6,2 pst. færre forbrytelser enn for samme periode i fjor.

I 2003 ble det anmeldt 37 204 narkotikaforbrytelser i Norge. Dette er 24,5 pst. færre enn for året 2002. Det har blitt færre anmeldelser både for forbrytelser mot Legemiddeloven som omfatter bruk og besittelse av narkotika og mot Straffelovens § 162 som omfatter innførsel, oppbevaring og salg av større kvanta. Det er politiet som står bak nærmest alle anmeldelsene i denne typen saker, og tallene må derfor sees i sammenheng med politiets prioriteringer på dette området. I tillegg vil tollvesenets innsats for å avdekke smugling av narkotika også kunne påvirke tallene. Siste års endringer i den registrerte narkotikakriminaliteten avspeiler bl.a. politiets prioritering av de mest alvorlige og arbeidskrevende sakene framfor stadig flere anmeldelser for bruk og besittelse av små mengder narkotika.

Ifølge en landsomfattende levekårsundersøkelse blant innsatte i norske fengsler (FAFO 2004), er det en nær sammenheng mellom stoffmisbruk og kriminalitet. Om lag 60 pst. av norske innsatte oppgir å ha et narkotikaproblem. Et flertall av tilbakefallsforbryterne er stoffmisbrukere. Samtidig viser forskningsresultater fra Statens institutt for rusmiddelforskning (SIRUS) stor nedgang i kriminalitet etter behandling for misbruk.

I 2003 ble det anmeldt 14 880 tilfeller av økonomisk kriminalitet og 199 473 tilfeller av annen, tradisjonell vinningskriminalitet i Norge. Totalt viser statistikken at antallet vinningsforbrytelser har gått ned siden 2002, mens økonomisk kriminalitet har vist en svak oppgang. Generelt har imidlertid grensene mellom økonomisk kriminalitet, organisert kriminalitet og annen kriminalitet blitt stadig mindre tydelige, og vanskeligere å trekke. Når det gjelder vinningskriminaliteten, ble det anmeldt 85 719 simple tyverier i 2003, noe som er 6,9 pst. færre enn året før. Særlig markant sank antallet sykkeltyverier. Denne generelle nedgangen gjelder også grove tyverier, der det har vært en nedgang på 8,9 pst. fra 2002 til 2003.

I 2003 ble det anmeldt 24 748 tilfeller av vold. Dette er en nedgang på 6,7 pst. fra 2002. Over lengre tidsrom viser kriminalstatistikken liten endring i anmeldelser for vold. Lavekårsundersøkelsen 2001 (SSB) viser et stabilt omfang på drøyt 5 pst. av den voksne befolkningen som årlig utsettes for vold eller trusler om vold. Det meste av volden og truslene om vold som rapporteres i levekårsundersøkelsen forblir ukjent for politiet. I levekårsundersøkelsen 2001 ble bare 15 pst. av hendelsene anmeldt til politiet.

Lavekårsundersøkelsen 2001 viser videre at hjemmet oftest er arena for vold mot kvinner. Drøyt 60 pst. av alle voldstilfellene mot kvinner skjedde i egen eller andres bolig. Menn er oftere utsatt for vold på offentlig sted. Drøyt 70 pst. skjedde i forbindelse med uteliv. Samtidig er kvinner oftere enn menn utsatt for gjentatt

vold. I 60 pst. av alle voldstilfellene oppga ofrene at gjerningspersonen var påvirket av rusmidler.

Når det gjelder status for straffesakskjeden, så viser politiets egne tall at oppklaringsprosenten for påtaleavgjorte forbrytelser var på 36,2 pst. i 2003, på linje med året før. Utviklingen viser en jevn økning fra 1996 (32,1 pst.) til 2001 (37,9 pst.), før det ble en tilbakegang i 2002 (36 pst.). Det har vært en positiv utvikling fra 2003. I første halvår 2004 er oppklaringsprosenten igjen oppe på 38 pst. Det er imidlertid stor variasjon mellom ulike forbrytelser. Best ut på statistikken er narkotikaforbrytelsene med en oppklaringsprosent på 90,7 pst. i 2003. Lavest oppklaringsprosent hadde vinningsforbrytelser med 18,1 pst. I kraft av det store antallet saker virker vinningskriminaliteten sterkt inn på oppklaringsprosenten når vi ser på bildet under ett. 62 pst. av alle voldsforbrytelsene ble oppklart i fjor.

Rask straffesaksbehandling sikrer bevis, gjør at vitner husker bedre og gir dermed godt grunnlag for høyere oppklaringsprosent. Saksbehandlingstiden sank fra et nivå omkring 200 dager i gjennomsnitt for oppklarte forbrytelser sist på 1990-tallet til 136 dager i 2002. Deretter steg saksbehandlingstiden noe igjen, til 154 dager i 2003 (og 157 dager i første halvår 2004).

3.3 Prioriterte mål og tiltak, St.prp. nr. 1 (2004-2005)

I St.prp. nr. 1 (2004-2005) punkt 1.5 redegjøres det for prioriterte mål og tiltak innen justissektoren.

Justisdepartementet har definert syv hovedmål for sin virksomhet. Disse omfatter målsetting om redusert kriminalitet, god og effektiv konfliktløsning og forebygging, sikre rettssikkerhet for individer og grupper, et godt og tilgjengelig regelverk, redusert sårbarhet i samfunnet og en åpen og kvalitetsbevisst justisforvaltning og rettspleie. I punkt 1.6 til 1.12 i proposisjonen redegjøres det nærmere for innholdet i disse målsettingene.

I punkt 1.13 i proposisjonen gjøres det rede for de budsjettmessige hovedprioriteringer for 2005.

3.4 Komiteens generelle merknader

Innledning

Komiteen har merket seg at Regjeringen vil føre en verdiforankret justispolitikk som sikrer borgerne trygghet, demokrati og rettssikkerhet. Komiteen slutter seg til disse prioriteringene og mener dette danner et godt grunnlag for en rettsstat som både skal beskytte borgerne mot overgrep fra myndighetene, og som også understreker at samfunnet har en plikt til å beskytte borgerne mot overgrep fra andre borgere.

Dette setter store krav til utformingen av politikken, som skal balansere hensynene mellom samfunnets behov for å avdekke kriminalitet på en effektiv måte og hensynet til borgernes rettssikkerhet.

Komiteen mener kriminalpolitikken må rette søkelyset både mot det ansvaret den enkelte har for egne handlinger, og mot de forhold i samfunnet som påvirker kriminalitetsutviklingen.

Komiteen vil understreke at kriminalitetsbildet har endret seg mye de senere årene, og stadig er i endring. Dette stiller samfunnet overfor utfordringer av ulik karakter, og komiteen mener det er viktig å føre en dynamisk justispolitikk som setter samfunnet i stand til å møte disse utfordringene. Det er helt sentralt at man har tilstrekkelige ressurser og et lovverk som følger med i utviklingen.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti mener bekjempelse av kriminalitet er avhengig av at hele strafferettsapparatet fungerer. I dagens situasjon er strafferettskjeden i ubalanse, det er kø i domstolene og kø for soning. Regjeringen har hatt lang tid til å redusere disse køene uten synlig resultat. Køen i domstolene og soningskøen er alvorlig fordi køene ødelegger straffens forebyggende virkning på den straffedømte. Manglende ressurser til kriminalomsorgen gjør det vanskeligere å legge til rette for at straffedømte kan komme tilbake til en kriminalitetsfri tilværelse etter endt soning, og man opplever at mange mennesker fortsetter å være gjengangere i strafferettskjeden. Ventetid for dom og soning svekker også tilliten til vårt rettsvesen. Køene skaper også en uholdbar pressituasjon for politiet. Mye ressurser går i dag med på bl.a. transport av sonings- og varetektfanger. Dårlig kapasitet og innhold i kriminalomsorgen skaper økte problemer for politiet med gjengangere. Det er etter disse medlemmers oppfatning uheldig at Regjeringen de senere årene ikke har evnet å skape større balanse i strafferettskjeden, og det er desto mer beklagelig at budsjettforliket med Fremskrittspartiet bare bidrar til økt ubalanse med ensidig satsing på økte ressurser til politiet. Disse medlemmer ser positivt på den økte bruken av samfunnsstraff. Dette bidrar også betydelig til reduksjon av soningskøene. Disse medlemmer har derfor i 2004 som i 2003 valgt å prioritere et betydelig beløp på satsing på kvalitet og kvantitet i kriminalomsorgen.

Disse medlemmer er av den oppfatning at alle myndighetsoppgaver skal tilligge det offentlige. Maktutøvelse skal ikke privatiseres. Kontrollen er bedre om det er offentlig drevet og underlagt politisk og demokratisk kontroll. I denne sammenheng vil disse medlemmer understreke at vi går imot privat eide og drevne fengsler og privatisering av polititjenester og fangetransport.

Politiet

Komiteen vil understreke den betydning politiet har for å sikre hovedmålene for justispolitikken. Et sterkt og synlig politi er en av de viktigste forutsetninger for et trygt samfunn for borgerne. Komiteen er kjent med at politiet har vært i en presset ressursituasjon og er derfor svært tilfreds med at politiet får en økning i budsjettet for 2005. Komiteen vil presisere at de økte midlene skal gå til drift og ikke til lønnsøkninger. Komiteen vil også fremheve etatens ansvar for at de økte midlene skal gi et mer aktivt politi i nærmiljøet.

Komiteen er kjent med at Politireformen skal evalueres i begynnelsen av 2005. Ifølge Justisdepartementet skal det gjennomføres brukerundersøkelser i hvert politidistrikt for å innhente tilbakemeldinger fra borgerne om politiets innsats. I tillegg skal alle ordførere bli kontaktet av politimestere i sitt distrikt for å få deres synspunkter og innspill til reformen. Etter komiteens syn er det fremdeles mange utfordringer i forbindelse med gjennomføringen av politireformen. Komiteen mener evalueringen vil være et nyttig verktøy for å videreutvikle norsk politi.

Komiteen viser til at den i Budsjett-innst. S. nr. 4 (2003-2004) etterspurte økt fokus på lederutvikling innenfor politi- og lensmannsetaten. Komiteen mener fortsatt det er en stor utfordring å sikre gode politiledere, og har merket seg at Politidirektoratet har satt i verk flere tiltak med fokus på lederutviklingsprogrammer. Komiteen er tilfreds med at det har vært en positiv utvikling på dette feltet, og ønsker at dette arbeidet fortsatt skal prioriteres høyt.

Komiteen er opptatt av at det utvikles et godt måleverktøy for politiarbeid. Komiteen mener dagens verktøy for måloppnåelse, med fokus på oppklaringsprosent og saksbehandlingstid, gir et utilstrekkelig bilde av politiets arbeid. Komiteen mener det er viktig å rette fokus mot områder som har betydning for borgernes trygghet og det forebyggende arbeidet.

Komiteen mener det er viktig med en debatt om utviklingen av norsk politi i fremtiden, og imøteser derfor politirølemmeldingen med stor interesse. Komiteen er særlig opptatt av hvordan oppgavefordelingen i politiet skal være for å sikre et aktivt og operativt politi. Vurderingen av hvilke oppgaver som kan overføres til personell uten politiutdanning er interessant med tanke på en best mulig utnyttelse av ressursene. Komiteen ber om at departementet i forbindelse med politirølemmeldingen vurderer om oppgaver som ambassadevakthold, uttransportering av asylsøkere og fangetransport kan utføres av personer uten treårig høgskoleutdanning.

Forebyggende arbeid

Å forebygge kriminalitet er grunnleggende for å skape et tryggere samfunn for borgerne. Komiteen mener arbeidet overfor barn og unge og rusmiddelmissbrukere er særlig viktig, og krever en tett og forpliktende samhandling på tvers av sektorer, og et nært samarbeid med private aktører og frivillige organisasjoner. Det er etter komiteens mening særlig viktig at politiet trekker hjem, skole og barnevern aktivt inn i det forebyggende arbeidet overfor barn og unge.

Komiteen har merket seg at Politidirektoratet i 2005 vil utarbeide en egen strategi for bekjempelse av barne- og ungdomskriminalitet, som skal basere seg på problemorientert politiarbeid som metode. Å rette fokus på årsaken til at kriminalitet oppstår, er etter komiteens mening helt sentralt for å sette inn de tiltak som vil være mest effektive. Komiteen ber om å bli orientert om utviklingen og resultatene av dette arbeidet.

Komiteen peker på at mange kriminelle handlinger begås i narkotika- og alkoholrus. Alkoholforbruket har økt de siste ti årene, samtidig som illegale rusmidler får innpass i nye ungdomsmiljøer. Komiteen viser til at det er en nær sammenheng mellom rusmiddelbruk, vold og annen kriminalitet. På denne bakgrunn vil komiteen understreke at forebyggende og holdningsskapende arbeid, særlig blant barn og unge, er viktig for å redusere kriminaliteten i samfunnet.

Organisert kriminalitet

Komiteen viser til at kampen mot den alvorlige organiserte kriminaliteten har vært høyt prioritert de senere årene. Politiet har fått mulighet til å ta i bruk nye og utradisjonelle etterforskningsmetoder, og komiteen vil presisere at disse mulighetene skal utnyttes i kampen mot organisert kriminalitet. Selv om lovverket er styrket på dette feltet, står politiet overfor store utfordringer med å forebygge, avdekke og etterforske alvorlig organisert kriminalitet. Dette stiller store krav til organisering og samordning av politiets innsats på området. Komiteen har store forventninger til at Nye Kripos vil bli et organ som kan møte denne formen for kriminalitet med den kompetanse og innhold som dette krever.

Komiteen ser med bekymring på at Norge i økende grad synes å være et mottakerland for organisert prostitusjonsvirksomhet. Komiteen er kjent med at problemet med menneskehandel er et sammensatt problem, som krever et bredt samarbeid på tvers av ulike sektorer. Regjeringens handlingsplan mot handel med kvinner og barn inneholder mange viktige tiltak. Komiteen vil særlig peke på betydningen av at ofrene for menneskehandel får tilstrekkelig hjelp og oppfølging for at det skal være mulig å avdekke bakmenn i denne type saker.

Komiteen viser til at det siste året har vært preget av en rekke voldelige ran, og ser med bekymring på en økende brutalitet og mer bruk av våpen. Komiteen mener det er en stor utfordring å sikre både publikums og politiets trygghet i slike situasjoner.

Komiteen vil understreke behovet for en effektiv grensekontroll og for at de grensenære kontroller intensiveres. Komiteen er kjent med at Politidirektoratet har anskaffet spesialutstyr og har, i samarbeid med de grensenære politidistrikter, lagt til rette for at utstyret brukes på tvers av politidistriktene.

Vold og ofre for vold

Komiteen understreker at justissektoren har et stort ansvar for å tilrettelegge virkemidler som sikrer et samfunn der folk kan kjenne seg trygge både ute og hjemme, og hvor folk kan ferdes fritt uten redsel for å bli utsatt for vold. Trygghet mot overgrep er en forutsetning for frihet og livsutfoldelse, og dermed en forutsetning for et fungerende samfunn.

Komiteen vil understreke at vold som finner sted innenfor hjemmets fire vegger ikke er en ren privatsak, men et offentlig anliggende som skal bekjempes med den samme intensitet som annen alvorlig kriminalitet.

Regjeringens handlingsplan om vold i nære relasjoner inneholder viktige tiltak for å bedre situasjonen for kvinner og barn som er utsatt for denne formen for vold. Komiteen vil understreke betydningen av at det arbeides forpliktende på tvers av departementer og offentlige etater for å gi ofre for vold det vern og den oppfølging som er nødvendig.

Etter komiteens mening er det viktig å rette fokus også mot ofre og pårørende i straffesaker. Stortingets vedtak om pårørendes rett til bistandsadvokat og rett til å bli underrettet om at tiltale er tatt ut, er et skritt i riktig retning. Komiteen mener likevel det er nødvendig å ytterligere styrke rettighetene til pårørende og ofre for kriminalitet, og er tilfreds med at Regjeringen har nedsett et utvalg som skal utrede disse gruppens straffeprosessuelle stilling.

Domstolene - hurtigere straffesaksbehandling

En hurtig reaksjon på lovbrudd har både individual- og allmennpreventiv virkning. Komiteen vil også påpeke at en effektiv straffesaksavvikling styrker bevisverdien, særlig vitnebeviset, og er med på å sikre riktige avgjørelser og således styrker rettssikkerheten. En hurtig behandling reduserer også belastningen for tiltalte, fornærmede og deres pårørende. Komiteen mener det er svært viktig at tiden som går fra en straffbar handling blir begått, til tiltale tas ut og dom foreligger, er kort.

Komiteen viser til at de siste tre årene er gjennomført en rekke lovendringer som skal sikre en hurtigere straffesaksavvikling. Dette omfatter blant annet frister for beramning av enkelte sakstyper, innstramning i det frie forsvarervalg, utvidet adgang til å avskjære bevis og lovendringer som gir politiet kompetanse til å avgjøre tiltalespørsmålet i flere saker.

Komiteen vil særlig peke på dommernes ansvar for å styre tidsbruken i straffesaker. Domstolsadministrasjonen har også en oppgave med å legge til rette for at de vedtatte lovendringene følges opp i praksis. Komiteen ber om en orientering om resultatene i Revidert nasjonalbudsjett 2005.

Komiteen vil understreke at intensjonene bak "restorative justice" blant annet er større deltakelse fra de som faktisk er berørt av et lovbrudd (gjerningspersonen, offeret og nærmiljøet), bedre ivaretagelse av offeret og reintegrasjon av gjerningspersonene. Komiteen har merket seg at en mye brukt definisjon på restorative justice er: "Restorative justice er en prosess hvor alle parter som er berørt av et lovbrudd samarbeider for i fellesskap å bestemme hvordan man skal håndtere ettervirkningene av lovbruddet og dets implikasjoner for fremtiden" (Tony Marshall). Gjennom slike prosesser vil offeret bli hørt og ivaretatt, og gjerningspersonen får anledning til å ta ansvar på eget initiativ og gjøre opp for seg, noe som ofte fører til en reintegrasjon i nettverket og nærmiljøet.

Komiteen vil understreke betydningen av slik forsoning og mener mye taler for å mobilisere samfunnet og borgerne slik at også de i større grad kan ta et ansvar i kriminalitetsbekjempelsen.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, ser verdien av å arbeide mot en mer human strafferettspleie som tar vare på og samtidige ansvarliggjør alle berørte parter.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti vil understreke viktigheten av at dommers kunnskap er på topp, og vil trekke fram seksuelle overgrep som et eksempel på et felt hvor blant andre Redd Barna har ment at dommerne mangler kunnskap. Dette medlem vil også trekke fram en fersk undersøkelse som er utarbeidet av Abid Raja, referert i Aftenposten 8. november 2004. Her går det fram at dommere har svært mangelfulle kunnskaper om vitnepsykologi:

- Tre av fire dommere er ikke klar over at graden av hukommelsestap er størst rett etter en hendelse, og jevner seg ut med tiden.
- Tre av fire dommere er ikke klar over at vitner som er selvsikre i retten ikke nødvendigvis kommer med mer korrekt informasjon enn andre vitner.
- Tre av fire dommere etterlyser mer kunnskap innen vitnepsykologi.
- Ni av ti ønsker at jusstudenter undervises i vitnepsykologi.

Dette medlem mener at disse resultatene er urovekkende og ber derfor Domstolsadministrasjonen om snarest å ta tak i dette, slik at dommers kunnskaper blir så gode som man burde kunne forvente i Norge.

LIKESTILLING I DOMSTOLENE

Komiteen viser til at det i perioden fra høsten 2001 til november 2004 er utnevnt 75 mannlige og 46 kvinnelige dommere. Det gir en andel på 62 pst. menn og 38 pst. kvinner blant dommere utnevnt i denne perioden. Komiteen viser imidlertid til at mannsdominansen blant norske dommer er på 72 pst. i ting- og lagmannsrettene, og 68 pst. i Høyesterett. Komiteen vil påpeke viktigheten av at arbeidet for å sikre en bedre balanse mellom kjønnene blant dommerne prioriteres i tiden fremover.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener at man i forhold til ansettelse og/eller utnevnelser skal basere seg på å ansette eller utnevne den som er best kvalifisert. Hvor det er kvinner som er best kvalifisert, så vil dette selvsagt være positivt.

Kriminalomsorgen

Komiteen vil understreke behovet for individuelt tilpassede straffereaksjoner for å hindre at det begås nye lovbrudd og for å nå målet om å føre den straffedømte tilbake til samfunnet som en lovlydig borger. Her spiller sosialpolitiske virkemidler en viktig rolle, og det er etter komiteens mening helt nødvendig med en forpliktende samhandling mellom ulike forvaltningsorganer.

En individuelt tilpasset kriminalomsorg innebærer også at man må ha særlige tiltak for gjengangere og

personer som er tilknyttet alvorlig, organisert kriminalitet. Komiteen er bekymret over tilfeller de siste par år der grove kriminelle handlinger begås av personer som fortsatt soner straff. Nye lovbrudd har blitt planlagt og gjennomført i forbindelse med permisjoner eller ved frigang fra fengsler med lavere sikkerhetsnivå. Komiteen vil understreke behovet for strenge sikkerhetstiltak for straffedømte som har tilknytning til organisert kriminalitet. De som bryter regler og misbruker tillit, skal etter komiteens mening behandles strengere enn andre innsatte. Overfor disse kreves strenge regler for permisjoner, streng kommunikasjonskontroll, hyppige ransakinger og, i enkelte tilfeller, flytting av innsatte mellom avdelinger eller fengsler. Komiteen merker seg at det vil bli foretatt individuelle vurderinger for hver enkelt innsatt i forhold til dette.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Sosialistisk Venstreparti, har merket seg at Regjeringen har sørget for en høy kapasitetsutnyttelse i fengslene, og at det prioriterte arbeidet de siste årene har gitt nedgang i soningskøen. Flertallet har videre merket seg at kapasitetsutvidelsene som iverksettes i løpet av 2004 tilsvarer en helårsvirkning i 2005 på 87 økte plasser, og forventer at dette vil redusere soningskøen ytterligere.

Et annet flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, har merket seg at bruken av alternative reaksjonsformer, som promilleprogram og samfunnsstraff, har vært et viktig bidrag for å redusere soningskøen.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti er kritisk til den høye kapasitetsutnyttelsen i norske fengsler, og mener at dette vanskeliggjør arbeidet med fangene, at fangene får et dårligere tilbud enn før (eksempelvis skole), at ansatte blir mer slitne og utsatt for slitasje, og at sikkerheten ikke blir tilstrekkelig ivaretatt. Dette medlem mener Regjeringen tyr til ad hoc-løsninger som ikke er prinsipielt fundert, og at dette skader helhetstenkingen. Dette medlem ønsker også å satse på samfunnsstraff og alternativer til fengslene, dog ikke som et tiltak for å få ned soningskøen, men for å forhindre alle de skadevirkningene som bruk av fengsel medfører: Etablering av negative nettverk, ny aggresjon, opprettholdelse av en kriminell kultur, institusjonalisering, ansvarsfratakkelse og isolasjon fra samfunnet.

Kvinneandel i justissektoren

Komiteen viser til at det er gjort et aktivt og godt arbeid med å øke kvinneandelen blant lederne i Justisdepartementet. Komiteen viser til at kvinneandelen i løpet av de siste årene har økt til 51,6 pst., og mener dette er svært tilfredsstillende.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti mener det må gjøres langt mer for å skape likestilling på justisfeltet, og et viktig skritt på veien er at likestillingsvurde-

ringen av statsbudsjettet styrkes og at alle departementer deltar i denne. Det må foretas kjønnskonsekvensanalyser av alle budsjettområdene. Videre må Regjeringen sørge for at Utretningsinstruksen for likestilling brukes på en tilfredsstillende måte.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener at man i forhold til ansettelser og/eller utnevnelser skal basere seg på å ansette eller utnevne den som er best kvalifisert. Hvor det er kvinner som er best kvalifisert, så vil dette selvsagt være positivt.

Pyramidespill

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti, forutsetter at bekjempelsen av økonomisk kriminalitet blir ivarettatt av ansvarlige myndigheter, og at man løpende vurderer nye lovtiltak.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti vil vise til at mange nordmenn blir lurt til å investere penger i pyramideorganisasjoner som driver nettverkssalg. Disse medlemmer viser til at lotteriloven § 16 forbyr pyramidespill, men at denne typen virksomhet ikke er omfattet av loven. Disse medlemmer ber Regjeringen vurdere:

- et utvidet forbud som rammer nettverkssalg med stor grad av pyramideorganisasjon
- å vurdere utvidet erstatningsplikt for ledere i disse selskapene, og skjerpet politimessig innsats mot slik virksomhet
- å vurdere spørsmål om registrering og tillatelse til å drive slik virksomhet.

Tomtefeste

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til sine merknader i Innst.O. nr. 105 (2003-2004) om tomtefeste.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti har merket seg at Regjeringen har sendt forslag til forskrifter til tomtefesteloven ut på høring. Endringene i loven trådte i kraft 1. november 2004 og vil for innlønnsdelen få virkning fra 1. januar 2006. Disse medlemmer mener det må komme avklaringer for å unngå overgangsproblemer knyttet til innløsning. I tillegg må problemstillinger knyttet til innløsning i statsallmenninger avklares.

Disse medlemmer er opptatt av at overgangsreglene bør sikre bedre innløsningsmuligheter, spesielt for festere som havner mellom de satte tidsrammer for innløsning i loven. Disse medlemmer påpeker at allmennhetens rettigheter, bruksrettigheter og andre offentlige regler gjelder i utmarka selv om festere blir eiere av sine tomter i utmark.

Disse medlemmer legger vekt på at det ved spørsmål om innløsning av statlig grunn/statlig styrt fond, bør praktiseres en lempeligere fastsettelse av innløsningstid.

Disse medlemmer vil vise til at festeforhold i allmenninger ofte er dominert av fritidseiendommer som er punktfestet. Disse medlemmer vil understreke at festeforhold i allmenninger ikke har vært preget av den samme konfliktorienterte utviklingen som man har sett andre steder. Bortfesting av tomter er et viktig inntektsgrunnlag for mange allmenninger. Dette er det viktig å ta i betraktning ved fastsettelse av innløsningssummer her. Staten må være seg sitt ansvar bevisst i denne situasjonen, og sørge for at fjellstyrenes mulighet til forsvarlig drift opprettholdes.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn slike forslag:

1. Stortinget ber Regjeringen lage overgangsregler/forskrifter vedrørende tomtefesteloven som sikrer innløsningsrett oftere enn i dag og helst minimum hvert annet år.
2. Stortinget ber Regjeringen om at de tomter som festes bort til hus- og fritidsformål, og som eies av staten eller fond styrt av staten, får mulighet til innløsningsrett annethvert år.
3. Stortinget ber Regjeringen ved utarbeidelse av forskrifter til tomtefesteloven å gi festere rett til innløsning av sin fritidseiendom hvor festeavgiftene er mindre enn 10 pst. av landbrukseiendommens bruttoinntekt (jf. lovens begrep "monaleg del").
4. Stortinget ber Regjeringen legge til rette for at innløsningsbeløpene i allmenningene skal tilfalle de lokale fjellstyrene til deres forvaltning.

3.5 Avtale mellom regjeringspartiene og Fremskrittspartiet om justisbudsjettet for 2005

Økonomisk ramme

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti, inngikk den 23. november 2004 avtale om justisbudsjettet for 2005. Flertallet er enige om at rammen for justisbudsjettet for 2005 skal økes med 275 mill. kroner ut over det som er presentert i St.prp. nr. 1 (2004-2005), jf. budsjettavtale av 12. november 2004. Avtalepartene er imidlertid enige om at midlene skal fordeles noe annerledes enn fastsatt i den overordnede budsjettavtalen.

Flertallet vil benytte deler av den avtaleinngåtte økningen på 250 mill. kroner til politiet til enkelte andre viktige tiltak, særlig for å sikre en helhetlig og mest mulig effektiv ressursfordeling i straffesakskjeden. På denne bakgrunn foreslår flertallet følgende:

Politiet

GENERELT

Flertallet viser til at budsjettet for politi- og lensmannsetaten styrkes med 110 mill. kroner ut over Regjeringens forslag som følge av budsjettavtalen inngått 12. november 2005 mellom Fremskrittspartiet og

Regjeringspartiene. Dette sikrer et mer aktivt politi og gjør politiet bedre rustet i kampen mot kriminalitet, noe som innebærer økt trygghet for folk i Norge.

Flertallet er kjent med at departementet vil legge frem en stortingsmelding om politirollen i 2005. Meldingen skal blant annet omhandle evaluering av politi-reformen og Politidirektoratets forslag om kriteriebasert grunnlag for ressursfordeling mellom politidistriktene. Flertallet forutsetter at det ved fordeling av midler til de ulike politidistrikt blir tatt hensyn til at belastningen er ujevnt fordelt mellom distriktene, jf. foretatte analyser i regi av Politidirektoratet. Etter flertallets oppfatning er det nødvendig å avdempe disse forskjellene.

OSLO POLITIDISTRIKT

Flertallet viser til at Oslo politidistrikt får en budsjettøkning på totalt 105 mill. kroner i 2005 ut over Regjeringsens opprinnelige forslag. Dette utgjør en betydelig styrking av Oslo-politiets budsjett. Oslo politidistrikt vil nå innenfor sin samlede ramme både kunne ivareta tryggheten for Oslos befolkning og ivareta og styrke de nasjonale oppgavene på en god måte.

Flertallet forutsetter at Oslo politidistrikt tilbyr arbeid til en del av studentkullet som blir uteksaminert sommeren 2005. Flertallet forutsetter videre at det opprettes sivile stillinger som kan bidra til at politiutdannet personell kan frigjøres til operativt arbeid.

INNSATS MOT TERROR

For å styrke det nasjonale terrorforebyggende arbeidet vil flertallet at det opprettes fem nye bombe-hundekvipasjer i Oslo politidistrikt. Det bevilges fem mill. kroner til dette formålet.

INNSATS MOT VOLD

Flertallet er kjent med at politiet prioriterer volds-kriminaliteten høyt. Flertallet ber om at det fra politiets side rettes en særlig oppmerksomhet mot vold i nære relasjoner og mot vold blant barn og unge. Det er etter flertallets oppfatning nødvendig å øke politiets kunnskap og kompetanse om vold. Det er også nødvendig å styrke det tverrettlige samarbeidet mot vold. Flertallet ber departementet påse at dette følges opp.

Flertallet viser til at Vestfold politidistrikt i lengre tid har hatt et særlig fokus på voldskriminalitet. Flertallet vil styrke dette arbeidet i regi av Vestfold politidistrikt og bevilger 2 mill. kroner til gjennomføring av et familievoldsprosjekt i Vestfold. Siktemålet er å styrke det tverrfaglige og tverrettlige samarbeidet mot slik vold. Prosjektet bør bygge på erfaringene fra "Vestfoldprosjektet" som ble opprettet i 2000 og som per november 2004 er under evaluering.

PROBLEMORIENTERT POLITIARBEID

Flertallet er kjent med at det har vært gjennomført pilotprosjekter i problemorientert politiarbeid i Vest-Finnmark, Nordmøre og Romsdal og Vestoppland politidistrikter. Erfaringene er gode. Flertallet ber om at dette suppleres med et prosjekt i til sammen tre lens-

mannsdistrikt i Nordre Buskerud politidistrikt med spesiell oppmerksomhet på lokalt initiert problemorientert politiarbeid. Flertallet ber om at det avsettes 0,5 mill. kroner til dette innenfor rammen på kap. 440.

BEDRET SAMARBEID MELLOM POLITI, PSYKIATRI OG HJELPEAPPARATET FOR RUSAVHENGIGE

Det er viktig å sikre et godt og effektivt samarbeid mellom politiet, psykiatrien og hjelpeapparatet for rusavhengige for å hjelpe personer som sliter med psykiske problemer og som er rusavhengige. Flertallet ber i denne forbindelse departementet ta initiativ til et forsterket samarbeid mellom politiet og andre etater for avklaring av ansvarsforhold og informasjonsrutiner.

Flertallet ønsker at det skal gjennomføres et prosjekt i Sør-Trøndelag for å utvikle forbedrede samarbeidsrutiner mellom politi, psykiatri og andre relevante hjelpeinstanser. Dette prosjektet må sees i sammenheng med andre pågående tverrfaglige og tverrettlige prosjekter i distriktet. Flertallet vil bevilge 0,5 mill. kroner til gjennomføringen av nevnte prosjekt.

STINE SOFIES STIFTELSE

Flertallet mener det er viktig å arbeide for en helhetlig og koordinert pårørende- og offeromsorg innen justissektoren. For å styrke det viktige arbeidet som Stine Sofies Stiftelse gjør for barns rettigheter og for ofre og pårørende som er rammet av alvorlige kriminelle handlinger, vil flertallet øke tilskuddet over kap. 440 post 70 til stiftelsen i 2005 med 1 mill. kroner. Posten økes tilsvarende.

Politihøgskolen

Flertallet viser til at politihøgskolen i løpet av 2004 og 2005 vil øke antall klasser med fem. Dette innebærer at antallet studenter totalt økes med 120. Flertallet er opptatt av at kvaliteten i utdanningen på Politihøgskolen fortsatt skal holde et høyt faglig nivå, og vil øke bevilgningen under kap. 442 Politihøgskolen med 3 mill. kroner for å sikre dette.

Den høyere påtalemyndighet

Den høyere påtalemyndighet har en viktig rolle i kriminalitetsbekjempelsen. For å sikre balansen i straffesaksjeden er det derfor etter flertallets oppfatning viktig at også den høyere påtalemyndighet har tilstrekkelige ressurser til å følge opp arbeidet mot den alvorlige og organiserte kriminaliteten. Flertallet viser til at oppretting av en ny nasjonal påtaleenhet som blant annet skal behandle saker fra Nye Kripes er et viktig ledd i denne satsingen. Det er imidlertid grunn til å tro at de fleste tunge alvorlige straffesakene fortsatt vil bli behandlet av de regionale statsadvokatene.

For å sikre at den høyere påtalemyndighet har tilstrekkelige ressurser vil flertallet styrke kap. 445 Den høyere påtalemyndighet med 2 mill. kroner.

Domstolene

Flertallet vil fremheve at dersom man skal oppnå en effektiv kriminalitetsbekjempelse, er det viktig å se

straffesakskjeden i sammenheng. Det er behov for å redusere saksbehandlingstiden i domstolene. Flertallet viser til at det særlig i Oslo-domstolene er betydelige saksrestanser. For å kunne fjerne slike "flaskehals" i domstolene vil flertallet styrke domstolene med ytterligere 25 mill. kroner ut over Regjeringens forslag.

Flertallet vil understreke betydningen av at også domstolene er tilgjengelige for personer med funksjonshemming, og ber Domstolsadministrasjonen merke seg dette. Flertallet ber Domstolsadministrasjonen vurdere om tilgangen til domstolene for funksjonshemmede per i dag er tilfredsstillende.

Rettsalen og domstolsbygningene er gjenstand for rettergang og konfliktløsning mellom parter som ofte kan ligge i dyp konflikt. I tillegg ser vi at organiserte kriminelle stadig går lenger når det gjelder å bruke våpen og vold. Det er etter flertallets oppfatning derfor viktig at sikkerheten til partene og andre involverte personer er tilstrekkelig både i, og i tilknytning til, rettsalen.

Kriminalomsorgen

KAPASITETSUTVIDELSE

Flertallet vil sterkt understreke behovet for ytterligere permanente kapasitetsutvidelser i kriminalomsorgen. Flertallet viser til at det er et særlig behov for flere fengselsplasser i Østlandsområdet. Flertallet vil særlig fremheve behovet for bygging av nytt fengsel i Halden. Flertallet ber om at dette blir prioritert i fremtidige budsjetter og om at det orienteres om fremdriften for prosjektet i Revidert nasjonalbudsjett 2005.

Flertallet viser videre til at det er mulig å utvide antallet fengselsplasser med til sammen 29 lukkede plasser ved å sette opp modulbygg ved Indre Østfold fengsel, avdeling Eidsberg, og ved å bygge om tidligere politiarrestceller i Drammen fengsel til lukkede fengselsplasser. Flertallet ber departementet sørge for at disse kapasitetsutvidelsene gjennomføres, og ber om at de nye fengselsplassene blir operative så raskt som mulig. Flertallet forventer at plassene kan tas i bruk tidlig på høsten 2005, og vil bemerke at den totale fengselkapasiteten i perioden 2001 til 2005 med dette totalt er økt med 349 plasser.

Flertallet vil som en følge av ovennevnte at kap. 430 post 45 styrkes med 15. mill. kroner. Videre vil flertallet styrke kap 430 post 1 med 8,5 mill. kroner for å dekke driftsutgiftene ved kapasitetsutvidelsen i 2005.

Flertallet ber om at det arbeides videre med planene for fengselsutbygging i Indre Salten/Sørfold. Ved utbygging bør en legge til grunn at fengselsutbygging i Indre Salten/Sørfold og Bodø fengsel sees i sammenheng. Flertallet ber om at det orienteres om fremdriften i arbeidet i Revidert nasjonalbudsjett 2005. Ombygging av forsvarsanlegget Hvalsmoen bør etter flertallets oppfatning vurderes videre, blant annet ved å se på ulike finansieringsløsninger.

Flertallet ber departementet på egnet måte gi Stortinget en samlet vurdering av behovet for fengselsplasser på Nord-Vestlandet i form av utvidelser og/eller nybygg.

SIKKERHET I FENGSELENE

Flertallet er kjent med at også fengslene møter utfordringer fra det organiserte kriminelle miljø. Flertallet mener derfor at sikkerheten i fengslene bør styrkes og vil at bevilgningene på kap. 430 post 45 skal økes med 5 mill. kroner til investering i fysiske sikringstiltak.

Løslatelse/ettervern

Flertallet mener det er svært viktig at straffedømte følges opp på en god måte etter løslatelse fra fengsel. En god oppfølging vil trolig medføre at færre faller tilbake til ny kriminalitet, og er dermed hensiktsmessig i et samfunnsmessig perspektiv. Men ikke minst er det viktig å bistå den enkelte med å begynne et nytt og kriminalitetsfritt liv etter soning.

Flertallet ber departementet iverksette tiltak for å samordne planer og den individuelle oppfølging under straffegjennomføring og ved prøveløslatelse. Som et ledd i dette vil flertallet øke tilskuddet til organisasjonen Livet etter soning (LES) med 0,5 mill. kroner. Flertallet vil også gi organisasjonen Nytt Liv en bevilgning på 1 mill. kroner for å styrke hjelpetilbudet til innsatte. Kap. 430 post 70 økes som en følge av dette med til sammen 1,5 mill. kroner.

Oppfølging av barn som har vært utsatt for overgrep - Barnas Hus

Flertallet er kjent med at det i løpet av de siste 10 til 15 årene har blitt iverksatt flere tiltak for å styrke stillingen til barn som utsettes for overgrep mv. Flertallet har imidlertid merket seg at ordningen med dommeravhør og observasjon av barn, ikke fullt ut fungerer tilfredsstillende. Flertallet har også merket seg at dagens organisering av Barnekripos ikke i tilstrekkelig grad gir nødvendig spisskompetanse til etterforskning av saker vedrørende overgrep mot barn i de enkelte politidistrikt.

Etter flertallets oppfatning er det fortsatt behov for å bedre rettssikkerheten til barn som har vært utsatt for overgrep eller vært vitne til overgrep begått mot andre. Det er etter flertallets mening svært viktig at barns rettssikkerhet er så god som overhodet mulig ved en sårbar avhørssituasjon.

Flertallet viser til at man på Island har opprettet Barnas Hus for å utvikle en tverrfaglig, utviklingsmessig og kulturelt tilpasset respons på misbruk av barn. Barnas Hus tilbyr barnet et trygt miljø for avhør, kontinuitet under oppfølgingen, oppfølging av helsepersonell og hjelp til å koordinere ulike instansers hjelpetilbud. Det tilbys også veiledning til barnets nærmeste. Formålet med Barnas hus er todelt: Gjennom en god og faglig basert faglig tilnærming til barnet blir avhørene forbedret og dette kan bidra til at flere overgripere kan holdes ansvarlige for sine handlinger. Videre medfører

instansens arbeid en bedre oppfølging av barnet. Det er grunn til å tro at dette bidrar til at barnet lettere kan legge overgrepet bak seg og gå videre.

Flertallet ber departementet vurdere å etablere et pilotprosjekt i Norge tilsvarende Barnas Hus på Island. Flertallet ber også departementet vurdere andre alternative tiltak som (1) kan styrke rettsstillingen til barn som har vært utsatt for overgrep eller som har vært vitne til overgrep begått mot andre og (2) tilrettelegger for behandling av de negative opplevelsene. Flertallet ber departementet komme tilbake til dette på egnet måte så raskt som mulig.

Hovedredningssentralen

Flertallet vil styrke hovedredningssentralens budsjett for 2005 med 1 mill. kroner, jf. kap. 455 post 1. Dette for at hovedredningssentralene skal kunne øke sitt utadrettede arbeid, nasjonalt så vel som internasjonalt. Økningen finansieres gjennom en nettoreduksjon på 1 mill. kroner under kap. 450/3450 Sivile vernepliktige.

Avslutningsvis viser flertallet til at følgende vedtak ble fattet i Budsjett-innst. S. I (2004-2005):

"Stortinget ber Regjeringen utrede og igangsette arbeidet med å utvikle en koordinert og helhetlig pårørende- og offeromsorg i Norge."

"Stortinget ber Regjeringen foreta nødvendige tiltak for bedre å utnytte kompetansen og arbeidskraften til de politimestrene som ble overflødige i forbindelse med politireformen, og som fortsatt er ansatt i politiet, slik at de kan gjøre tjeneste for påtaleseksjonen hos stats- og riksadvokaten."

3.6 Merknader fra de enkelte fraksjoner - partienes primære rammeforslag

Merknad fra Arbeiderpartiet

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet foreslår følgende endringer i sitt alternative budsjett:

Kap.	Post	Formål:	Kroner
410		Tingrettene og lagmannsrettene	
	1	Driftsutgifter, økes med	30,0 mill.
430		Kriminalomsorgens sentrale forvaltning	
	1	Driftsutgifter, økes med	56,0 mill.
	71	Prosjektering/oppstart, økes med	52,0 mill.
440		Politidirektoratet - politi- og lensmannsetaten	
	1	Driftsutgifter nærpolitising, økes med	55,0 mill.
445		Den høyere påtalemyndighet (jf. kap. 3445)	
	1	Driftsutgifter, økes med	4,0 mill.
470		Fri rettshjelp (jf. kap. 3470), fjerne egenandel	58,0 mill.
		Totalt	255,0 mill.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet foreslår å bevilge 11 556 320 000 kroner under rammeområde 5. Dette er 255 000 000 kroner mer enn det som følger av Regjeringens forslag.

Disse medlemmer mener at kriminalitet skal bekjempes og rettssikkerheten skal ivaretaes. Et helhetlig perspektiv på kriminalitetsbekjempelse med forebyggende tiltak gjennom et godt velferdstilbud og rask reaksjon på kriminelle handlinger, bidrar mest effektivt for at alle skal ha trygghet i hverdagen. Disse medlemmer mener at det forebyggende kriminalitetsarbeidet må styrkes.

Bekjempelse av kriminalitet er avhengig av at hele strafferettsapparatet fungerer. I dagens situasjon er strafferettskjeden i ubalanse, det er kø i domstolene og kø for soning. Køen i domstolene og soningskøen er alvorlig fordi køene ødelegger straffens forebyggende virkning på den straffedømte. Ventetid for dom og soning svekker også tilliten til vårt rettsvesen. Køene der skaper også en uholdbar pressituasjon og ekstra arbeid for politiet.

Disse medlemmer mener at Regjeringen ikke gjør nok for å avvikle soningskøene. Arbeiderpartiet

ser med stor bekymring på soningskøen, som var på 1 896 personer pr. 15. oktober 2004. Køen har vokst siden Regjeringen tiltrådte i 2001 og på det verste ventet 2 813 i kø. Disse medlemmer ser positivt på den økte bruken av samfunnsstraff og at dette bidrar betydelig til reduksjon av soningskøene.

Disse medlemmer påpeker at knappe ressurser og manglende utbygging av ny kapasitet gjør at kriminalomsorgen er i krise. Det er med dagens soningskapasitet ikke mulig å gjennomføre de straffereaksjoner som er idømt av domstolene innen den frist som er ønskelig. Soningskøen er særlig alvorlig fordi den ødelegger straffens virkning på den straffedømte. Ventetid for soning svekker dessuten tilliten til vårt rettsvesen. Soningskøen reflekterer også at kriminalomsorgen er "sulteføret" på økonomiske ressurser. De siste årene har ressursene per fangedøgn gått ned.

Disse medlemmer mener det må opprettes flere nye soningsplasser gjennom nybygg og utvidelser av eksisterende anstalter for å redusere køene. Disse medlemmer mener derfor at kriminalomsorgens sentrale forvaltning må styrkes med 52 mill. kroner under kap. 430 post 30-49 til oppstart av Halden fengsel, Bergen

fengsel, flere plasser ved Hustad leir samt en prosjektering av Salten fengsel.

Disse medlemmer vil bevilge 2 mill. kroner til prosjektering av Indre Salten fengsel samt 10 mill. kroner til Bergen fengsel og 10 mill. kroner til kapasitetsutvidelse ved Hustad leir. I tillegg foreslår disse medlemmer at det bevilges 30 mill. kroner til oppstart av Halden fengsel. Disse medlemmer kan ikke se at Stortingets anmodningsvedtak om bygging av fengsel i Halden er fulgt som varslet av uttalelse 25. august 2003 og 13. september 2004.

I tillegg må driftsmidlene til kriminalomsorg økes for å oppfylle kravene i straffegjennomføringsloven. Gjengangere i rettssystemet og ny kriminalitet øker utgiftene om vi ikke evner å bringe mennesker inn i en kriminalitetsfri tilværelse etter endt soning.

Disse medlemmer mener det er nødvendig med økt satsing på forebygging, og bedre soning for rusmisbrukere. Disse medlemmer ønsker bruk av dom til behandling, samt utvidet bruk av alternative soningsformer som samfunnsstraff, ungdomskontakt og konfliktråd. Disse medlemmer mener det må utarbeides en bemanningsnorm i kriminalomsorgen.

Disse medlemmer minner om Stortingets vedtak nr. 95, av 5. desember 2002:

"Stortinget ber Regjeringen sørge for at det utvikles landsdekkende tilbud innen voldsbehandling og sinnemestring."

Disse medlemmer mener dette ikke er fulgt opp, og mener det trengs ytterligere midler for å opprette et landsdekkende tilbud. Disse medlemmer er skuffet over at departementet gir avslag til søknad om å drive Alternativ til Vold i Vestfold.

Disse medlemmer mener kriminalomsorgen bør utvide programvirksomheten med familie og løslatelsesprogram for langtidspådomte innsatte, for å søke å redusere tilbakefall etter endt soning. Disse medlemmer foreslår derfor at kriminalomsorgens drift økes med 56 mill. kroner til generell oppgradering av bemanning og bruk av og utvikling av programvirksomhet og opplæring av de innsatte.

Disse medlemmer er dessuten bekymret for situasjonen i domstolene. Antall straffesaker som venter på behandling og dom i tingrettene er etter første halvår i år 6 914. Etter første halvår i år er det 7 482 sivile saker som venter på dom mot 7 317 etter første halvår i fjor. Disse medlemmer mener domstolene må tilføres midler til å ta unna restanser. En ny nedbyggingssplan for å fjerne køene må utarbeides. Disse medlemmer øker på denne bakgrunn bevilgningene til drift av domstolene med 30 mill. kroner utover Regjeringens budsjettforslag.

Disse medlemmer har merket seg at knappe ressurser i politiet de senere år spesielt har gått ut over forholdet til publikum. Disse medlemmer mener det er viktig å styrke nærpolitiet for bedre å kunne bekjempe hverdagskriminalitet som er viktig for borgernes trygghet. Arbeiderpartiet ønsker en styrking av nærpolitiet for å kunne ha folk på vakt i helgene og delta aktivt i forebyggende arbeid. Dette er avgjørende

for tilliten til strafferettssystemet og for at mennesker skal oppleve trygghet i hverdagen.

Disse medlemmer mener den høyere påtalemyndighet må styrkes og vil derfor øke driftsbevilgningen til den høyere påtalemyndighet med 4 mill. kroner. Denne styrkingen skal gi 1 mill. kroner til riksadvokaten og 3 mill. kroner til statsadvokatene.

Disse medlemmer har merket seg at skatte- og momsrelaterte lovbrudd utgjør en stor andel av den økonomiske kriminaliteten. Disse medlemmer ser det som viktig å styrke arbeidet mot økonomisk kriminalitet og vil styrke ØKOKRIM med 5 mill. kroner, og vil også understreke den positive virkningen av dette med mer penger til fellesskapet.

Disse medlemmer mener at et godt rettshjelps-tilbud er et spørsmål om sosial rettferdighet. Økonomiske, sosiale og geografiske forskjeller skal ikke være avgjørende for enkeltmenneskers muligheter for å få juridisk bistand og informasjon om sine rettigheter. Ingen skal lide rettstap på grunn av manglende økonomisk evne. På denne bakgrunn er disse medlemmer mot at egenandeler på fri rettshjelp gjeninnføres.

Merknad fra Fremskrittspartiet

GENERELT

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet er svært bekymret for den stadig økende kriminaliteten i samfunnet. Kriminaliteten koster samfunnet enorme ressurser både menneskelig og økonomisk. Disse medlemmer er spesielt bekymret for økningen i forhold til fysisk vold og voldtekt. Terskelen for å benytte seg av vold synes stadig lavere, i tillegg blir volden grovere. Dersom de institusjoner samfunnet har til å bekjempe kriminalitet, dvs. politi, rettsvesen og kriminalomsorg, ikke settes i stand til å reagere raskt og hensiktsmessig, vil utviklingen akselerere stadig raskere i gal retning. Ikke minst ser vi dette innen kriminelle subkulturer; i enkelte innvandringmiljøer, MC-miljøer og narkotikamiljøer. Manglende inngripen fører her til at gjengjeldelse og selvtekt erstatter samfunnets verktøy. Ved siden av den grove volden er flere tilfeller av voldtekter og seksualforbrytelser et problem. Det er viktig at sakene behandles raskt, ikke minst av hensyn til ofrene. Dette er en type forbrytelse mot mennesker som påfører ufattelige lidelser for ofrene. Det er viktig at politiet får tilstrekkelig verktøy og midler til å etterforske og oppklare slike saker. Samkjøring av ulike DNA-register og en utvidet adgang til å oppta DNA-profiler i forbindelse med straffesaker, vil her være viktige virkemidler. Også dette vil kreve større ressurser.

Disse medlemmer mener det er viktig å opprettholde fokus på organisert kriminalitet. Organisert kriminalitet kan omfatte alle typer kriminalitet i forskjellige kombinasjoner. Et særtegn er at denne type kriminalitet er ledet av profesjonelle kriminelle. Den organiserte kriminaliteten er blitt vanskeligere og mer ressurskrevende å etterforske. Politiet har i den siste tiden fått flere nye etterforskningsmetoder for å få bukt med slik kriminalitet. Likevel vil disse medlem-

mer presisere at behovet for stadig nye og mer omfattende etterforskningsmetoder har presset seg frem som følge av de andre partiers manglende prioriteringer til politi- og lensmannsetaten. Disse medlemmer mener det nå av rettsikkerhetshensynet for folk flest må fokuseres mer på å gi politiet de nødvendige menneskelige og materielle ressurser til å forfølge denne kriminaliteten uten å innføre et stadig mer omfattende overvåkningssamfunn.

Disse medlemmer mener det er et stort samfunnsproblem at hverdags- og vinningskriminaliteten ikke oppklares. Dette er den kriminaliteten som rammer folk flest. Innen handel- og dagligvarebransjen er dette et problem bedriftene og de ansatte ser nærmest daglig. Selv om hver kriminell handling for seg kan være liten av omfang, er summen av denne kriminaliteten enorm. Gapet mellom det politi og rettsvesen har kapasitet til å forfølge, og den kriminalitet man ser i samfunnet, har i dag blitt så stort at en av de viktigste samfunnspilarer i samfunnet, nemlig rettsstaten, er i ferd med å miste sin troverdighet og legitimitet i folk flests øyne. Disse medlemmer mener den lave oppklaringsprosenten, sammenholdt med for lav straff, og for sen straffesanksjon, fører til at stadig flere ser en kriminell løpebane som et alternativ. Manglende tro på samfunnets evne til å løse disse problemer og utfordringer vil bli de største samfunnsmessige og kriminalpolitiske utfordringer i tiår fremover. Dette er en utvikling disse medlemmer ikke kan og vil sitte stille og se på.

POLITIET

Disse medlemmer merker seg at Regjeringen budsjetterer med mindre til politiet enn det som var regnskapstallene for 2003.

Disse medlemmer mener som tidligere nevnt at det er helt avgjørende at politiet blir satt ressursmessig i stand til å møte den stadig økende kriminaliteten. Disse medlemmer viser til at det er tre hovedfaktorer som påvirker kriminaliteten. Den viktigste er oppdagelsesrisiko, videre er det viktig med rask pådømmelse og reaksjon. Dersom man vet at det er større sjans for å bli tatt enn å slippe unna, synes det klart at man vil tenke seg om både to og tre ganger. Dessverre ligger man sørgelig langt unna en oppklaringsprosent i nærheten av 50 pst. Det at saker blir oppdaget og påtalt er førstevilkår for å få bukt med kriminaliteten.

POLITIREFORMEN

Disse medlemmer er skuffet over at Regjeringen så langt ikke har evnet å følge opp intensjonen i politireformen. I stedet for et politi med mer kontakt med publikum har tilbakemeldingene vært at det motsatte er en realitet. Det har blitt dårligere tilgjengelighet og folk føler en utbredt utrygghet som følge av dette. Dette skyldes i hovedsak to forhold. For det første har justisministeren bare gjort halve jobben i politireformen. Reformen forutsatte en ny bemanningsplan som ennå ikke er på plass. For det annet er politiet så underbudsjettet at man ikke klarer å gjennomføre reformen

som forutsatt. Disse medlemmer ser frem til den varslede gjennomgangen og evalueringen av politireformen.

HUNDETJENESTEN

Disse medlemmer mener hundetjenesten er av stor viktighet og derfor må styrkes og videreutvikles. En politihund er et viktig verktøy for politiet i forbindelse med søk etter personer, søk etter narkotika, bomber og våpen. Dette krever at de som har og bruker tjenestehund sikres gode arbeidsbetingelser i forhold til hund og hundehold. I dag føles det som en merbelastning å drive med hund i politiet. Disse medlemmer ønsker derfor å sikre like gode betingelser for de som har tjenestehund i politiet som for andre som benytter hund som en del av egen tjeneste hos fengselsvesen, tollvesen og andre offentlige etater.

Det skal også sikres døgkontinuerlig og landsdekkende bombekontrolltjeneste.

IKKEDØDELIGE VÅPEN

Disse medlemmer ønsker et fortsatt ubevæpnet politi i Norge. Men i et samfunn med et stadig hardere kriminelt miljø er det viktig å ivareta den enkelte tjenestemannens sikkerhet. Disse medlemmer er tilfreds med at man har kommet i gang med pepperspray. Likevel mener disse medlemmer det er viktig at man er villig til å tenke nytt på dette området. I enkelte tilfeller hvor det er legitimt med væpning og hvor væpningsordre gis, er det dessverre ofte psykisk syke eller sterkt rusede personer involvert. I slike tilfeller er det uheldig om politiet havner i en situasjon som på grunn av egen eller andres sikkerhet, medfører at skudd må løsnes for å nøytralisere personen. I slike tilfeller vil det kunne være behov for alternativer som har umiddelbar virkning og "stopping power". Disse medlemmer ønsker derfor en forsøksordning med ikkedødelige elektrosjokkvåpen. I USA har man sett at skadefrekvensen for gjerningsmann og politi er mer enn halvert. Et slikt virkemiddel for politiet vil derfor være viktig for å ivareta politiets og andres sikkerhet, samt bidra til at man fortsatt kan ha et ubevæpnet politi i Norge. Fremskrittspartiet ønsker i første omgang å bruke 200 000 kroner på et forsøksprosjekt i Oslo.

Disse medlemmer vil derfor foreslå å styrke budsjettet til politi- og lensmannsetatene med totalt 430 000 000 kroner.

PÅTALEMYNDIGHETEN

Det er meget viktig at påtalemyndigheten settes i stand til effektivt og raskt å følge opp de saker som blir ferdig etterforsket av politiet. Dette på grunn av den tiltalte rettsikkerhet og hensynet til ofrene. Uansett om man er uskyldig eller skyldig er det en uakseptabel situasjon at man må gå og vente på at saken kan komme opp. Selv om vi har en uskyldspresumpsjon i Norge, ser vi i media hvilken belastning det kan være dersom påtalespørsmålet og en eventuell rettslig behandling trekker ut i tid.

Et annet moment er at det vil være frustrerende for den enkelte polititjenestemann som har gjort et stykke

godt arbeid, å se at en god sak strander fordi påtalemyndigheten mangler tilstrekkelige ressurser til en god oppfølging. I tillegg oppleves det som en provokasjon av dem som er ofre for kriminalitet. Disse medlemmer mener det er uholdbart at tidligere politimestere som har blitt overflødige etter reformen, beholder lønn og stillinger som POD betaler for, men som samfunnet får lite igjen av. Disse tidligere politimestrene kunne gjøre tjeneste hos både stats- og riksadvokatembetene.

DOMSTOLENE

Disse medlemmer mener at skal man klare å snu den negative utviklingen, må man i tillegg til en høyere oppklaringsprosent, drastisk korte ned tiden mellom etterforskning og eventuelt pådømmelse. Dette betyr at man må få langt bedre flyt i straffesakskjeden. Skal man lykkes, må kriminalomsorgen og domstolene ressursmessig styrkes. Disse medlemmer ser at domstolene sliter med å holde Stortingets fastsatte frister for saksbehandling. Køer i domstolsapparatet er svært uheldig for alle parter og påfører både offer og eventuell gjerningsmann unødige lidelser. Videre er det et stort behov for opprustning og tilrettelegging av rettsalene i forhold til grupper med spesielle tilpasningsbehov, som for eksempel døve/tunghørte, blinde og andre med funksjonshemming. Disse medlemmer mener også det er stort behov for å øke sikkerhetsnivået i norske rettssaler. Disse medlemmer ser problematikken med at vitner og personen under tiltale trues med represalier dersom de forteller sannheten i rettsalen. Bruken av væpnede politivakter i forbindelse med større saker, viser behovet for å sikre rettslokalene langt bedre.

KRIMINALOMSORGEN

Soningskøen er en av de offentlige køene som er mest uheldig for samfunnet.

Selv med en økt satsning på dette feltet, har ikke Regjeringen evnet å få bukt med soningskøen. Den rammer domfelte, offer og samfunn. Den domfelte vil ikke få gjort opp for seg og komme seg videre i livet. Resultatet av dette er ofte at det blir vanskelig å få seg jobb eller bli rehabilitert mens man går og venter på soning. Alternativet blir derfor ofte at domfelte begår mer kriminalitet mens vedkommende står i soningskøen. Dette gagnar verken samfunnet eller domfelte. I tillegg kommer hensynet til offeret og/eller deres nærstående. Det skaper ikke tillit til rettsstaten at offeret og/eller deres nærstående ser at gjerningsmannen går fritt rundt i påvente av soning, ofte etter alvorlige forbrytelser. Slike episoder skaper mistillit til hele rettsystemet. Disse medlemmer mener man både må sette inn mer ressurser og tenke nytt og innovativt.

Disse medlemmer mener det er avgjørende at de som skal slippe ut etter soning sikres en langt bedre oppfølging enn det man i dag har. Dette går på flere plan. Det ene er i forhold til kommunikasjon mellom etater og på forskjellig nivå internt i etatene. Her er det viktig at man fjerner hindringer i forhold til informasjon som vil kunne hjelpe og gi en tettere oppfølging.

Det være seg overfor politi eller kommunene. Det andre er at kommunene sikres økonomiske muligheter og hensiktsmessig verktøy for oppfølging. Det være seg gjennom helse og da spesielt innen førstelinjetjenester og psykiatri, men også andre tiltak.

Disse medlemmer tar sterkt avstand fra Regjeringen forslag om økte strafferabatter, som denne gangen utvides til også å gi 20 dager rabatt til de med dommer lenger enn 6 måneder som er lagt inn i Regjeringens budsjett. Dette er ikke en økning av kapasiteten slik Regjeringen fremstiller det som, men kun en større gjennomstrømning av fanger. Forslaget står i sterk kontrast til Regjeringens såkalte ambisjon om å straffe gjengangerkriminelle hardere. Forslaget vil virke motsatt. Det viser seg at de som slippes tidligere ut, i mange tilfeller i realiteten bare igjen havner i inn i soningskøen. Et annet negativt moment med forslaget er at det etter disse medlemmers vurdering vil virke sterkt provoserende og uforståelig for dem som blir ofre for slike gjerningsmenn.

På denne bakgrunn fremmes følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen avvikle bruken av fremskutt prøveløslatelse. Det igangsettes ikke nye tiltak med soningsrabatter."

FENGSEL

Disse medlemmer vil vurdere utvidet bruk av midlertidige tiltak for raskt å få gjort noe med soningskøen. Disse medlemmer er positive til at man tenker kreativt og nytt for å øke fengselskapasiteten. Disse medlemmer støtter derfor bruken av elementbygg, og ønsker at man i enda større grad bruker dette, som en midlertidig løsning for å få ned soningskøen i stedet for å slippe fanger stadig tidligere fri.

Disse medlemmer mener det også er et behov for flere fullsikkerhetsfengsler i Norge, og ønsker derfor at man umiddelbart setter i gang arbeidet med det nye fengslet i Halden samt at man igangsetter arbeidet med å bygge nytt fengsel i Fauske/Sørfold. Man bør også parallelt utrede behovet for nytt fengsel enten i Haram eller Fræna i Møre og Romsdal.

Disse medlemmer viser til at Norge har en større gruppe utenlandske borgere som i dag soner dommer i Norge. Dette i en situasjon hvor Norge har stor mangel på soningskapasitet. Disse medlemmer vil derfor at man der dette er mulig sørger for at utenlandske borgere soner i sitt hjemland. Dette kan gjøres ved at Norge leier fengselsplasser i deres hjemland. En slik ordning vil skape mindre press på kapasitetsmangel i det norske fengselsvesenet. Kostnadene ved soning vil i mange tilfeller være langt lavere i opprinnelseslandet enn i Norge. I påvente av en slik ordning ønsker disse medlemmer at utenlandske borgere soner i egne enheter.

Disse medlemmer vil også åpne for andre løsninger som kan få ned soningskøen. I mange tilfeller er det personer med svært korte dommer som står i soningskø. Det er langt bedre både for samfunnet og den enkelte at man får gjort opp for seg. For korte dommer hvor blant annet behovet for rehabilitering ikke er

til stede vil disse medlemmer åpne for at private skal kunne bygge og drive fengsel etter nærmere sentrale retningslinjer. Videre ønsker disse medlemmer et fortsatt fokus på å bruke nedlagte forsvarsanlegg til fengsel. Disse medlemmer mener at en utvidelse av fengselskapasiteten blant annet bør kunne baseres på at private gis mulighet til å bygge/ombygge og leie ut fengselsbygg til kriminalomsorgens drift. Det forutsettes at byggene utformes etter myndighetenes spesifikasjoner for å sikre oppsatte mål i straffegjennomføringen.

KRUS

Disse medlemmer ser at behovet for utdannet personell til kriminalomsorgen er kraftig økende. Det er ikke noe som tyder på at behovet for å utdanne bemanning til fengselsvesenet vil gå ned de nærmeste fem til ti år. Med en økt satsning på kriminalomsorgen og flere fengsler ser Fremskrittspartiet det som helt nødvendig å utdanne flere fengselsbetjenter. Fremskrittspartiet vil derfor styrke KRUS.

Disse medlemmer vil derfor styrke kriminalomsorgen inklusive KRUS med totalt over 175 000 000 kroner.

PÅRØRENDE OG OFFEROMSORG

Disse medlemmer mener det i justispolitikken må tas langt mer hensyn til ofrene og pårørende. Dette er uskyldige mennesker som brått og ufrivillig blir rammet av kriminelle handlinger. Det er etter disse medlemmers oppfatning viktigere at man begrenser de uheldige virkningene av kriminaliteten ved å fokusere mer på offer og pårørendes rolle, enn på den kriminelle. I Norge har dette arbeidet i all hovedsak vært neglisjert. I stor grad har dette vært overlatt til de få frivillige ildsjeler som har opplevd det på kroppen, men som har hatt styrke til å gå videre.

SAMARBEID PSYKIATRI, BARNEVERN, UTDANNING OG STRAFFERETTSPLEIEN

Disse medlemmer mener man må tenke mer tverrsektorielt innen strafferettspleien. Det er da helt

avgjørende at man får et samarbeid mellom disse sektorene. Disse medlemmer ønsker å se nærmere på hvilke tiltak som må gjøres for å få bedre samkjøring og samarbeid på tvers av sektorene. Det kan ikke være slik at for eksempel en person som stadig begår kriminelle handlinger blir ansett for syk til å straffes, men for friskt til å bli lagt inn. Disse medlemmer mener at dersom kriminelle handlinger ligger til grunn, så må justissektoren ta ansvar for en oppfølging av disse personene i samarbeid med andre sektorer og eventuelt private. Disse medlemmer ønsker derfor at Regjeringen legger frem en proposisjon om dette i 2005.

POLITISK TILRETTELAGT KRIMINALITET

Disse medlemmer mener det er viktig å se på årsaken til en del kriminalitet. Disse medlemmer mener det er tragisk at de andre partiene i stor grad med sin avgiftspolitikkk gir grobunn for en vekst av organisert kriminalitet gjennom smugling. Det er blåøyd å tro at disse smuglerligaene kun driver med alkohol. Ofte er de en del av et større kriminelt nettverk. Gjennom den norske avgiftspolitikkk gir vi dermed kriminelle muligheten til å tjene store penger, som igjen kan brukes på andre områder for kriminalitet som narkotika og menneskesmugling. Dette er politisk tilrettelagt kriminalitet.

Det er videre liten tvil om at strengere asyl- og integreringspolitikk vil kunne gi en gevinst i form av mindre kriminalitet. Tall fra Statistisk sentralbyrå (SSB) viser at en del utenlandske grupper er sterkt overrepresentert i kriminalstatistikkene i forhold til folketall.

Disse medlemmer vil i sitt alternative budsjett foreta en sterk økning av ressursene innen justissektoren. Fordelingen vil i hovedsak bli som beskrevet under postene.

Disse medlemmer støtter Regjeringen for alle kapitler og poster som ikke er nevnt nedenfor.

Kap.	Post Formål:	Kroner
400	Justisdepartementet (jf. kap. 3400)	
	1 Driftsutgifter, reduseres med	10 000 000
	ny Tilskudd andre organisasjoner, økes med	5 000 000

Disse medlemmer er generelt av den holdning at man bør bruke minst mulig på administrasjon og mer på tjenester og konkrete målrettede tiltak.

Det bør forventes at departementet på samme måte som politiet og andre innen justissektoren må effektivisere. Det er videre slik at flere av de tidsbegrensede råd og utvalg er ventet å avgi sin innstilling inneværende år.

Disse medlemmer ønsker en ny post som skal tildele midler til ideelle og frivillige organisasjoner som gjør en god jobb i forhold til justissektoren. Gjennom denne posten ønsker disse medlemmer å gi midler til følgende organisasjoner: Livet etter soning,

Alternativ til Vold (ATV), Stine Sofies Stiftelse, Landsforeningen for voldsofre, og SON - Straffedes Organisasjon i Norge. Den jobben som de legger ned sparer sannsynligvis staten for store summer. Derfor er det rett og rimelig at man fra offentlig side betaler sin del som en investering til beste for samfunnet. Disse medlemmer ser på Livet etter soning, SON og ATV som en god investering i en oppfølging av kriminelle som har gjort opp for seg. Disse medlemmer mener et første ledd i å bygge opp en offer/pårørendeomsorg i Norge kan være å støtte foreninger som Stine Sofies Stiftelse og Landsforeningen for voldsofre.

Kap.	Post Formål:	Kroner
410	Tingrettene og lagmannsrettene (jf. kap. 3410)	
	1 Driftsutgifter, økes med	40 000 000

Disse medlemmer har registrert, og fått tilbakemeldinger på, at domstolene ikke klarer å overholde de behandlingsfrister som de er pålagt fra Stortinget. Restansen ved domstolene er nesten konstant. I Oslo har man ved målrettet innsats vist at det er mulig å få ned restansene, men det krever mer ressurser. Dette bør Stortinget ta på alvor. Det er utvilsomt tingrettene og lagmannsrettene som har det største presset som de to første instansene i rettssystemet, og i tillegg har de en del andre funksjoner i forhold til rettspleien. Det er derfor helt nødvendig med en styrking av deres ressurser. Disse medlemmer vil her blant annet vise til at domstolsadministrasjonen selv mener det er et reelt behov for 44 nye dommerstillinger. I tillegg vil disse medlemmer vise til forslaget fra Fremskrittspartiet i Dokument nr. 8:2 (2004-2005) om at man skal kunne effektivisere domstolene ved å sette tingretter med en dommer, som i forhørsretten, i saker med strafferamme under 2 år.

Disse medlemmer viser til at Fremskrittspartiet også ønsker en kraftig opprustning av politiet. En følge

av dette vil bli et høyere antall tiltaler og en større aktivitet for tingrettene og lagmannsrettene. På lengre sikt vil man dog med Fremskrittspartiets politikk på justisområdet kunne regne med en nedgang i straffesaker. Dette fordi et mer effektivt politi og rettsvesen vil virke preventivt og føre til mindre kriminalitet. Dette fordrer imidlertid som tidligere nevnt at man over tid også er villig til å investere i et bedre rettsvesen. Disse medlemmer vil også presisere at det ikke bare er på bakgrunn av strafferettspleien at man ønsker styrkingen, men også fordi det er viktig at restansen ikke blir for stor i forhold til sivile saker. En kø i rettsapparatet er dårlig utnyttelse av samfunnets totale ressurser og fører ofte til store problemer for de impliserte partene, selv om utgiftene i stor grad bæres av partene. Disse medlemmer mener det er viktig at man ikke skal tape sin rett fordi man ikke har midler til å få prøvet saken for retten. Det er derfor sterkt beklagelig at Regjeringen igjen ønsker å innføre egenandel på fri retts hjelp. Fremskrittspartiet vil reversere dette.

Kap.	Post Formål:	Kroner
411	Domstoladministrasjonen (jf. kap. 3411)	
	1 Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 410 post 1</i> , økes med	10 000 000

Disse medlemmer mener det er viktig at domstolsadministrasjonen kan settes i stand til å fylle sin rolle og følge opp tiltak fra Stortinget. Disse medlemmer vil øke rammen på denne posten for at domstolene kan igangsette en langt større satsing på IKT for således å bli mer effektive. En utnyttelse av de mulighetene som ligger i ny teknologi vil kunne gi besparelser og mer igjen for pengene i domstolene. Spesielt vises det til tolketjenesten som kan effektivise-

res og sentraliseres ved bruk av videokonferanseutstyr i rettssalene. Ved bruk av dette får en ned utgiftene, samt unngår unødvendige forsinkelser ved domstolsbehandlingen. Disse medlemmer ser også et stort behov for å bedre sikkerheten ved en rekke domstoler. Det er videre viktig at man fortsatt har fokus på bedre tilrettelegging av rettsapparatet i forhold til døve/tungheørte, blinde og andre med funksjonshemninger og tilpasseingsbehov.

Kap.	Post Formål:	Kroner
430	Kriminalomsorgens sentrale forvaltning (jf. kap. 3430)	
	1 Driftsutgifter, økes med	110 000 000
	ny Oppstart bygging av fengsel i Halden og Indre-Salten, bevilges med	50 000 000

POST 1

En høyere aktivitet i forhold til kampen mot kriminalitet fordrer at man har kapasitet til å følge opp med reaksjoner. Det vil dermed være et stort behov for å styrke kriminalomsorgen. Dette både av hensyn til ansatte, de som soner, og de som skal inn til soning. En voksende soningskø slik man i dag har, er ikke samfunnet tjent med. Lovbryteren får ikke gjort opp for seg, for så å starte et nytt liv. Mens man står i soningskøen

vil ofte den dømtes liv "stå på vent" og man får ikke noe motivasjon til å eventuelt skaffe seg jobb eller gjøre andre tiltak for å komme på rett kjø. Man vet at man skal inn å sone, men bare ikke når. Dette ender ofte med at man begår lovbrudd mens man venter på soning. En økt bruk av ressurser for å få ned soningskøen vil derfor på sikt betale seg i mindre kriminalitet.

Disse medlemmer mener Regjeringen forholder seg for passiv til den større soningskøen. Det å slippe

fangene løs er ingen løsning for Fremskrittspartiet. Det er derfor helt nødvendig å se på alle muligheter til å øke fengselskapasiteten. Dette kan gjøres gjennom en utvidet bruk av elementbygg og andre midlertidige løsninger, samtidig som man igangsetter byggingen av nye fengsler samt ombygging og bruk av tidligere militær-anlegg til fengselsbruk. Det er i tillegg til disse investeringene nødvendig å gi tilstrekkelig lønnsmidler til effektiv bruk av de nye tiltakene.

Disse medlemmer ønsker også en økt varettektskapasitet. Disse medlemmer ønsker derfor at man igangsetter arbeid med å få knyttet nye varettektceller til de enkelte tjenestesteder der dette er mulig.

NY POST

En samstemt justiskomiteé sa i Innst. S. nr. 4 (2003-2004) at det var viktig å prioritere det nye fengslet i

Halden i budsjettet for 2005. Dette har Regjeringen ikke fulgt opp. Fremskrittspartiet vil derfor nå legge inn penger til oppstart for dette fengslet.

Disse medlemmer vil raskt igangsette prosjektet med byggingen av nytt fullverdig fengsel i Indre Salten. Dette er viktig i forhold til at man har behov for flere soningsplasser, også i region nord. Prosjektet kan også om det er ønskelig gjennomføres som et offentlig privat samarbeidsprosjekt (OPS). Siden det også er ledig kapasitet innen bygg- og anleggsbransjen, vil det i så måte være samfunnsøkonomisk gunstig å igangsette prosjektet nå.

Disse medlemmer vil derfor foreslå at det avsettes 40 000 000 kroner til oppstart nytt fengsel i Halden og 10 000 000 kroner til ferdigprosjektering og oppstart av nytt fengsel i Indre Salten.

Kap.	Post	Formål:	Kroner
432		Kriminalomsorgens utdanningscenter (KRUS) (jf. kap. 3432)	
	1	Driftsutgifter, økes med	15 095 000

Disse medlemmer merker seg at Regjeringens forslag til statsbudsjett kutter i KRUS med nesten 12 pst. Disse medlemmer mener dette er en underlig måte å budsjettere på i en tid hvor man vet at det blir stort behov for nyutdannede fengselsbetjenter. Disse medlemmer mener dette er å gå i feil retning og mot bedre vitende. I de nærmeste årene vet man at det antagelig blir nytt fengsel i Halden, man vil også ta i bruk nedlagte forsvarsanlegg til fengsel, igangsetting av flere plasser gjennom bruk av modulfengsel, i tillegg vil disse medlemmer raskt ferdigstille et nytt

fengsel i Indre Salten. Disse medlemmer stiller seg derfor uforstående og undrende til Regjeringens forslag til kutt på denne posten i budsjettet. Disse medlemmer ønsker derfor å rette opp kuttet og tilføre nye midler. Når man øker innsatsen innen kriminalomsorgen (som Regjeringen også gjør), må man tenke på rekruttering til yrket. Her er det etter disse medlemmers syn en total mangel på sammenheng i Regjeringens budsjetteringer i forhold til behovet de nærmeste årene.

Kap.	Post	Formål:	Kroner
440		Politi- og lensmannsetaten (jf. kap. 3440)	
	1	Driftsutgifter, økes med	280 000 000

Disse medlemmer merker seg at Regjeringen hevder at det er tilført rundt 250 mill. kroner til politiet på dette budsjettet. Mye av dette er ikke reelt friske midler da over 80 000 000 er helårsvirkning av allerede opprettede stillinger, som kom i forbindelse med revidert budsjett. Det kan være politidistrikt som ikke får noen økning i sine driftsbudsjetter overhodet. Disse medlemmer ønsker derfor en styrking utover Regjeringens forslag.

En vesentlig del av den foreslåtte økningen fra Fremskrittspartiet er ment å gå til investering i oppdatert materiell og nye kjøretøy. Videre ønsker disse medlemmer at man umiddelbart igangsetter arbeidet med å skifte ut politiets våpen slik at tjenestemennene får personlige våpen når man bytter ut revolver med pistoler samt investerer i nye tohåndsvåpen. Det er også viktig at politiet moderniseres i forhold til informasjonsteknologi. En slik modernisering vil kunne gi vesentlige innsparinger på sikt. Disse medlemmer

vil blant annet peke på de mulighetene for besparelser som ligger i blant annet videokonferanseutstyr. Dette kan benyttes blant annet i forhold til tolketjenester hvor det vesentlige av kompetansen sitter i Oslo mens behovet og kostnadene ved tolketjenester stadig øker over hele landet. Ved bruk av slikt utstyr innen hele justis-sektoren kan man spare penger.

Det må også stilles større krav til hensiktsmessige innkjøp til politiet. Det synes å være en gjennomgående tendens at utstyr som kjøpes inn, har en pris som fremstår som forholdsvis høy i forhold til det den vanlige forbruker kan få. Disse medlemmer vil ikke tro at dette kun skyldes systemkrav og spesifikasjoner som kreves av politiet. Disse medlemmer mener derfor det kan være nødvendig med en kritisk gjennomgang av innkjøpsrutiner i etaten.

Disse medlemmer mener det vil bli vanskelig å ha en effektiv kriminalitetsbekjempelse med de stramme rammene politiet har i dag. Men viktigere er

det å peke på den passivitet Regjeringen generelt har vist i forhold til kampen mot kriminalitet. Disse medlemmer mener at det Regjeringen legger frem mangler visjoner og mål innen kriminalpolitikken. Politiet har i dag mangel på friske midler som vises ved at stillinger fortsatt holdes vakante. I noen distrikter mangler det tjenestemenn for å besette stillinger de burde hatt i forhold til befolkning og kriminalitet. Disse medlemmer bemerker at nærmere 375 politistillinger står ledig over hele landet.

Disse medlemmer er skeptiske til den tendensen man har sett i forbindelse med behandling av justisbudsjettet de siste årene, hvor politiet gjennomgående får for lite penger i statsbudsjettet, for så å måtte sette sin lit til å få mer i revidert budsjett. Dette gjør en målrettet og god kriminalitetsbekjempelse med utgangspunkt i de vedtatte budsjettene vanskelig. Dette gir et inntrykk av dårlig oversikt over det faktiske ressursbehovet i sektoren. Disse medlemmer ser at dette kan ha bakgrunn i at man ved fremleggelsen av statsbudsjett ønsker å gi inntrykk av å ville bruke mindre penger på budsjettet totalt sett, enn det som blir reelt. Disse medlemmer antar at dette skyldes at man ønsker å tilfredsstille fagøkonomenes mål om stramme budsjetter. Dersom man bevist underbudsjetterer, finner disse medlemmer dette svært lite tilfredsstillende. Uansett bakgrunnen vil disse krumspring medføre en håpløs budsjetteringssituasjon for politi- og lensmannsetaten, og således en lite målrettet og effektiv utnyttelse av midlene. I motsetning til andre partier ønsker Fremskrittspartiet heller å ta de reelle kostnadene til politiet i betraktning, og derigjennom budsjettere realistisk og offensivt.

Disse medlemmer mener videre at det å investere mer i politi og kriminalitetsbekjempelse er en av de samfunnsinvesteringene som vil gi mest gevinst også økonomisk. Norges Bank meldte for en stund siden at de ikke kunne redegjøre for 27 mrd. kroner av kontantbeholdningen. Mye av grunnen kan være at en vesentlig del av disse pengene florerer blant kriminelle. Således er kriminaliteten totalt sett en av de geskjefter i Norge som har mest penger i sirkulasjon. Dersom man får redusert dette, vil man ha en gevinst i at disse pengene kommer tilbake i den ordinære økonomien hvor den vil gi vekst og skatteinntekter i stedet for å belaste samfunnet.

Disse medlemmer ønsker også en økt satsning mot asylkriminalitet og menneskesmugling. Disse medlemmer viser til at pr. i dag har Norge plassert enkeltpersoner på strategiske steder rundt omkring i verden for å komme med etterretningsopplysninger knyttet til organisert menneskesmugling. Meldingene går og ut på at man helt ned på gatenivå i Mogadishu er kjent med at Norge er et land det er lett å få opphold i. Som kjent har under 10 pst. av personene som søker asyl i Norge id-papirer, mens Kripos' egne kontroller har vist at 60 pst. har dette når de stoppes rett innenfor norske grenser. Disse medlemmer ønsker på bakgrunn av dette at Kripos igangsetter arbeidet med en egen grensepatrolje til å kontrollere grensestrøkene i østlandsområdet, E6 og E18 gjennom Østfold. Dette er

en såkalt baklandspatrolje. Disse medlemmer mener at dette skal være personell som utelukkende arbeider med å avdekke organisert menneskesmugling. Erfaringer fra Bundesgränz Schütz i Bayern viser at det er et 1/10 forhold mellom asylsøkere og organisert menneskesmugling. Det betyr at i Norge med sine vel 10 000 asylsøknader årlig, så er 1 000 ofre for menneskesmugling. Dessuten er det viktig å ha med seg at i rapportene Kripos får fra utlandet, er Norge i særdeleshet beryktet som et land hvor det er lett å få opphold, og at grensekontrollen er minimal. Det betyr at landet er enda mer attraktivt for menneskesmuglere.

Disse medlemmer vil vise til at Danmark har opprettet en egen baklandspatrolje på 147 stillingshjemler for å patruljere grensen mellom Danmark og Tyskland. Dette er et grenseområde på ca. 5-6 mil. I grensekontrollen i Østfold er det 3 personer til å patruljere over 15 mil med grenseområde. Det sier seg selv at det er et skrikende behov for en norsk baklandspatrolje som kan føre en langt hyppigere grensekontroll.

En baklandspatrolje vil være en norsk politipatrolje som samarbeider med utenlandske myndigheter for å stoppe grunnløse asylsøkere så tidlig som mulig. Det vil ikke være mulig å stoppe og avvise asylsøkerne umiddelbart, men fordelene er at et langt større antall vil ha gyldige id-papirer på seg. Dette gjør som kjent uttransport langt enklere. Dessuten vil man med en slik baklandspatrolje kunne fange flere menneskesmuglere. Hittil i år er det anmeldt 30 slike saker, hvilket er meget lavt tatt i betraktning det høye antall asylsøkere Norge mottar.

Disse medlemmer viser også til at en slik patrolje lett kan foreta søk opp mot EURODAC for å sjekke om asylsøkeren er registrert i andre land. Hvis det er tilfellet, vil søknaden kunne avvises umiddelbart med henvisning til Dublin 2.

Det eneste Norge har å stille opp med i grensekontroll er i dag de mobile enhetene. Dette er svært lite, og det lave antallet anmeldelser av menneskesmugling understøtter dette. Kostnadsmessig vil forslaget beløpe seg til rundt 30 mill. kroner. Dette innebærer ca. 15 stillinger til Kripos og ca. det samme til Østfold.

Disse medlemmer mener man også må bedre kontrollen ved familiegjenforeninger. Disse medlemmer viser til at også Kripos i likhet med flere andre instanser har sett store muligheter for misbruk av familiegjenforeningsinstituttet. Mangelen på rette id-papirer og et oppegående "folkeregister" i enkelte land gjør at personer kan jukse inn under påskudd at de er nære familiemedlemmer. Ved flere anledninger har det imidlertid blitt avslørt at personer som har kommet til Norge som ektefelle til person med oppholdstillatelse, er personer som ikke er i slekt, men er tidligere avviste asylsøkere. Problemet oppstår ved at personer som har fått opphold her i landet som familiegjenforent, søker asyl i andre land for å motta doble ytelser. Disse medlemmer mener en effektiv måte å stoppe denne praksisen på, er å innføre obligatorisk fingeravtryksregistrering ved søknad om familiegjenforening. Fingeravtrykket kan dermed sjekkes opp mot EURODAC og ulike identiteter knyttet til vedkommende person kan bli

avslørt. Siden innføringen av slik tvungen fingeravtrykksregistrering ikke skal bli diskriminerende, bør det innføres for alle grupper. En slik fingeravtrykkskontroll bør i det alt vesentlige skje i det land familien søker gjenforening fra. En følge av dette er at man må investere i hensiktsmessig verktøy til å gjennomføre dette. Disse medlemmer ønsker derfor at det i første omgang investeres fem stykker "Live scan" til dette formålet.

Disse medlemmer mener man må øke satsningen og kvaliteten i forhold til kampen mot kriminalitet.

Disse medlemmer mener derfor det er viktig at den spisskompetanse vi har på kriminalitet utnyttes best mulig. Det er viktig at man får en konstant og enhetlig oppfølging av sakene. Spesielt gjelder det organisert kriminalitet, herunder menneskesmugling. Et annet viktig moment er at saker som bringes inn for rettsapparatet blir kvalitativt langt bedre dersom man får en enhetlig og sammenhengende oppfølging av saken hele veien frem til en eventuell pådømmelse.

Kap.	Post	Formål:	Kroner
441		Oslo Politidistrikt (jf. kap. 3441)	
	1	Driftsutgifter, kan nyttes under kap. 440 post 1, økes med	150 000 000

Disse medlemmer registrerer at politiet i Oslo møter helt spesielle utfordringer. Ikke bare er Oslo landets hovedstad når det gjelder statssete, det er også narkotikahovedstad og hovedsete for store deler av den tunge, organiserte kriminaliteten. I tillegg tilsier den store befolkningstettheten at man har en stor andel av det som kan kategoriseres som hverdagskriminalitet. Dette alene tilsier at politiet i Oslo trenger forholds- messig større ressurser.

Disse medlemmer peker videre på at en annen utfordring for Oslo-politiet er at man har ansvar for sikkerheten rundt ambassader, ved statsbesøk, og sikkerhet i forbindelse med større internasjonale konferanser. Politiet i Oslo har livvaktstjenesten, og et stort ansvar for sikkerheten rundet landets utøvende myndighet. Denne type oppgaver er en pålagt og prioritert oppgave. I dag ser vi at dette i stor grad har ført til nedprioriteringer av andre deler av politiets oppgaver, her-

under forebyggende tiltak og kampen mot hverdagskriminalitet. Dette er ingen heldig situasjon. Hvor store ressurser denne type tjenester krever er ofte styrt av internasjonale eller lokale uforutsette hendelser.

Disse medlemmer mener det er et stort behov for investering i nye kjøretøy og sikkerhetsutstyr i Oslo. Det er også behov for en IKT-satsing.

Disse medlemmer registrerer med stor glede at man nå har et politihelikopter på plass i Oslo. Dette er noe Fremskrittspartiet lenge har jobbet for. Det er viktig at denne tjenesten blir fullt operativ som forutsatt, og videreutviklet. Disse medlemmer ser at det i Regjeringens forslag til budsjett ikke er lagt inn tilstrekkelige midler til helikoptertjenesten. Disse medlemmer viser til Budsjett-innst. S. nr. 4 (2003-2004) hvor flertallet uttaler på side 46 at det var en forutsetning at politihelikopterdriften ikke skulle belaste det ordinære driftsbudsjettet i politiet.

Kap.	Post	Formål:	Kroner
442		Politihøgskolen (jf. kap. 3442)	
	1	Driftsutgifter, økes med	2 000 000

Disse medlemmer er glade for Regjeringens ønske om oppstart av to nye klasser ved Politihøgskolen. Disse medlemmer ønsker imidlertid å satse mer på politiet også i fremtiden. Dette fordrer en enda større satsning også på utdanning av polititjenestemenn. Politihøgskolen innehar en viktig funksjon i forhold til nye typer kriminalitet. Dersom økt kompetanse skal oppnås for studentene, slik at disse blir i stand til å løse stadig mer komplekse kriminalsaker, må skolen

etter disse medlemmers syn tilføres ytterligere midler. Politihøgskolen er avhengig av et faglig nivå som sikrer og videreutvikler faget og den pedagogiske kvaliteten. Tilførte midler vil gjøre tilbudet bedre i forhold til dette, og man vil også i større grad kunne prioritere forskning innen faget. Disse medlemmer mener også man på Politihøgskolen må igangsette arbeidet med å utvikle lederutdanning som et eget fag.

Kap.	Post	Formål:	Kroner
455		Redningstjenesten (jf. kap. 3455)	
	1	Driftsutgifter, økes med	35 000 000

Disse medlemmer mener det er viktig at Redningstjenesten gis gode arbeidsvilkår, i et langstrakt land som Norge med lang kyst. Man har de siste årene

sett en rekke ulykker langs kysten. Aktiviteten langs kysten synes ikke å bli mindre, snarere tvert imot. Norge har også store grisgrendte innlandsområder.

Redningstjenesten har i Norge vært en viktig trygghetskapende faktor, spesielt på kysten og andre utsatte strøk. Disse medlemmer mener det er viktig at denne videreutvikles og sikres. Det er således viktig å sikre at reaksjonstiden overholder Stortingets vedtak og en god helikoptertjeneste.

Disse medlemmer mener det skal være tilstedevakt med 15 min. beredskap på samtlige baser. Innfasingen av dette igangsettes først ved basene i Nord-Norge, da denne landsdelen i dag har langt dårligere helikopterdekning i forhold til resten av landet.

Disse medlemmer viser til at det ved naturkatastrofer som snøskred, flom, ras og skogbrann av og til er fare for at menneskeliv går tapt, både direkte som følge av selve naturkatastrofen eller ved at hjelpemannskaper rammes. I den anledning vil disse medlemmer be Regjeringen se på om det er mulig å benytte UAV (Unmanned Aerial Vehicles) til slike undersøkelser. UAV-er brukes i dag i andre land til militære og sivile formål. Disse medlemmer tror at det også i Norge i fremtiden vil være aktuelt å benytte UAV-er til ulike samfunnsoppgaver, og mener at det bør vurderes allerede nå. Etter disse medlemmers mening skal ikke en eventuell bruk av UAV være til erstatning for Redningshelikoptertjenesten, men som et supplement til denne.

KAP. 456 TETRA-FELLES RADIOSAMBAND FOR NØDETATENE (JF. KAP. 3456)

Disse medlemmer mener det er viktig å balansere dagens behov for å få på plass et tidsriktig nødnett, med de muligheter som finnes ved å velge et nett som er "fremtidssikkert". Disse medlemmer mener at fokus må være på både de behov etatene har i dag og de behov som kan dekkes ved en videreutvikling av det system man velger. Det har tidligere vært for mye fokus på en teknologi (TETRA) til fortregning for de behov etatene har, og muligheter som ligger i stadig nye teknologiske vinninger. Man kan bare forestille seg verdien av for eksempel direkte sendte bilder, medisinsk data og posisjonering sin informasjon for alle enheter på et ulykkessted, eller i andre sammenhenger som identifikasjon med mer. Det bør etterspørres et digitalt nett som har en dataoverføringskapasitet som mestrer de systemer nødetatene har, eller i nær fremtid vil kunne ha nytte av å ha i de operative enheter. Fremskrittspartiet ønsker en åpen anbudsrunde som er teknologinøytral. Slik vil det være nødetatenes behov og muligheter som kommer i fokus, i stedet for å begrense nødetatenes utviklingspotensial til de muligheter som ligger i én teknologi.

Ved et totalt teknologinøytralt anbud vil man kunne få flere tilbydere og det vil påhvile tilbydere å vise at deres system og teknologi tilfredsstiller krav og behov, samt hvilke muligheter som videre ligger i å benytte deres tilbud.

Kap.	Post	Formål:	Kroner
470		Fri rettshjelp (jf. kap. 3470)	
	70	Fri saksførsel, økes med	37 000 000
	71	Fritt rettsråd, økes med	21 000 000
	72	Tilskudd til spesielle rettshjelptiltak, økes med	2 000 000

Disse medlemmer registrerer at Regjeringen på nytt ønsker å foreslå å innføre en egenandel på fri rettshjelp. Disse medlemmer mener dette er svært uheldig. Det bør ikke være slik at noen taper sin rett, fordi man ikke har midler til å vinne sin rett. Disse medlemmer ser at ordningen Regjeringen innfører med å la klienten betale første time selv er egnet til å skjule den reelle effekten og kostnaden for de som har behov for fri rettshjelp, selv om det fremkommer at dette reelt vil utgjøre 58 000 000 kroner. Disse medlemmer vil derfor styrke denne posten slik at det kan ytes tilstrekkelig bistand.

Disse medlemmer mener den jobben jusstudentene nedlegger i forhold til rettshjelp er meget viktig for samfunnet. De løser ofte rettstvister før de går til rettsapparatet eller får store følger for de impliserte. Dette sparer samfunnet for store ressurser på andre områder. Jusstudentene har et lavterskel rettshjelpstilbud som fanger opp mange som faller utenfor den ordinære rettshjelpen eller i forhold til personer som ikke engang er klar over sin rett til fri rettshjelp. Disse medlemmer ønsker derfor å avsette 2 mill. kroner til dette.

Kap.	Post	Formål:	Kroner
472		Kontoret for voldsoffererstatning (jf. kap. 3472)	
	1	Driftsutgifter, økes med	2 000 000

Disse medlemmer mener det er viktig å ivareta rettighetene for voldsofre. Personer som blir utsatt for vold pådras ofte utgifter og befinner seg brått i en ny situasjon som følge av en kriminell handling. Det er derfor viktig at saksbehandlingstiden i forhold til

voldsoffererstatning er så rask som mulig. Med den økende pågangen og en ny organisering mener disse medlemmer at det er viktig å tilføre dette kontoret ytterligere midler.

Kap.	Post	Formål:	Kroner
474		Konfliktråd	
	1	Driftsutgifter, økes med	2 000 000

Disse medlemmer ser på konfliktrådene som et viktig supplement til den ordinære strafferettspleien. Denne ordningen vil gi unge førstegangsforbrytere en mulighet til å gjøre opp for seg uten at det får uforholdsmessig store følger videre i livet. Disse medlemmer vil imidlertid bemerke at det er viktig at man om man bruker dette som alternativ til fengsel og andre straffesanksjoner, skal sanksjonen føles som straff. Spesielt vil konfliktrådet ha mulighet til å ta tak i og

komme med hensiktsmessig sanksjoner overfor lov- brytere som er under 15 år. I forhold til rent sivile saker vil konfliktrådene kunne spare rettsapparatet for utgifter ved at saken løses før man kommer i retten. Således vil dette være en god samfunnsinvestering. Det er også nødvendig at man markedsfører denne ordningen i større grad som løsning for unge førstegangskriminelle.

Kap.	Post	Formål:	Kroner
3410		Rettsgebyr (jf. kap. 410 og 462)	
	1	Rettsgebyr, reduseres med	307 000 000

Disse medlemmer registrerer at det i løpet av det siste året har vært en radikal og markant økning i rettsgebyret. Staten tar nå inn over 300 000 000 kroner mer i gebyrer enn hva det koster å drive rettsapparatet. Det vil si at man nå ønsker å bruke domstolen og rettsapparatet som et objekt for skattlegging av landets borgere. Disse medlemmer mener at borgernes rettsikkerhet og bruken av domstolsapparatet aldri må bli

et skatteobjekt. Disse medlemmer vil derfor reversere det vesentlige av denne økningen. Undersøkelser viser at den vesentligste gruppen hvor saker går til inkasso eller utpanting mv. er lavinntektsgrupper og mange er minstepensjonister. Det vil etter disse medlemmers syn være feil om staten skal legge stein til en byrde som skyldner allerede ikke kan bære.

Kap.	Post	Formål:	Kroner
3441		Oslo Politidistrikt (jf. kap. 441)	
	2	Refusjoner, reduseres med	10 000 000

Disse medlemmer registrerer at Regjeringen nå som en ny ordning budsjetterer med inntekter for refusjon av tjenester som Oslo-politiet yter til andre.

Disse medlemmer vil senke anslaget på bakgrunn av at dersom inntekten uteblir, så vil annen aktivitet måtte reduseres tilsvarende.

Kap.	Post	Formål:	Kroner
3470		Fri rettshjelp	
	1	Egenandeler, reduseres med	5 164 000

Disse medlemmer ønsker ikke å innføre egenandeler på det som skal være fri rettshjelp. Disse medlemmer vil vise til merknadene under kap. 470.

forebygge kriminalitet og reintegrere straffedømte i samfunnet. Videre er det viktig å ha god kunnskap om ofrene/de utsatte, samt kunnskap om hvor og når kriminaliteten oftest skjer.

Merknad fra Sosialistisk Venstreparti

KRIMINALITET OG VELFERD

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til Fafos undersøkelse av norske fangers levekår. Dette medlem mener det er viktig å ta utgangspunkt i forskning på kriminalitetens årsaker når kriminalpolitikken skal utformes. Fokus på fangers bakgrunn handler ikke om å unnskyld eller bortforklare, men om å forstå hva som skal til for å

Dette medlem mener at forebygging av kriminalitet og ivaretagelse av utsatte må prege den generelle velferdspolitikken. Innbyggernes trygghet fra kriminelle handlinger og ivaretagelse av enkeltmenneskets integritet må være et samfunnsansvar på lik linje med ivaretagelse av sosiale og helsemessige behov for øvrig. Kriminalitet skaper utrygghet og ufrihet og kan gå ut over innbyggernes velferd. Vold og overgrep fører til store sosiale og helsemessige problemer som i mange tilfeller kunne vært både lindret og forebygget

dersom samfunnet hadde vært flinkere til å tenke føre var og etter snar på én gang. Dette medlem viser til at Sosialistisk Venstreparti vil gi kommunene plikt til å ta hensyn til kriminalitetsforebygging når de driver arealplanlegging. Videre vil Sosialistisk Venstreparti arbeide for at flest mulig kommuner aktivt skal ta del i kriminalpolitiske debatter, samt at flest mulig kommuner ansetter en SLT-koordinator (SLT= Samordning av Lokale Kriminalitetsforebyggende Tiltak).

OFFEROMSORG

Dette medlem viser til at Sosialistisk Venstreparti i sitt alternative budsjettforslag satser på en godt utbygd offeromsorg, med lovfesting og styrking av incest- og krisesentrene, etablering av flere Rådgivningskontor for kriminalitetsofre (RKK) og kvalitetssikrede voldtekstmottak, samt øremerkede midler til familievoldskoordinatorordningen. Sosialistisk Venstreparti vil ha offerkunnskap inn i alle relevante utdanninger, en forbedret voldsoffererstatningslov, et landsomfattende tilbud av Alternativ Til Vold (ATV), styrking av de frivillige organisasjonene, gratis døgnåpen krisetelefon, samt styrking av den psykologiske bistanden. Sosialistisk Venstreparti vil styrke fornærmedes stilling i retten og samtidig prøve ut "restorative justice" i større grad enn i dag. Videre må de som utsettes for kriminalitet i langt større grad få informasjon om hvorfor politiet gjør som de gjør og hva som er framdriften i deres sak. Oppfølging av utsatte og pårørende må bli en langt viktigere oppgave for norsk politi og påtalemyndighet framover. I tillegg må NOU 2003:13, Retten til et liv uten vold, følges opp.

Dette medlem viser til budsjettavtalen mellom Regjeringspartiene og Fremskrittspartiet når det gjelder Barnas Hus. Dette medlem er veldig fornøyd med den positive innstillingen som legges til grunn, og viser til at Sosialistisk Venstreparti i Dokument nr. 8:86 (2003-2004, forslag fra stortingsrepresentantene May Hansen og Inga Marte Thorkildsen) har foreslått å innføre en ny avhørsmodell av barn som er utsatt for, eller er vitne til en traumatisk krisesituasjon, et såkalt "Barnas Hus".

Dette medlem er videre svært fornøyd med at budsjettavtalen innebærer en bevilgning på 2 mill. kroner til Vestfold politidistrikt, slik at deres planer når det gjelder vold mot kvinner, kan realiseres. Dette medlem viser til at Sosialistisk Venstreparti prioriterer å bevilge 3 mill. kroner til dette i sitt alternative statsbudsjett og i forslag til prioriteringer innenfor den vedtatte rammen.

RASKE OG TILPASSEDE REAKSJONER

Dette medlem mener at forebygging alltid må være jobb nummer én i kriminalpolitikken. Men når kriminelle handlinger først begås, er det avgjørende at gjerningspersonene møtes med raske reaksjoner, at eventuelle ofre blir ivaretatt på best mulig måte, og at det arbeides helhetlig og målretta for å hindre ny kriminalitet. Dette medlem anser soningskøene som en trussel mot en effektiv kriminalpolitikk. Samtidig er det meningsløst å fylle fengslene smekk fulle, til dels

med mennesker som har gått lenge fritt ute i samfunnet før de settes inn. Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis prioriteringer på justisområdet, der det foreslås bevilget 175 mill. kroner ekstra til kriminalomsorgen, herunder Friomsorgen, samt at forslaget om å kutte i antall studieplasser for fengselsbetjenter reverseres. I tillegg overføres midler foreslått til etablering av midlertidige plasser, til etablering av permanente plasser i stedet. Sosialistisk Venstreparti vil først og fremst prioritere Friomsorgen, Stifinner'n, paragraf 12-soning, samt generell drift, men også kapasitetsutbygginger, ombygginger, oppgraderinger og prosjekteringsmidler følgende steder: Halden, Bergen, Hustad, Drammen, Vadsø, Oslo, Åna og Ila.

Dette medlem viser til at domstolene og kriminalomsorgen er flaskehals i straffesakskjeden. Den, etter dette medlems mening, nødvendige styrkingen av politibudsjettene bringer straffesakskjeden ytterligere i ubalanse så lenge man ikke også prioriterer domstolene og kriminalomsorgen. Politiet må bruke unødig store ressurser på meningsløs aktivitet så lenge de andre leddene i straffesakskjeden sliter så tungt som de gjør. En soningskø på nesten 2 000 personer er dramatisk, det samme er det uansvarlig høye belegget. Sosialistisk Venstreparti foreslår 20 mill. kroner ekstra til domstolene.

Dette medlem viser til at Sosialistisk Venstreparti prioriterer å bygge noe flere lukkede og åpne soningsplasser, men også satse tungt på alternativer til fengslene. Dette medlem er overbevist om at flere kunne ha sonet i åpne anstalter, og mener at det må tilføres langt mer ressurser til Friomsorgen slik at samfunnsstraffen kan tas ytterligere i bruk og slik at kvaliteten kan bedres. Dette medlem viser til den viktige rollen konfliktrådene spiller, samt at tiltak som ungdomskontrakter og annen type mekling enn konfliktråd må benyttes. Flere domfelte bør etter dette medlems mening slippes ut på 2/3 tid, og Friomsorgen må få en viktig rolle også i oppfølgingen av disse.

Dette medlem mener man er på ville veier når man snakker om "produksjon av soningsdøgn". Denne språkbruken indikerer at man ser på straff som en form for "produksjon" og at man er mer opptatt av kvantitet enn kvalitet.

Dette medlem mener det må sees på muligheten for å konvertere dommer til samfunnsstraff, bøter eller lignende, og forslaget fra NFF om å gi amnesti til domfelte som uforskyldt har ventet i ett år på å få gjøre opp for seg, bør vurderes. Dette medlem understreker at de som er domfelt for alvorlig kriminalitet, som vold, sedelighet og organisert kriminalitet, skal prioriteres først i soningskøen.

INNHold I SONINGA OG REINTEGRERING

Dette medlem mener det er ytterst viktig å få på beina en langt mer offensiv reintegreringspolitikk. Det er ikke bra at Regjeringen har lagt seg på en linje der avvikling av soningskøene og behovet for midlertidig sikkerhet går på bekostning av innsattes mulighet til å starte et nytt og lovlydig liv, og dermed utover tryggheten i samfunnet. Stappfulle fengsler, dubleringer, flyt-

ting av fanger på grunn av kapasitetsproblemer, midlertidige plasser, færre løslatelser på 2/3 tid og mangelfulle driftsbudsjetter, øker sannsynligheten for tilbakefall. Lukkede fengsler fungerer i stor grad som møtesteder der kriminelle etablerer nye nettverk og vedlikeholder en kriminell kultur, i stedet for at dette brytes opp. Dette medlem mener det må brukes langt mer penger til paragraf 12-soning og vil bevilge penger både til dette og til å utvide Stifinner'n, i tillegg til bygging av erstatnings- og aktivitetsbygg i Oslo fengsel. Videre vil dette medlem bevilge midler til ombygging av flermannsrom til enkeltceller i Åna fengsel. Dette medlem mener at langt flere bør sone i åpen anstalt og at fanger med personlighetsforstyrrelser, psykiske lidelser og lav funksjonsevne må få et mer tilrettelagt tilbud. Ribo Attføringsssenter er et eksempel på et alternativ som må benyttes mer, og Sosialistisk Venstreparti vil støtte dette økonomisk. Videre bør flere omfattes av samfunnsstraff og andre typer av soningsformer som ikke innebærer full isolasjon fra det samfunnet de faktisk skal leve i. Friomsorgen må derfor tilføres langt mer ressurser. Tilbudet til innsatte styrkes i Sosialistisk Venstrepartis totale opplegg, bl.a. gjelder dette fengselsundervisning (+ 25 mill.), bibliotektilbud (+ 5 mill.) og satsing på helsefremmende tiltak og psykiatri (+ 10 mill.). I tillegg er det viktig å understreke at Sosialistisk Venstreparti satses langt mer både på psykiatri, rusbehandling, kommuneøkonomi og barnevern enn det Regjeringen gjør.

"DRUG COURT"

Dette medlem viser til at SV stiller seg positiv til innføring av en såkalt "drug court", men på visse betingelser: For det første må dette være frivillig, for det andre må det være god kvalitet på opplegget, det må ikke ende i fiasko fordi økonomi ble viktigere enn de straffedømte rusmiddelavhengiges egne behov. For det tredje må det tilføres friske midler slik at ikke de straffedømte fortrenger andre rusmiddelavhengige som står i behandlingsskø. Og til sist må det være et ettervernsopplegg knyttet til dette tiltaket.

KRAMI

Dette medlem har merket seg det svenske KrAmi-prosjektet. De siste to årene er det startet syv nye såkalte KrAmi-prosjekter i Sverige. KrAmi er et samarbeid mellom fengslene, sosiale myndigheter og arbeidsformidlingen. Det er basert på konsekvenspedagogikk og det er helt sentralt at deltakerne skaffes varig arbeid. Dette medlem viser til at prosjektet tar et totalansvar for deltakerne, og følger dem opp tett også i fritida. Arbeidsgivere som tar inn deltakerne i prosjektet, mottar subsidier de første månedene. Etter et halvt år kuttes all støtte, men de aller fleste av deltagerne beholder jobben også når arbeidsgiver mister støtten. Dette medlem mener at vi burde satse på dette i Norge også, og foreslår en sentral pott på 5 mill. kroner i stimuleringsmidler slik at forsøksprosjekter kan igangsettes.

"KYNISKE" KRIMINELLE

Dette medlem er opptatt av at kampen mot den organiserte kriminaliteten prioriteres. Handel med kvinner og barn er et eksempel på kynisk kriminalitet som det er viktig at politiet er i stand til å bekjempe. Hvitvasking av penger og unndragelse av samfunnets midler fra skattlegging, er eksempler på svært skadelig kriminalitet som dessuten i mange sammenhenger kan linkes til terrorvirksomhet og annen alvorlig kriminalitet. Dette medlem viser til de senere års større og mindre finansskandaler der ledelsen i selskap har skaffet seg store verdier på bekostning av eiere, kreditorer og ansatte. Sosialistisk Venstreparti har ved flere anledninger foreslått at det gjennomføres tiltak for å redusere omfanget av slike skandaler. Dette medlem understreker viktigheten av at ØKOKRIM får tilstrekkelige ressurser til å håndtere sin saksmengde på forsvarelig vis. Det er også viktig at ØKOKRIM får mulighet til å båndlegge og inndra midler under etterforskning og påtale for hvitvasking av penger og annen økonomisk kriminalitet. Dette må foregå i samarbeid med blant annet skatte- og tollmyndigheter. Dette medlem vil videre peke på at klarere definerte roller for de involverte og andre former for gjennomsiktighet er viktig for å motvirke økonomisk kriminalitet.

Dette medlem er opptatt av at det også må tas høyde for soningsforhold tilpasset mer "kyniske" kriminelle, tilknyttet organiserte miljøer. Sosialistisk Venstreparti vil sørge for at det er tilstrekkelig med ressurser i kriminalomsorgen for å sikre det behovet for mannskap og sikkerhetstiltak som tunge kriminelle medfører når de soner, men det er også viktig å forhindre økt kynisme, psykiske skader og økt fare for rømninger. Det er meningsløst og farlig å slippe mennesker direkte ut på gata etter å ha vært holdt fullstendig isolert fra omgivelsene sine. Dette medlem mener videre det er uakseptabelt at Justisdepartementet ikke har definert klarere hvem som skal anses for å tilhøre kategorien "organisert" og nærmest overlatt hele ansvaret til hvert enkelt fengsel.

Dette medlem mener videre at det må opprettes en prostitusjons- og hallikgruppe tilsvarende den Oslo-politiet hadde inntil 1991. Denne gruppa gjorde et meget viktig arbeid og oppnådde en tillit hos aktørene i prostitusjonsmiljøene som det er urealistisk å tro at man kan oppnå når ansvaret i politiet er spredt.

POLITIETS FOREBYGGENDE INNSATS

Dette medlem mener politiet gjør en formidabel innsats på veldig mange områder. Ofte må politiet trå til der det øvrige hjelpeapparatet svikter, og menneskekunnskap er derfor en vel så viktig egenskap for politifolk som kunnskap om når og hvordan man skal ta i bruk de maktmidlene man har til rådighet. Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, hvor det bevilges tilsvarende sum til politiet som Regjeringens opprinnelige forslag, men at 10 mill. kroner overføres til Oslo-politiet. Dette medlem er opptatt av at politiet skal være synlig i lokalmiljøet, at folk skal få rask hjelp og at ikke private

kommersielle aktører skal få spise seg inn på stadig flere områder som angår folks trygghet. Samtidig er det urealistisk å forvente at politiet skal kunne innfri alle de forventningene særlig næringslivet har når det gjelder patruljering osv.

Dette medlem vil understreke at Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett innebærer bygging av flere varetakts- og soningsplasser, satsing på rehabilitering og ettervern av straffedømte, og ikke minst en markant styrking av kommuneøkonomien. Sosialistisk Venstrepartis opplegg ville ført til flere arbeidsplasser, færre fattige, en kraftig styrking av skolen, barnevernet og psykiatrien. Dette medlem viser til Fafo-undersøkelsen om innsattes levekår som viser at norske fanger har store problemer nettopp på disse områdene, og det er derfor sannsynlig at SVs opplegg vil gi mindre arbeid for politiet. Dette medlem vil videre påpeke at Sosialistisk Venstrepartis politikk i større grad innebærer at politifaglige vurderinger skal ligge til grunn for eksempel ved avgjørelser knyttet til ambassadevakthold. Ambassadevakthold, livvaktjeneste og annet anti-terrorarbeid, fangetransport og fremstilling av varetaktsfanger i retten er de oppgavene som prioriteres høyest av Oslo-politiet. Dermed går det uforholdsmessig hardt ut over andre politioppgaver når det ligger annet enn politifaglige vurderinger bak utføringen av slike oppgaver.

Dette medlem mener det er bekymringsfullt når flere politidistrikter rapporterer at de bruker stadig mer tid på psykisk syke mennesker, og mener dette er et utslag av bl.a. problemene innen psykiatrien og i kommuneøkonomien.

Dette medlem viser til hovedkonklusjonen i POD-rapporten: "Siden det er en så massiv tilbakemelding om for lite ressurser til Familievoldskoordinatorfunksjonen, bør mestrene gjøre en ny vurdering vedrørende sin ressursfordeling, og de sentrale myndigheter og politikerne må enten bevilge flere penger eller moderere målsettingene for arbeidet på dette feltet. Å få full måloppnåelse i forhold til politikernes og menigmanns ønsker og krav, synes å være helt urealistisk med de ressursene som i dag er avsatt til dette arbeidet." Dette medlem ser svært alvorlig på situasjonen og mener derfor at ressursene til denne stillingen må øremerkes, slik at hvert politidistrikt avsetter en hundre prosent stilling til dette arbeidet inntil målene er oppnådd og kompetansen er tilfredsstillende i alle ledd.

Dette medlem er opptatt av at politiet skal ha sitt hovedfokus på forebygging. Forebygging av kriminalitet kan bare lykkes gjennom samarbeid med andre etater, med politikere og med frivillige organisasjoner. Kampen mot konkurranseutsetting og privatisering er viktig også i et kriminalitetsforebyggende perspektiv, fordi dette motarbeider kontinuitet og langsiktighet og vanskeliggjør tillitsbygging, siden folk skiftes ut hyppig. SVs arbeid for mer desentralisering, mot sentralisering og for lokale møteplasser, er viktige også for å forebygge kriminalitet. Sentralisering medfører mindre sosial kontroll og et økt behov for formell kontroll. Dette er uklokt og sløsing med samfunnsressurser.

Dette medlem mener at Rådgivningskontorene for kriminalitetsofre (RKK) gjør et svært viktig arbeid med å ivareta utsatte for kriminalitet. Dette medlem vil bruke penger på å etablere slike flere steder i landet.

FRIVILLIGE ORGANISASJONER OG ATV

Dette medlem er opptatt av de frivillige organisasjonenes vilkår. Disse gjør en kjempeinnsats og hadde fortjent mer forutsigbare rammer. Dette medlem vil bevilge 30 mill. kroner mer til frivillige organisasjoner, Alternativ Til Vold, krisetelefon, KrAmi, studentrettshjelpstiltakene, NOAS, samt behandlingstilbud ved Institutt for Klinisk Sexologi og Terapi. Blant annet gjør Livet Etter Soning, Dixi ressurscenter for voldtatte, Foreningen for fangers pårørende, Landsforeningen for voldsofre, Fellesstiftelsen mot seksuelle overgrep (FMSO) og Stine Sofies stiftelse en kjempeinnsats. Det foreslås at ATV får 3,5 mill. kroner til drift neste år, samt at det bevilges 3 mill. kroner til å starte ATV i Vestfold, og 1 million til å starte et arbeid med å etablere tilsvarende tilbud i Aust- og Vest-Agder. Videre foreslås det bevilget 5 mill. kroner til en grønn krisetelefon og 1 million til utredning for å se på nye barnevernstiltak.

FRI RETTSHJELP

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti mener det er svært uheldig at departementet vil gjeninnføre egenandelene i fri rettshjelpsordningen allerede året etter at de ble fjernet, uten samtidig å foreta en grundig konsekvensanalyse, samt en helhetlig vurdering av hele ordningen med fri rettshjelp. Som departementet selv anfører så eksisterer det et udekket rettshjelpsbehov i befolkningen, og dette øker når de sosiale og økonomiske ressursene avtar. Behovet er størst blant dem med lavere inntekt. Dette skulle tilsi at man bør være varsom med bruk av egenandeler. Dette medlem mener dessuten at grensen for å omfattes av egenandelene er satt svært lavt: 100 000 kroner i brutto inntekt. Dette medlem mener at ordningen med fri rettshjelp må finansieres etter velferdsmessige prinsipper og viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett og til fellesforlaget Arbeiderpartiet-Sosialistisk Venstreparti til prioriteringer innenfor vedtatt ramme.

Dette medlem viser til de ulike studentrettshjelpstiltakene i Norge. Studentrettshjelpstiltakene yter gratis juridisk rådgivning for å imøtekomme noe av det udekkede rettshjelpsbehovet. Tradisjonelt har disse tiltakene fått driftstilskudd fra Justisdepartementet, kommuner og fylkeskommuner, men de siste årene har de opplevd dramatiske kutt i støtten fra kommuner og fylkeskommuner. Dette blir begrunnet med svært dårlig kommuneøkonomi og at drift av rettshjelpstiltakene er en statlig oppgave. På grunnlag av ovennevnte foreslår dette medlem derfor en økning i tilskuddet for 2005 på 3 mill. kroner slik at en forsvarlig drift av de studentdrevne rettshjelpstiltakene kan sikres.

TVANGSINNDRIVELSE

Dette medlem vil gå imot det økte gebyret på fattigdom som Regjeringens forslag til rettsgebyr utgjør. Forslaget til statlig gebyr på en inkassosak utgjør 4 817 kroner mer enn en måneds sosialhjelp de fleste steder. Dette medlem vil understreke at dette gebyret i mange sammenhenger langt vil overstige selve kravet som det springer ut fra. Et så høyt gebyr ved tvangsinn- drivelser vil føre til at de som har gjeld og dårlig råd, vil få enda vanskeligere for å gjøre opp for seg. I ytterste konsekvens kan dette føre til at kreditorer velger å gå til andre, mer useriøse gjeldsinndrivere enn namsmannen. Dette medlem vil peke på at dette forsla-

get er et eksempel på hvordan skattelettene for de som har gode inntekter, finansieres ved å belaste de som allerede har lite. For å reversere den foreslåtte økningen i rettsgebyrsmultiplikatoren på tvangsinn- drivelser, foreslår dette medlem å øke posten med 82 mill. kroner.

3.7 Merknader fra de enkelte fraksjoner - prioriteringer innenfor vedtatt rammebevilgning

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti, foreslår omprioriteringer innenfor vedtatt ramme som gjengitt i tabellene nedenfor.

Kap.	Post	Formål:	H, FrP, KrF
<i>Utgifter rammeområde 5 (i hele tusen kroner)</i>			
410		Tingrettene og lagmannsrettene (jf. kap. 3410)	
	1	Driftsutgifter	+25 000
430		Kriminalomsorgens sentrale forvaltning (jf. kap. 3430)	
	1	Driftsutgifter	+8 500
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	+20 000
	70	Tilskudd	+1 500
440		Politidirektoratet - politi- og lensmannsetaten (jf. kap. 3440)	
	1	Driftsutgifter	+109 000
	70	Tilskudd	+1 000
441		Oslo politidistrikt (jf. kap. 3441)	
	1	Driftsutgifter	+105 000
442		Politi- og lensmannsetaten (jf. kap. 3442)	
	1	Driftsutgifter	+3 000
445		Den høyere påtalemyndighet (jf. kap. 3445)	
	1	Driftsutgifter	+2 000
450		Sivile vernepliktige (jf. kap. 3450)	
	1	Driftsutgifter	-2 000
455		Redningstjenesten (jf. kap. 3455)	
	1	Driftsutgifter	+1 000
Sum utgifter rammeområde 5			+274 000
<i>Inntekter rammeområde 5 (i hele tusen kroner)</i>			
3450		Sivile vernepliktige, driftsinntekter (jf. kap. 450)	
	1	Inntekter av arbeid	-1 000
Sum inntekter rammeområde 5			-1 000
Sum netto rammeområde 5			+275 000

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti foreslår følgende omprioriteringer innenfor vedtatt budsjetttramme:

Kap.	Post	Formål:	Ap, SV
<i>Utgifter rammeområde 5 (i hele tusen kroner)</i>			
400		Justisdepartementet (jf. kap. 3400)	
	1	Driftsutgifter	-5 000
410		Tingrettene og lagmannsrettene (jf. kap. 3410)	
	1	Driftsutgifter	+25 000
412		Tinglysingsprosjektet	
	1	Driftsutgifter	-25 300
430		Kriminalomsorgens sentrale forvaltning (jf. kap. 3430)	
	1	Driftsutgifter	+72 000

Kap.	Post	Formål:	Ap, SV
	30	Prosjektering/oppstart	+66 000
	70	Tilskudd	+24 300
440		Politidirektoratet - politi- og lensmannsetaten (jf. kap. 3440)	
	1	Driftsutgifter	+50 000
441		Oslo politidistrikt (jf. kap. 3441)	
	1	Driftsutgifter	+10 000
445		Den høyere påtalemyndighet (jf. kap. 3445)	
	1	Driftsutgifter	+3 000
450		Sivile vernepliktige (jf. kap. 3450)	
	1	Driftsutgifter	-4 000
455		Redningstjenesten (jf. kap. 3455)	
	71	Tilskudd til frivillige organisasjoner i redningstjenesten	+1 000
470		Fri rettshjelp (jf. kap. 3470)	
	70	Fri sakførsel	+58 000
		Sum utgifter rammeområde 5	+275 000
<i>Inntekter rammeområde 5 (i hele tusen kroner)</i>			
		Sum inntekter rammeområde 5	0
		Sum netto rammeområde 5	+275 000

4. MERKNADER TIL DE ENKELTE KAPITLER

For hvert kapittel gis det innledningsvis en oversikt over vedtatt bevilgning for inneværende år (saldert budsjett) og fremsatt bevilgningsforslag fra Regjeringen for 2005 i St.prp. nr. 1 (2004-2005).

Kap. 61 Høyesterett

Post	Formål:	Saldert budsjett 2004	Forslag 2005
1	Driftsutgifter	52 500 000	53 608 000 (+1 108 000)
	Sum	52 500 000	53 608 000 (+1 108 000)

Komiteen viser til at Høyesteretts hovedmål er å arbeide for rettsenhet, rettsavklaring og rettsutvikling der prinsipielle rettsspørsmål og retningsgivende avgjørelser blir det viktigste.

Komiteen ser at Høyesterett har utfordringer i forhold til straffeutmåling. Dette gjelder både forholdet mellom mer eller mindre ensartede forbrytelsesformer, men også forholdet mellom forskjellige typer kriminalitet. I den sammenheng nevnes spesielt forholdsmessigheten vedrørende straffeutmålingen for forbrytelser mot personer på den ene siden og ting på den andre siden. Komiteen vil understreke den viktige samfunnsmessige rolle Høyesterett har til å fastsette straffenivået innenfor de ofte vide strafferammer.

Komiteen ser det også som viktig at Høyesterett har muligheten til å få seg forelagt tilstrekkelig med både straffesaker og sivile saker slik at rettsutviklingen kan ivaretas på en hensiktsmessig måte.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener det er viktig at landets høyeste domstol er seg bevisst den samfunnsutvikling og utviklingen i rettsoppfatning som finner sted i Norge. Høyesterett bør i den sammenheng være seg bevisst klare og samstemte signaler fra Stortinget som er landets eneste direkte nasjonalt folkevalgte organ.

Kap. 400 Justisdepartementet

Post	Formål:	Saldert budsjett 2004	Forslag 2005
1	Driftsutgifter	198 212 000	204 951 000 (+6 739 000)
71	Tilskudd til internasjonale organisasjoner	8 923 000	10 026 000 (+1 103 000)
	Sum	207 135 000	214 977 000 (+7 842 000)

Komiteen slutter seg til de hovedmålene som blir trukket opp for justissektoren i 2005. Komiteen vil særlig fremheve betydningen av internasjonalt og bilateralt samarbeid for å møte den grenseoverskridende kriminaliteten, og vil understreke behovet for å knytte seg til Eurojust.

Komiteen viser til at justissektoren har vært gjenstand for en rekke omorganiseringer de siste årene. Selv om flere saksområder er overført til andre departementer og nye institusjoner, vil komiteen understreke den viktige rolle departementet har i arbeidet med å få til et samordnet og effektivt mål- og resultatstyringssystem for sektoren som helhet.

Komiteen viser til den overordnede budsjettavtale av 12. november 2004, hvor man ber Regjeringen utrede og igangsette arbeidet med å utvikle en koordinert og helhetlig pårørende- og offeromsorg i Norge.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser også til sine merknader om dette tema i kapittel 3.5 Avtale om justisbudsjettet 2005 mellom Regjeringspartiene og Fremskrittspartiet.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet har merket seg Regjeringens signaler om en samordning av innbetalte lønnsstrekk i en sentral instans. Disse medlemmer ser det som viktig å opprettholde den lokale innkreving av lønnsstrekk hos de lokale namsmyndigheter.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet vil vise til sitt alternative budsjett og sine merknader under kap. 400 og merknadene om offer- og pårørendeomsorg.

Disse medlemmer har registrert at den sannhet man først etablerte rundt forliset av Utvik Senior i ettertid ikke viste seg å være korrekt. Disse medlemmer er bekymret for at dette også kan være tilfellet i andre lignende saker. Den usikkerhet som de pårørende og ofrene utsettes for gjør at Stortinget av og til ser det nødvendig å påpeke forhold som bør sjekkes

nærmere. På denne bakgrunn ber disse medlemmer Regjeringen nedsette en uavhengig granskningskomisjon som gjennomgår forholdene rundt Scandinavian Star-tragedien og Western-forliset, med sikte på om det bør iverksettes ny etterforskning av hele eller deler av disse hendelsene.

Grunnloven § 100

Komiteen vil understreke viktigheten av at politiet ikke tar betaling for vakthold i forbindelse med politiske ytringer.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Sosialistisk Venstreparti vil videre vise til den nylig vedtatte grunnlovsendring i Grunnloven § 100 om yttringsfrihet hvor det siteres fra bestemmelsens siste ledd; "Det paaligger Statens Myndigheder at lægge Forholdene til Rette for en aaben og oplyst offentlig Samtale." Disse medlemmer mener på bakgrunn av dette at det vil være betenkelig om politiet, som en del av den utøvende myndighet, skal ta betalt for nødvendige tjenester i forbindelse med politiske arrangement. Politiske møter og arrangement er nettopp et ledd i en åpen og opplyst offentlig samtale som Grunnloven refererer til. Staten har dermed, slik disse medlemmer tolker grunnlovsbestemmelsen, et særskilt ansvar for at slike møter og arrangement skal kunne gjennomføres med den beskyttelse som etter forholdene synes fornødent.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener at politiet selvsagt bør kunne stille en del krav til praktisk gjennomføring, og at arrangementet gjennomføres innenfor lovlige rammer. Såkalt sivil ulydighet er lovbrudd og er således ikke å anse som en lovlig eller akseptabel form for politisk ytring som kan kreve noen form for beskyttelse fra myndighetene. Dersom et i utgangspunktet lovlig arrangement utarter seg til såkalt sivil ulydighet fra arrangørens side bør man selvsagt kunne kreve regress for unødige påløpte utgifter.

Kap. 3400 Justisdepartementet

Post	Formål:	Saldert budsjett 2004	Forslag 2005
1	Diverse inntekter	707 000	70 000 (-637 000)
	Sum	707 000	70 000 (-637 000)

Komiteen har ingen merknader til dette kapitlet.

Kap. 410 Tingrettene og lagmannsretten

Post	Formål:	Saldert budsjett 2004	Forslag 2005
1	Driftsutgifter	1 169 215 000	1 246 989 000 (+77 774 000)
21	Spesielle driftsutgifter	77 492 000	90 467 000 (+12 975 000)
	Sum	1 246 707 000	1 337 456 000 (+90 749 000)

Komiteen ser klart behovet for økte ressurser til domstolene og er fornøyd med den økning som domstolene er til del i budsjettet etter budsjettforliket mellom regjeringspartiene og Fremskrittspartiet.

Komiteen ser at det fortsatt er et større arbeid som gjenstår før tingrettene og lagmannsrettene når sine måltall for saksbehandling. Komiteen vil påpeke at det bevisste arbeid som gjøres i domstolene for å redusere saksbehandlingstiden har vært et godt bidrag for å avhjelpe situasjonen. En videre konkret og målrettet satsing er nødvendig for å kunne videreføre dette arbeidet på en god måte. Komiteen vil i den sammenheng vise til at det er nødvendig med økte midler for å kunne øke innsatsen på dette området.

Komiteen ser det som viktig at domstolene er seg bevisst sin rolle for å kunne foreta en effektiv saksavvikling. Komiteen vil spesielt påpeke dommerens ansvar for aktiv dommerstyring i forbindelse med forberedelse og gjennomføring av saker. Her vil det også være viktig å ansvarliggjøre alle parter i forbindelse med behandlingen.

Komiteen merker seg at straffesaker blir utsatt på grunn av at tiltalte eller vitner ikke er lovlig stevnet. Komiteen ser at dette medfører unødvendige utsettelser og at dette har negative effekter for saksbehandlingstiden.

Komiteen vil understreke at det er viktig med balanse i straffesakskjeden. Når politiet gjennom sitt arbeid og ressurstilførsel produserer flere saker som fremlegges for domstolene, må også disse få mulighet

til å ha en tilstrekkelig dimensjonert kapasitet. Raske reaksjoner er viktig for tiltroen til norsk rettsvesen.

Komiteen vil påpeke at forholdet mellom ressursene til tingrettene og lagmannsrettene også må sees i sammenheng med at en økt saksmengde i tingrettene også trolig vil medføre en tilsvarende økt saksmengde for lagmannsrettene.

Komiteen vil vise til partienes respektive forslag i finansinnstillingen.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser for øvrig til det som sies om domstolene under kapittel 3.5 "Avtale mellom Regjeringspartiene og Fremskrittspartiet om justisbudsjettet for 2005".

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti er bekymret for situasjonen i domstolene. Antall straffesaker som venter på behandling og dom i tingrettene er etter første halvår i år 6 914. Etter første halvår i år er det 7 482 sivile saker som venter på dom mot 7 317 etter første halvår i fjor. Disse medlemmer mener domstolene må tilføres midler til å ta unna restanser og foreslår 25 mill. kroner mer til tingrettene og lagmannsrettene innenfor den vedtatte rammen. En ny nedbyggingsplan for å fjerne køene må utarbeides.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet vil vise til sine primære merknader under dette kapitlet i sitt alternative budsjett, gjengitt foran.

Kap. 3410 Rettsgebyr

Post	Formål:	Saldert budsjett 2004	Forslag 2005
1	Rettsgebyr	1 180 968 000	1 485 568 000 (+304 600 000)
4	Lensmennenes gebyrinntekter	175 742 000	365 742 000 (+190 000 000)
Sum		1 356 710 000	1 851 310 000 (+494 600 000)

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti viser til det som står i budsjettproposisjonen om rettsgebyr, og har ikke ytterligere merknader.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Sosialistisk Venstreparti merker seg den samlede økning av rettsgebyret som har blitt foretatt siden forrige budsjettbehandling. Et for høyt rettsgebyr vil ikke kun sile bort unødvendige saker, men også medføre at personer som har behov for domstolsapparatet som tvisteløser kan lide rettstap. Dette fordi de økonomiske muligheter for å føre saker for domstolen innskrenkes i større grad i forhold til de som har en bedre økonomi.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til sitt alternative statsbudsjett der disse medlemmer gikk imot økningen av rettsgebyret.

Disse medlemmer ser at økte rettsgebyr sammen med mva på advokattjenester kan gi en uheldig slagside mellom partene der den ene part er privatperson og den andre part en bedrift.

Disse medlemmer viser til sitt alternative statsbudsjett der disse medlemmer gikk imot økningen av rettsgebyret.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative budsjettforslag, der disse økningene er null ut.

Kap. 411 Domstoladministrasjonen

Post	Formål:	Saldert budsjett 2004	Forslag 2005
1	Driftsutgifter	44 211 000	47 325 000 (+3 114 000)
	Sum	44 211 000	47 325 000 (+3 114 000)

Komiteen vil påpeke det viktige arbeid som Domstoladministrasjonen er satt til å utføre. Det er viktig at domstolenes uavhengighet også vises ved konkrete organisatoriske uttrykk.

Komiteen finner det meget positivt at Domstoladministrasjonen har vist at de har gått grundig til verks i sitt arbeid vedrørende et godt og funksjonelt domstolsapparat. De forsøksordninger som foregår i domstolene er viktig for å få et mer effektivt, brukervennlig og tilrettelagt domstolsapparat. I den sammenheng vil komiteen påpeke at en med interesse ser frem til flere tilbakemeldinger om disse fra Domstoladministrasjonen.

Komiteen mener det er viktig at Domstoladministrasjonen får mulighet til å benytte den økte budsjetttrammen på en måte som er mest mulig hensiktsmessig i forhold til saksavviklingen og tilgjengelighet for partene.

Komiteen ser positivt på det arbeidet Domstoladministrasjonen gjør for å bevisstgjøre alle partene om deres ansvar for å bidra til en mer effektiv domstolsbehandling. Dette er et viktig bidrag for å få ned saksbehandlingstiden i domstolsapparatet.

Komiteen viser til at Domstoladministrasjonen gir kvalitativ god informasjon vedrørende forhold som er viktige for domstolenes praktiske funksjon. Dette er viktig bakgrunn for Stortinget i sitt arbeid, men også for samfunnet for øvrig.

Komiteen er klar over at en nå er i prosessen med sammenslåing av domstoler og flytting av tinglysningen til Statens kartverk. Komiteen vil følge disse prosessene, og regner med at Justisdepartementet og Domstoladministrasjonen rapporterer tilbake til Stor-

tinget på egnet måte om henholdsvis flytting av tinglysingen og sammenslåing av domstolene.

Komiteen viser til Regjeringens forslag til retningslinjer for Domstoladministrasjonen. Det er grunn til å påpeke Domstoladministrasjonens uavhengighet. Når Domstoladministrasjonen i retningslinjene blir pålagt å følge opp Regjeringens målsetninger for domstolene, kan dette etter komiteens mening ikke forstås slik at dette dreier seg om målsetninger utover forsvarlig og effektiv saksavvikling, god utnyttelse av tildelte ressurser og samhandling med andre instanser i justissektoren.

Komiteen viser for øvrig til Budsjett-innst. S. nr. 4 (2002-2003), og vil understreke at Domstoladministrasjonen er i en særegen stilling og at styringssignaler skal gis gjennom budsjettproposisjonen og Stortingets behandling av denne.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til Budsjett-innst. S. nr. 4 (2002-2003) hvor justiskomiteen uttalte:

"Justisdepartementets styringssignaler for samordningen i justissektoren (slik som nevnt i proposisjonen på side 48) må således kanaliseres til Stortinget under arbeidet med budsjettproposisjonen. Slik det nå er formulert i proposisjonen kan det synes som om departementet gir seg selv større anledning til styring av Domstoladministrasjonen utover hva som ligger til grunn for reformen."

Disse medlemmer fastholder disse synspunkter om retningslinjer og styringssignaler for Domstoladministrasjonen.

Kap. 412 Tinglysingsprosjektet

Post	Formål:	Saldert budsjett 2004	Forslag 2005
1	Driftsutgifter	0	42 775 000 (+42 775 000)
	Sum	0	42 775 000 (+42 775 000)

Komiteen er opptatt av at omorganiseringen av tinglysningen ikke fører til dårligere kvalitet på arbeidet eller økende ventetider med å få tinglysningsarbeidet gjennomført. Komiteen er videre opptatt av at de ansatte blir godt ivarettatt gjennom prosessen, og at ikke denne overføringen blir unødvendig dyr.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti har for øvrig ingen merknader til dette kapitlet.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til sine merknader i Innst. S. nr. 221 (2001-2002) der disse medlemmer var mot å flytte tinglysnin-

gen ut av domstolene og fysisk flytte pantebøkene til Ullensvang. Disse medlemmer er tilfreds med at det ikke blir noe av flyttingen som stortingsflertallet vedtok 12. juni 2002. Disse medlemmer er fortsatt av den oppfatning at domstolene er riktig instans for tinglysingsmyndigheten da domstolene har en unik kunnskap om rettsforhold knyttet til fast eiendom, pant, skifte og tvangssaker. Disse medlemmer vil peke på at tinglysningsoppgaven ikke bare krever kompetanse innen tinglysningsreglene, men også om annet lovverk som gjelder fast eiendom, som skifte, arv, tingrett, panterett, namsrett og selskapsrett. Mange eiendomsoverganger skjer i forbindelse med arvefall og skifte - situasjoner der domstolene allerede har oppgaver, og der det ofte vil være behov for en mer omfattende veiledning enn bare knyttet til tinglysningsreglene.

Disse medlemmer er glade for at Regjeringen har revurdert sitt standpunkt og snudd i spørsmålet om å splitte tinglysningen fra pantebøkene. Disse medlemmer stiller seg uforstående til at det nå bringes på bane etablering av et servicesenter for tinglysningen på et helt annet sted enn der pantebøkene og koordineringsoppgaven for tinglysning etter Regjeringens eget forslag er lokalisert. Disse medlemmer ser det

som økonomisk og praktisk lite meningsfylt å opprette et nytt servicesenter for tinglysning i Ullensvang. Det ansees som formålstjenlig ut fra effektivitetshensyn at de ansatte i Statens kartverk i Ringerike kan svare direkte på henvendelser knyttet til tinglysning. Et servicesenter i Ullensvang, når tinglysningen og pantebøkene legges i Ringerike, virker byråkratisk og lite gjennomtenkt, og tyder på at det er andre hensyn som ligger til grunn for etableringen.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener det er viktig at man utnytter og utvikler de teknologiske muligheter slik at flyttingen ikke fører til unødig byråkrati.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti har merket seg at Regjeringas forslag betyr at etablering av et servicesenter i Ullensvang innebærer at oppgaver som ville blitt knyttet til Statens Kartverks hovedkontor på Hønefoss, vil bli utført i Ullensvang. Dette medlem forutsetter at etableringen ikke medfører at det nå etableres tungvinte løsninger som ikke er bærekraftige på sikt. Dette medlem støtter etableringen.

Kap. 414 Domsutgifter

Post	Formål:	Saldert budsjett 2004	Forslag 2005
1	Driftsutgifter	72 757 000	75 430 000 (+2 673 000)
	Sum	72 757 000	75 430 000 (+2 673 000)

Komiteen viser til at utgifter relatert til kap. 414 i stor grad er regelstyrt og påvirkes således av saksmengden. For 2005 fremkommer det en økning som hovedsakelig skyldes endringer i forbindelse med barnefordelingssaker. I tillegg har Stortinget endret lov om

vitner og sakkyndiges godtgjørelse mv. og straffeprosessloven, slik at foreldre til barn som er døde som følge av en kriminell handling skal kunne få dekket reiseutgifter eller tapt arbeidsfortjeneste på lik linje med vitner når de følger hovedforhandling i en straffesak.

Kap. 430 Kriminalomsorgens sentrale forvaltning

Post	Formål:	Saldert budsjett 2004	Forslag 2005
1	Driftsutgifter	1 658 400 000	1 772 175 000 (+113 775 000)
21	Spesielle driftsutgifter	48 801 000	50 460 000 (+1 659 000)
45	Større utstyranskaffelser og vedlikehold	85 545 000	69 297 000 (-16 248 000)
60	Refusjoner til kommunene, forvaringsdømte mv.	58 140 000	60 030 000 (+1 890 000)
70	Tilskudd	10 209 000	10 556 000 (+347 000)
	Sum	1 861 095 000	1 962 518 000 (+101 423 000)

Generelt

Komiteen viser til St.meld. nr. 27 (1997-1998) Om kriminalomsorgen og til de respektive partiers merknader til meldingen i Innst. S. nr. 6 (1998-1999).

Komiteen har merket seg at Regjeringen har foreslått å øke kriminalomsorgens budsjett med 4,3 pst. i 2005. Kriminalomsorgens budsjett har med dette økt fra saldert budsjett for 2001 til forslaget for 2005 med 33,9 pst., og komiteen har merket seg dette.

Komiteen vil påpeke at kriminalomsorgen har to hovedoppgaver: Kriminalomsorgen skal for det første gjennomføre de straffereaksjoner som besluttes av påtalemyndigheten eller ilegges av domstolene. For det annet skal man legge forholdene til rette for at lovbrutere gjennom egeninnsats og kvalifisert hjelp skal endre en kriminell adferd. I den forbindelse er det sentralt å videreutvikle programtilbudet, tilby relevant utdanning og legge til rette for aktiviteter som forutsetter aktiv medvirkning fra den domfeltes side. Det er også viktig å anvende den betydelige kunnskap som finnes om hvordan straff bør gjennomføres for å forebygge fremtidig kriminalitet.

Komiteen vil fremheve viktigheten av at domfelte, under soning og etter løslatelse, får et individuelt tilpasset utdannings-, arbeids-, sosial- og helsetilbud. Dette er ikke minst viktig i et forebyggende perspektiv.

Komiteen har merket seg at kriminalomsorgen er pålagt å gjennomføre straff på en slik måte at sikkerhetstiltak og rehabiliteringstiltak tilpasses den enkelte og etter en helhetlig vurdering av sikkerhetsrisiko, motivasjon og egeninnsats. Det er etter komiteens mening riktig å legge opp til en differensiert straffegjennomføring.

Komiteen har merket seg at departementet legger opp til et styrket forvaltningssamarbeid i 2005. Komiteen vil fremheve behovet for et bedre samarbeid mellom lokale hjelpeinstanser. Videre finner komiteen grunn til å påpeke at et godt samarbeid mellom Justisdepartementet og Forsknings- og utdanningsdepartementet er nødvendig for å sikre et tilfredsstillende utdanningstilbud i fengslene.

Komiteen vil fremheve den verdifulle innsats som de pårørende og frivillige organisasjoner representerer i de innsattes hverdag. Like verdifull er den innsats som rettes mot fangers pårørende, og som blant annet utføres av Foreningen for fangers pårørende.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti, har merket seg at forskningsrapporten "Levekår blant innsatte" (FAFO 2004) bekrefter en sterk sammenheng mellom stoffmisbruk, psykiske lidelser og kriminalitet hos innsatte og en generell opphopning av levekårsproblemer. Flertallet vil påpeke at for å minske risikoen for tilbakefall til kriminalitet og motvirke problemene blant innsatte, er det viktig å styrke samarbeidet mellom helse- og sosialtjenester, undervisning, arbeid, bolig og barnevern. Flertallet viser til at forvaltningssamarbeid er hjemlet i lov og forskrifter, og har for øvrig merket seg at departementet arbeider med å

etablere forpliktende forvaltningssamarbeidsavtaler for å sikre et helhetlig tilbud til den enkelte.

Flertallet viser for øvrig til sine merknader om kriminalomsorgen i kapittel 3.5 Avtale om justisbudsjettet 2005 mellom Regjeringspartiene og Fremskrittspartiet.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til Fafos rapport "Levekår blant innsatte" (Friestad og Skog Hansen) som ble utgitt tidligere i år. Denne viser at innsatte i norske fengsler preges av et mangfold av alvorlige problemer, som problemer i oppveksten, manglende utdanning, rus- og helseproblemer, arbeidsledighet og fattigdom. Disse medlemmer viser til rapportens hovedkonklusjon som er at innsattes levekårs situasjon er særlig vanskelig fordi den er preget av opphopning av levekårsproblemer; tre fjerdedeler har problemer på to eller flere levekårsområder. Opphopningen av levekårsproblemer henger sammen med innsattes oppvekstforhold: jo flere oppvekstproblemer, desto vanskeligere levekår som voksen. Vellykket reintegrering i samfunnet kan ikke sikres gjennom enkelttiltak, men må ta utgangspunkt i en helhetlig forståelse av marginaliseringens omfang i denne gruppen. Disse medlemmer mener at dette er svært viktig informasjon som sier noe om hva som må gjøres for å forebygge kriminalitet på en bedre måte, og hva som må til for å få til en vellykket reintegrering, såkalt sekundærforebygging. Dette er bakgrunnen for at disse medlemmer mener driftsmidlene til kriminalomsorgen bør økes. Disse medlemmer ber Regjeringen merke seg denne rapportens hovedkonklusjon om en helhetlig tilnærming til dette feltet.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet vil vise til sitt alternative budsjett og de generelle merknader der, samt merknadene under alternativets kap. 430.

Disse medlemmer mener man må ha fokus på å unngå svingdørskriminelle. Det er derfor viktig med et mangfold i forhold til oppfølging av de som slipper ut av soning.

Disse medlemmer mener det er viktig at de som har sonet dommer og som ønsker å gjøre noe med sin livssituasjon, får best mulig mulighet til dette. For mange er det jobbsituasjonen, eller nettopp mangel på jobb, som gjør at man faller tilbake til dårlige venner og dårlige vaner. For samfunnet er det langt mer lønnsomt både menneskelig og økonomisk at man får disse i jobb så raskt som mulig. Disse medlemmer ber derfor Regjeringen se på alternative virkemidler for å få tidligere innsatte i jobb. Herunder positive virkemidler som for eksempel å gi fritak for arbeidsgiveravgift eller lignende for de som tar tidligere innsatte inn i arbeid, for en tidsbegrenset periode, og melde tilbake til Stortinget på egnet måte.

Disse medlemmer mener det er viktig at man fortløpende vurderer behovet for forvaringsplasser og forholdet til psykiatrien. Disse medlemmer mener at det har vært tilfeller dette året hvor man har registrert

at personer som per definisjon er farlige, går fritt rundt på grunn av manglende koordinering og antall forvaringsplasser. Disse medlemmer tar det for gitt at Regjeringen og kriminalomsorgen sørger for at man finner tilfredsstillende løsninger, slik at forvaringsdømte straks kan tas hånd om. Disse medlemmer forventer videre at Regjeringen kommer tilbake med hensiktsmessige forslag til løsninger og finansiering dersom det skulle være nødvendig.

Disse medlemmer ser behovet for flere soningsplasser og nye fengsler de kommende år. Disse medlemmer er opptatt av situasjonen på Nord-Vestlandet. Som kjent er fengslet i Molde stengt, og for å avhjelpe situasjonen i området tas deler av Hustad leir i bruk til soningsformål. Det forutsettes samtidig at man tilrettelegger for økt tilgjengelighet av varetektsplasser ved Ålesund fengsel.

Soningskapasitet

Generelt

Komiteen har merket seg at soningskøen per 15. oktober 2004 utgjorde 1 896 personer, og at dette innebærer en nedgang i køen på 701 dommer sammenlignet med måling foretatt 31. desember 2003.

Komiteen er tilfreds med at soningskøen avtar, men er fortsatt bekymret over soningskøens omfang. Tilliten til rettssystemet reduseres når det tar lang tid fra en ugjerning er begått og til straff iverksettes. Straffens preventive virkning reduseres tilsvarende. Komiteen vil dessuten påpeke at soningskøen med stor grad av sannsynlighet har en negativ effekt på gjengangerkriminaliteten.

Komiteen er for øvrig kjent med at fengselskapasiteten er økt med totalt 320 plasser i perioden 2002-2004.

Komiteen har merket seg at i en situasjon med soningskø er det gitt pålegg til kriminalomsorgen fra departementet om at plasser til varetekt, til lange dommer og til korte volds- og voldsrelaterte dommer, skal prioriteres ved inntak til fengslene. I tillegg skal aktive gjengmedlemmer og personer som utgjør de tyngste kriminelle med organisasjonstilhørighet alltid prioriteres høyt. Etter komiteens mening er dette en riktig prioritering.

Komiteen vil også fremheve viktigheten av å ha celler tilgjengelige når det av ulike grunner er behov for å flytte innsatte til avdelinger med et høyere sikkerhetsnivå og for å unngå brudd på den såkalte 24-timersregelen.

Komiteen har merket seg at det i 2003 var til sammen 436 tilfeller der varetektsinnsatte satt mer enn 24 timer i politiarrest før overføring til fengsel. Dette utgjorde 12,4 pst. av alle nyinnsettelse i varetekt. Komiteen mener at så vidt mange brudd på 24-timersregelen er beklagelig. Komiteen er imidlertid glad for at departementet følger dette opp overfor kriminalomsorgen ved bl.a. iverksetting av ukentlig rapportering og krav om at varetekt skal ha prioritet ved inntak til fengslene.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Sosialistisk Venstreparti, vil bemerke at en prioritering

som ovenfor nevnt vedrørende soningskø kan være vanskelig å etterkomme når kapasitetsutnyttelsen i fengslene ligger på om lag 95 pst. Det er imidlertid viktig for flertallet å presisere at prioriteringene må følges. De tyngste kriminelle må etter flertallets mening prioriteres inn til soning for å sikre at befolkningens tillit til justissektoren fortsatt skal være høy.

Det er etter flertallets oppfatning nødvendig at kapasitetsutnyttelsen i kriminalomsorgen er stor, soningskøens størrelse tatt i betraktning. Flertallet ber like fullt Regjeringen påse at kapasitetsutnyttelsen ikke blir så stor at det går ut over sikkerheten til de ansatte i kriminalomsorgen. Det er videre viktig å påse at dublering ikke skjer dersom dette innebærer en risiko for de innsatte.

Et annet flertall, alle unntatt medlemmene fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser for øvrig til det som sies om soningskapasitet og behovet for bygging av nye fengselsplasser under kap 3.5 "Avtale mellom Regjeringspartiene og Fremskrittspartiet om justisbudsjettet for 2005."

Dette flertallet har merket seg at Sosialistisk Venstreparti ønsker å redusere soningskøen gjennom å konvertere ubetingede dommer til samfunnsstraff. Dette flertallet vil påpeke at dette forslaget forutsetter lovendring. Videre innebærer forslaget en endring av skillet mellom domstol og forvaltning. Dette flertallet støtter på denne bakgrunn ikke forslaget.

Dette flertallet mener det er svært viktig at Regjeringen fortsatt arbeider for å utvide soningskapasiteten. Dette flertallet vil særlig fremheve behovet for bygging av nytt fengsel i Halden, og ber om at dette blir prioritert i fremtidige budsjetter. Dette flertallet ber om at det arbeides videre med muligheten for fengselsutbygging i Indre Salten/Sørfold, og at en ved utbygging bør se dette i sammenheng med Bodø fengsel. Ombygging av forsvarsanlegget Hvalsmoen bør vurderes videre, blant annet ved å se på ulike finansieringsløsninger. Dette flertallet ber departementet på egnet måte gi Stortinget en samlet vurdering av behovet for fengselsplasser på Nord-Vestlandet i form av utvidelser og/eller nybygg. Dette flertallet ber om at en økning i antall soningsplasser blir prioritert i fremtidige budsjetter.

Dette flertallet viser for øvrig til sine merknader om kapasitetsutvidelse i kriminalomsorgen i kapittel 3.5 Avtale om justisbudsjettet 2005 mellom Regjeringspartiene og Fremskrittspartiet.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti har også merket seg at Sosialistisk Venstreparti ønsker at en ordning med hjemmesoning skal vurderes innført i Norge. Disse medlemmer er meget skeptiske til hjemmesoning og begrunner dette med følgende hensyn: (1) De ansatte i kriminalomsorgen er en viktig faktor for å motvirke ny kriminalitet. Denne påvirkningen vil være liten ved elektronisk overvåkning hvor den tekniske kontrollen er det sentrale. (2) Elektronisk overvåkning vil kunne virke sosialt urettferdig fordi hjemmeforhol-

dene er ulike. (3) Det er etisk betenkelig å involvere lovbrüterens familie i straffegjennomføringen ved nærmest å gjøre hjemmet til et "fengsel". Prinsipielt sett er dette å åpne for et overvåknings-samfunn.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti mener det trengs en helhetlig plan som tar for seg behovet for framtidige utbygginger, opprustninger og eventuelt nedleggelse av eksisterende fengselsbygg, samt behovet for bemanning innen kriminalomsorgen, herunder Friomsorgen. Det er nødvendig å få en oversikt over hvor det trengs soningsplasser i framtida og hva slags type plasser dette skal være. Dagens kriminalomsorg er etter disse medlemmers mening preget av ad hoc-løsninger, uten noe særlig prinsipiell substans.

Disse medlemmer mener at spørsmålet om fengsel i Salten og ombygging av forsvarsanlegget Hvalsmoen til fengsel, må sees i sammenheng med en slik plan.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen utarbeide en plan for hvor, hva slags og hvor mange nye soningsplasser det vil bli behov for i et ti års perspektiv, samt behovet for framtidig bemanning og for utbedringer og eventuelt nedleggelse av eksisterende fengselsbygg. Kvinnelige innsattes behov må ivaretas på lik linje med menns behov i en slik plan."

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti mener at Regjeringen ikke gjør nok for å avvikle soningskøene. Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti ser med stor bekymring på soningskøen, som var på 1896 personer pr. 15. oktober 2004. Køen har vokst siden Regjeringen tiltrådte i 2001 og på det verste ventet 2813 i kø. Disse medlemmer ser positivt på den økte bruken av samfunnsstraff. Dette er hovedårsaken til den siste reduksjonen av soningskøene.

Disse medlemmer påpeker at knappe ressurser og manglende utbygging av ny kapasitet gjør at kriminalomsorgen er i krise. Det er med dagens soningskapasitet ikke mulig å gjennomføre de straffereaksjoner som er idømt av domstolene innen den frist som er ønskelig. Soningskøen er særlig alvorlig fordi den ødelegger straffens virkning på den straffedømte. Ventetid for soning svekker dessuten tilliten til vårt rettsvesen. Soningskøen reflekterer også at kriminalomsorgen er "sulteføret" på økonomiske ressurser. De siste årene har ressursene per fangedøgn gått ned.

Disse medlemmer mener det må opprettes flere nye soningsplasser gjennom nybygg og utvidelser av eksisterende anstalter for å redusere køene, og det vises til felles forslag til prioriteringer innenfor vedtatte ramme. Disse medlemmer mener det må opprettes flere nye soningsplasser gjennom nybygg og utvidelser av eksisterende anstalter for å redusere køene. Innenfor den fremforhandlede rammen, mener disse medlemmer at kriminalomsorgens sentrale forvalt-

ning må styrkes med 66 mill. kroner under kap. 430 post 30-49 til oppstart av Halden fengsel, å avhjelpe situasjonen i Bergen fengsel, flere plasser ved Hustad leir samt en prosjektering av Salten fengsel. Videre ønsker disse medlemmer å ruste opp Drammen fengsel for å utnytte kapasiteten i eksisterende bygg, samt bygge nybygg i Vadsø fengsel og Åna fengsel (avvikle flermannsrommene). I tillegg ønskes en spesialbevilgning til økt sikkerhet i Oslo fengsel. Disse medlemmer mener utbygging i Vadsø og rehabilitering i Drammen vil skape flere gode soningsplasser. Det er en stor fordel av økonomisk og innholdsmessig art å satse på utbygging ved eksisterende fengsler. Infrastrukturen ligger klar. Hva angår planene i Vadsø peker disse medlemmer særlig på at dette vil skape flere åpne soningsplasser, noe som vil være gunstig for å avlaste soningskøen. En frigjøring av plassene på lukket avdeling i Vadsø vil også bedre muligheter for varetektsplasser i nord. Planene for Vadsø har også spennende innholdsmessige elementer i seg som for eksempel aktiviteter knyttet til hundehold. Endelig er disse medlemmer opptatt av å unngå enhver form for privatisering ved utvidelse av kapasiteten ved norske fengsler.

Disse medlemmer øker driftsmidlene til kriminalomsorgen med 72 mill. kroner. 7 av disse bevilges til utbygging og utvikling av Stifinner'n. Disse medlemmer mener at de store rusproblemene blant norske fanger og de gode resultatene Stifinner'n har oppnådd, er gode grunner til å satse mer på dette framover. Disse medlemmer ønsker flere plasser knyttet til Stifinner'n i Oslo fengsel, samt stimulere til at flere regioner starter liknende tiltak. Disse medlemmer ønsker å satse tungt på alternativer til fengslene. Friomsorgen må styrkes betraktelig slik at oppfølgingen etter løslatelse kan bli bedre og slik at kvaliteten på samfunnsstraffen og omfanget av den, kan styrkes.

Disse medlemmer mener det må stilles noen betingelser knyttet til prosjekteringsmidlene til bygging av fengsel i Indre Salten. For det første må prosjekteringen innrettes mot et offentlig eid og drevet fengsel. Disse medlemmer vil ikke støtte alternative prosjekter med private innslag i eierskap og drift. For det andre må det følge med tilstrekkelig med opplæringsmidler fra Utdanningsdepartementet og til bibliotek fra Kulturdepartementet.

Disse medlemmer mener det er ytterst viktig å få på beina en langt mer offensiv rehabiliteringspolitikk. Det er ikke bra at Regjeringen har lagt seg på en linje der utvikling av soningskøene og behovet for midlertidig sikkerhet går på bekostning av innsattes mulighet til å starte et nytt og lovlydig liv, og dermed utover tryggheten i samfunnet. Stappfulle fengsler, dubleringer, flytting av fanger på grunn av kapasitetsproblemer, midlertidige plasser, færre løslatelser på 2/3 tid og mangelfulle driftsbudsjetter, øker sannsynligheten for tilbakefall. Lukkede fengsler fungerer i stor grad som møtesteder der kriminelle etablerer nye nettverk og vedlikeholder en kriminell kultur, i stedet for at dette brytes opp.

Disse medlemmer mener at langt flere bør sone i åpen anstalt og at fanger med personlighetsforstyrrelser, psykiske lidelser og lav funksjonsevne må få et mer tilrettelagt tilbud. Ribo Attføringscenter er et eksempel på et alternativ som må benyttes mer. Disse medlemmer ønsker at Ribo Attføringscenter skal knyttes opp mot kriminalomsorgen og benyttes som en særlig ressurs for denne gruppa.

Disse medlemmer mener videre det er nødvendig å bygge et erstatningsbygg og aktivitetsbygg i Oslo fengsel. Slike bygg vil ifølge planene som foreligger gi 49 nye fengselsplasser, et mer moderne og sikrere fengsel, et mer humant varetektsopphold og et fengsel som er bedre tilrettelagt for forvaltningssamarbeid. I tillegg vil de medføre at Oslo fengsel får sitt eget kjøkken, en tidsmessig besøksavdeling og bedre treningstilbud til innsatte.

Disse medlemmer mener at dagens praksis med meget høyt belegg, dubleringer, stappfulle flermannsceller og stadig flere midlertidige plasser er en stor belastning også for de ansatte, og at denne politikken i ytterste konsekvens kan sette sikkerheten i fare.

Disse medlemmer er opptatt av at det også må tas høyde for soningsforhold tilpasset mer "kyniske" kriminelle, tilknyttede organiserte miljøer. Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti vil sørge for at det er tilstrekkelig med ressurser i kriminalomsorgen for å sikre det behovet for mannskap og sikkerhetstiltak som tunge kriminelle medfører når de soner, men det er også viktig å forhindre økt kynisme, psykiske skader og økt fare for rømninger. Det er meningsløst og farlig å slippe mennesker direkte ut på gata etter å ha vært holdt fullstendig isolert fra omgivelsene sine. Disse medlemmer mener videre det er uakseptabelt at Justisdepartementet ikke har definert klarere hvem som skal anses for å tilhøre kategorien "organisert" og nærmest overlatt hele ansvaret til hvert enkelt fengsel. Disse medlemmer vil bevilge fem mill. kroner ekstra til sikkerhetsinvesteringer i Oslo fengsel.

Disse medlemmer er opptatt av de frivillige organisasjonenes vilkår. Disse gjør en kjempainsats og hadde fortjent mer forutsigbare rammer. Disse medlemmer vil bevilge 24,3 mill. kroner mer til Alternativ Til Vold (støtte til sentralorganisasjonen og til opprettelse av ATV i Vestfold), døgnåpen krisetelefon for volds- og voldtektsutsatte, KrAmi, studentrettshjelpstiltakene, NOAS, Dixi ressurscenter for voldtatte, Livet Etter Soning, Foreningen for fangers pårørende, Landsforeningen for voldsofre, Fellesstiftelsen mot seksuelle overgrep (FMSO), Kirkens sosialtjeneste/BARM, samt Stine Sofies stiftelse.

Fremskutt løslatelse

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og Sosialistisk Venstreparti, ser nødvendigheten av at det åpnes for en noe utvidet bruk av fremskutt løslatelse, jf. straffegjennomføringsloven § 42. Samlet vil kapasitetsutvidelsen i 2004 og noe utvidet bruk av fremskutt prøveløslatelse i 2005, gi en nettoøkning tilsvarende 103 fengselsplasser i 2005.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Sosialistisk Venstreparti går imot Regjeringens ønske om å ta i bruk såkalt fremskutt løslatelse.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti mener at fremskutt løslatelse er en strategi som bidrar til å skape mistillit til det vedtatte strafferettssystemet, og at et slikt "skippertakstiltak" er med på å undergrave prinsippet om likhet for loven. Videre anser dette medlem forslaget som et panikktiltak fra en regjering som heller ikke denne gang evner å prioritere kriminalomsorgen, og som heller ikke er villig til å tenke nytt. Dette medlem viser her til Sosialistisk Venstrepartis forslag om å gå igjen som soningskøen for å vurdere hvorvidt noen av de ubetingede dommene kan omgjøres til samfunnsstraff ved hjelp av en hurtigdomstol, samt muligheten for å ta i bruk hjemmesoning, tilsvarende svensk ordning.

Dette medlem mener at forslaget fra Norsk Fængsels- og friomsorgsforbund (NFF) om å gi amnesti til domfelte som uforskyldt har ventet i ett år på å få gjøre opp for seg, bør vurderes. Dette medlem viser til at de som er domfelt for alvorlig kriminalitet som vold, sedelighet og organisert kriminalitet, skal prioriteres først i soningskøen.

Kriminalomsorgens innhold

1. Forvaltningssamarbeid

Komiteen vil fremheve at et godt forvaltningssamarbeid er nødvendig for å få til en vellykket straffegjennomføring og lette den domfeltes overgang til frihet. Komiteen har merket seg at det gjennomføres flere forvaltningssamarbeidsprosjekter særlig rettet mot rehabilitering av unge lovbrøyttere, og ser positivt på dette.

Det er etter komiteens mening bra at kriminalomsorgen har inngått samarbeid med Aetat, opplæringssektoren og helsemyndighetene. Det er også positivt at man arbeider for å forbedre botilbudet ved løslatelse. Tilbudet til de innsatte bør være bredt slik at den enkelte får et tilbud som kan fremme rehabilitering på individuelt plan. Derfor mener komiteen det er positivt at man også søker et samarbeid med kulturretaten og arbeider med å etablere en sentral samarbeidsavtale med Kultur- og kirkedepartementet.

For komiteen er det imidlertid viktig å påpeke at et samarbeid mellom offentlige og private aktører også er viktig for at målet om rehabilitering skal nås. Komiteen vil i denne forbindelse fremheve den viktige innsats som frivillige organisasjoner og enkeltpersoner gjør overfor domfelte, både under og etter soning.

Det er etter komiteens mening særlig viktig å styrke rusomsorgen for domfelte. Komiteen viser til Regjeringens handlingsplan mot rusmiddelproblemer (2003-2005), hvor Regjeringen er spesielt opptatt av at ansvaret for rusmiddelmissbrukere skal være tydelig og at behandlingsskjeden skal henge sammen. Komiteen har merket seg at departementet utreder muligheten for å etablere dommerledet narkotikaprogram

("Drug court") i Norge og ser frem til å bli orientert om en slik ordning.

Komiteen har med bekymring merket seg omfanget av narkotikamisbruk i fengslene.

Hjelp til sinnemestring er viktig både for dem som utøver vold og for dem som utsettes for dette. Komiteen mener derfor det er behov for å forbedre tilbudet om voldsbehandling og sinnemestring i hele landet.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Sosialistisk Venstreparti, er av den oppfatning at en utvidelse i antall hundeevipasjer er et sentralt virkemiddel for å redusere innsattes narkotikamisbruk. Et godt aktivitetstilbud og gode helsetjenester er også viktig i denne sammenheng.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti mener at behandling av voldsproblemer og hjelp til sinnemestring er viktig både for de som utsettes for vold og for de som ønsker å slutte å bruke vold. Både ATV og Brøset har gitt viktige bidrag i så måte, og det må satses videre på disse tilbudene. Det må utvikles et landsdekkende tilbud til voldsutøvere.

Disse medlemmer har merket seg det svenske KrAmi-prosjektet. De siste to årene er det startet syv nye såkalte KrAmi-prosjekter i Sverige. KrAmi er et samarbeid mellom fengslene, sosiale myndigheter og arbeidsformidlingen. Det er basert på konsekvenspedagogikk og det er helt sentralt at deltakerne skaffes varig arbeid. Disse medlemmer viser til at prosjektet tar et totalansvar for deltakerne, og følger dem opp tett også i fritida. Arbeidsgivere som tar inn deltakerne i prosjektet, mottar subsidier de første månedene. Etter et halvt år kuttes all støtte, men de aller fleste av deltakerne beholder jobben også når arbeidsgiver mister støtten. Disse medlemmer mener at vi burde satse på dette i Norge også, og foreslår en sentral pott på 4,3 mill. kroner i stimuleringsmidler slik at forsøksprosjekter kan igangsettes.

Disse medlemmer mener at hovedårsaken til narkotikaproblemene i norske fengsler ikke bare handler om dårlig sikkerhet eller manglende kontroll, men om at tilbudet om behandling, helsehjelp, fysisk aktivitet, sosialt samvær og oppfølging generelt er for dårlig. Når 60 pst. av de innsatte er rusmiddelavhengige, sier det seg selv at det blir problemer i fengslene. Derfor burde flere tilbys soning i opplegg tilsvarende for eksempel Stifinner'n, flere burde få sone i henhold til straffegjennomføringsloven § 12, flere burde få helsehjelp, skoletilbud, tilbud om positive aktiviteter av ulike slag, samt en tettere oppfølging fra de ansattes side. Å bare fylle opp de lukka anstaltene med stadig flere fanger, øker bare problemene og dermed også behovet for økt kontroll.

2. Straffegjennomføringen

GENERELT

Komiteen er svært opptatt av at straffegjennomføringen har et godt faglig innhold, slik at de straffe-

dømte etter løslatelse har best mulige forutsetninger for å leve et kriminalitetsfritt liv. De ansattes miljøskapende arbeid, deres tilstedeværelse og tilsyn har stor betydning for en god straffegjennomføring, og komiteen vil fremheve det verdifulle arbeidet som gjøres av ansatte i kriminalomsorgen.

Komiteen har merket seg at om lag 87 pst. av de innsatte har kontaktbetjent. At kontaktbetjentordningen fungerer tilfredsstillende er av stor betydning for den enkelte innsatte.

Komiteen vil særlig fremheve likeverdsprinsippet som en rettesnor i kriminalomsorgen. Kvinner og menn har rett på et likeverdig rehabiliteringstilbud. De innsattes ulike livssyn skal tas hensyn til i den grad dette er praktisk mulig. Komiteen forutsetter at diskriminering ikke forekommer i norske fengsler. Komiteen mener det er viktig å arbeide for å rekruttere flere personer med minoritetsbakgrunn til arbeidet innen kriminalomsorgen. Dette fordi fangebefolkningen er flerkulturell. Det må videre være et mål at ulikheter i programtilbudet og ulik kvalitet på dette tilbudet, utjevnes mellom de enkelte regionene i kriminalomsorgen. Komiteen ber departementet påse at de innsatte får en likeverdig behandling i kriminalomsorgen.

Komiteen vil peke på betydningen av mer kunnskap om forekomsten av lettere psykisk utviklingshemning og lav funksjonsgrad blant innsatte. Komiteen vil understreke betydningen av tiltak som for eksempel Ribo Attføringscenter og Brøset overfor disse straffedømte.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, er opptatt av fengselsbibliotekenes rolle i fengselsopplæringen og som kulturelle sentra i fengslene. Svært mange innsatte har lesevaner og det er viktig å sikre innsatte tilgang til gode bibliotek i fengslene.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti mener det er nødvendig å kartlegge antallet innsatte med lettere psykiske utviklingshemninger og lav funksjonsevne, og hvorvidt tiltak som Ribo Attføringscenter og Brøset kan benyttes oftere for disse straffedømte.

Disse medlemmer mener det må tas en diskusjon om hvorvidt kvinner bør sone i egne anstalter i framtida. I Sverige har de sluttet å plassere kvinner i mannsfengsler etter en grundig vurdering av hvordan man best kan arbeide for å rehabilitere kvinnelige innsatte. En slik vurdering bør etter disse medlemmer mening også finne sted i Norge.

Disse medlemmer vil påpeke at helsetjenesten for innsatte er sterkt mangelfull, og at det er behov for en kraftig styrking av denne. Disse medlemmer ønsker en stortingsmelding hvor helsetilbudet til de innsatte gjennomgås, ut fra målsettingen om å skape likeverdighet i forhold til den øvrige befolkningen.

ALTERNATIVE SONINGSTILBUD

Komiteen har også merket seg at det er et relativt lavt antall av den totale fangebefolkningen som tilbys

program under soning (4,9 pst.). Komiteen forstår at en del av årsaken til dette er at mange domfelte soner så korte dommer at programtilbud ikke er hensiktsmessig og/eller praktisk gjennomførbart. På denne bakgrunn har komiteen forståelse for at så vidt få tilbys program. Komiteen vil imidlertid påpeke viktigheten av et godt forvaltningssamarbeid slik at også de som er idømt kortere frihetsberøvelse, får nødvendig oppfølging fra hjelpeapparatet etter løslatelse.

Komiteen ser svært positivt på soningstilbud som det Stifinner'n i Oslo fengsel tilbyr. Samarbeid mellom kriminalomsorgen og rusomsorgen er nødvendig, tatt i betraktning at minst 60 pst. av de innsatte har alvorlige rusproblemer. Det er positivt at Stifinner'n Junior nå ser ut til å bli etablert.

Et annet flertall, alle unntatt medlemmene fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti, ser positivt på det forberedende arbeid som flere frivillige organisasjoner har presentert gjennom fellestiltaket "Nytt Liv". Dette er et program som hjelper innsatte til å velge et liv uten rusmisbruk og uten kriminalitet, og som i andre land har ført til radikal reduksjon av gjentakelse av straffbare handlinger.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti mener det er viktig at ikke programmene som tilbys hindrer innsatte i å delta i skolegang eller arbeidsdrift, samt at de ikke konkurrerer økonomisk med tiltak av mer varig art, som for eksempel terapi. Videre må det påses at gruppesamtaler og annet som kan medføre sterke følelsesmessige reaksjoner håndteres på en forsvarlig måte. Disse medlemmer mener dessuten at forventningene til programmenes effekt må være realistiske. Som Fafos levekårsrapport viste, kan ikke vellykket reintegrering i samfunnet sikres gjennom enkelttiltak, men må ta utgangspunkt i en helhetlig forståelse av marginaliseringens omfang i denne gruppen.

Disse medlemmer mener at flere må få soningstilbud tilsvarende Stifinner'n i Oslo fengsel, og det bør arbeides for at tilbudet utvides både i antall plasser og til flere regioner.

Disse medlemmer ser positivt på initiativet fra Kriminalomsorgen region øst om å etablere et dagsenter og en poliklinikk i Oslo, som et samarbeid mellom Tyrilistiftelsen, Alternativ Til Vold og kriminalomsorgen. Mange innsatte har rus- og voldsproblemer, og det ville være en fordel om flere ble inkludert i et helhetlig behandlingsopplegg mens de soner. Dette vil i tillegg inkludere kvinnelige innsatte, som i dag har langt færre tilbud enn mennene.

Disse medlemmer ser fram til stortingsmeldingen om fengselsundervisning som er under forberedelse i Utdannings- og forskningsdepartementet. Det er viktig

Kap. 3430 Kriminalomsorgens sentrale forvaltning

at denne meldingen tar tak i de store utfordringene med hensyn til innsattes utdanningsnivå, hvordan flere skal få ta del i fengselsundervisningen og helst fullføre en utdanning, samt ta tak i kvinners situasjon spesielt.

3. Pårørende til innsatte

Når mor eller far sitter i fengsel, rammes også barna. Komiteen vil fremheve at fangers barn er uskyldige. Det er derfor viktig å legge forholdene til rette for at belastningen ved den foresattes fengselsopphold blir minst mulig for fangers barn. Dette kan etter komiteens mening i de fleste tilfeller best skje ved at det tilrettelegges for kontakt mellom den innsatte forelder og barna under soningen. Komiteen støtter derfor departementets forslag om å bygge en besøksleilighet ved Bredtveit kvinnefengsel og etablere tilsvarende ved Leira fengsel. Komiteen ber departementet vurdere tilsvarende prosjekter i de kommende budsjettprosjekter.

Komiteen mener flere fengsler bør legge til rette for tiltak tilsvarende pappagrupper i Kroksrud fengsel. Videre vil komiteen framheve det viktige arbeidet FFP, Foreningen for Fangers Pårørende, har gjort gjennom 12 år. Flere og flere fengsler og frivillige organisasjoner ønsker å benytte seg av FFPs kompetanse, og det er etter komiteens mening viktig at det blir lagt til rette for at dette kan skje.

4. Personalpolitikk

Komiteen vil understreke at en svært sentral resurs i arbeidet med de straffedømte, er den enkelte medarbeider innen kriminalomsorgen. Komiteen har merket seg at man i kriminalomsorgen bestreber seg på å drive en god og inkluderende personalpolitikk. Det er etter komiteens mening positivt at samtlige enheter i kriminalomsorgen har inngått avtale om inkluderende arbeidsliv. Det er videre positivt at man vektlegger hensynet til likestilling sterkt.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, mener imidlertid at dette arbeidet må intensiveres, særlig når det gjelder rekruttering av kvinner til lederposisjoner.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener at man i forhold til ansettelse og/eller utnevnelser skal basere seg på å ansette eller utnevne den som er best kvalifisert. Hvor det er kvinner som er best kvalifisert, vil dette selvsagt være positivt.

Bevilgninger til kriminalomsorgen

Komiteen har merket seg Regjeringens forslag til budsjettoverføringer og -overskridelser, og viser til forslagene til vedtak vedrørende dette.

Post	Formål:	Saldert budsjett 2004	Forslag 2005
2	Arbeidsdriftens inntekter	42 535 000	43 981 000 (+1 446 000)
3	Andre inntekter	5 710 000	21 604 000 (+15 894 000)

Post	Formål:	Saldert budsjett 2004	Forslag 2005
4	Tilskudd (ny)	0	1 350 000 (+1 350 000)
Sum		48 245 000	66 935 000 (+18 690 000)

Komiteen har ingen merknader til dette kapitlet.

Kap. 432 Kriminalomsorgens utdanningscenter (KRUS)

Post	Formål:	Saldert budsjett 2004	Forslag 2005
1	Driftsutgifter	127 312 000	112 217 000 (-15 095 000)
Sum		127 312 000	112 217 000 (-15 095 000)

Komiteen er opptatt av at arbeidet med å rekruttere aspiranter med flerkulturell bakgrunn og samisktalende aspiranter, intensiveres.

Komiteen har merket seg at erfaringene fra lokal opplæring i Region sørvest har vært positive.

Komiteen ser fram til å få innspillene fra høringsrunden om en høyskolebasert utdanning i kriminalomsorgen. Komiteen ser også fram til å få resultatene av KRUS sin evaluering av straffegjennomføring etter straffegjennomføringsloven § 12.

Komiteen forutsetter at departementet løpende vurderer behovet for å bringe evalueringsrapporter videre til Stortinget i egnet form og vil framheve viktigheten av at anbefalinger som følger slike evalueringsrapporter, for eksempel når det gjelder samfunnsstraffen og forvaringsordningen, blir fulgt opp og vurdert av departementet.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet vil vise til sine primære merknader under dette kapitlet i sitt alternative budsjett, gjengitt foran.

Aspiranter

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til at departementet i perioden 2001-2004 har prioritert å utdanne flere fengselsbetjenter for å øke antallet fagut-

dannede innen kriminalomsorgen. Denne satsingen viser seg nå i form av et tilfredsstillende høyt nivå på fagutdannet personell blant fast tilsatte fengselsbetjenter. På denne bakgrunn mener flertallet at det er forsvarlig å ta opp om lag 100 nye aspiranter på Kriminalomsorgens utdanningscenter (KRUS) i 2005, mot 150 de tre siste år.

Flertallet ber imidlertid departementet følge utviklingen nøye og fremme forslag om økt opptak ved KRUS dersom det viser seg å være behov for dette. Det er etter flertallets oppfatning et mål å ha en høy andel av fagutdannede ansatte i norske fengsler.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti stiller seg kritisk til at departementet vurderer antallet fengselsbetjenter som tilfredsstillende, og at man derfor kutter antallet aspiranter med 50 stykker i 2005. Det har vært foretatt store kapasitetsutvidelser i kriminalomsorgen de siste åra, først og fremst i form av midlertidige plasser og dubleringer. Fengslene er nå helt fulle, i tillegg til at fengselsbetjentene har flere oppgaver enn tidligere. Mange steder er det dessuten et urovekkende høyt sykefravær. Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett er antallet aspiranter opprettholdes i 2005.

Kap. 440 Politidirektoratet - politi- og lensmannsetaten

Post	Formål:	Saldert budsjett 2004	Forslag 2005
1	Driftsutgifter	5 653 300 000	6 280 363 000 (+627 063 000)
21	Spesielle driftsutgifter	96 074 000	99 341 000 (+3 267 000)
22	Søk etter omkomne på havet, i innsjøer og vassdrag	8 456 000	8 644 000 (+188 000)
70	Tilskudd	6 271 000	6 484 000 (+213 000)
71	Tilskudd Norsk Rettsmuseum	2 000 000	2 168 000 (+168 000)
Sum		5 766 101 000	6 397 000 000 (+630 899 000)

Generelt

Komiteen vil fremheve at politiets oppgave er å sørge for at folk føler seg trygge, samt forebygge og bekjempe kriminalitet. Det er derfor avgjørende at vi har et politi som er tilgjengelig for befolkningen når de trenger bistand. Komiteen vil vise til at norsk politi har svært stor tillit i befolkningen, og vil understreke at det er viktig at denne tilliten opprettholdes.

Komiteen vil vise til Budsjett-innst. S. nr. 4 (2003-2004) hvor en enstemmig komité gikk imot nedlegging av tjenestesteder. Komiteen vil understreke at et desentralisert politi er viktig for å kunne opprettholde nærhet til publikum og en god beredskap. Men en forutsetning for å opprettholde dette er en forsvarlig bemanning og nok ressurser til det enkelte tjenestested.

Komiteen har merket seg at departementet følger opp Stortingets anmodning om å opprettholde antall tjenestesteder. Komiteen vil understreke at denne delen av reformarbeidet ikke må svekke tjenestestedenes politimessige tilstedeværelse og at lensmennene/politiavdelingssjefene fortsatt må beholde sin politikompetanse og mulighet til å prioritere det etterforskningsmessige arbeidet. Komiteens intensjon er at fase 2 kun bør dreie seg om å samordne og sentralisere administrative oppgaver.

Komiteen vil peke på at det i dag er store forskjeller på hva publikum får hjelp til fra politidistrikt til politidistrikt. Brukerperspektivet må i større grad inn i vurderingen av ressurser og bemanning i politi- og lensmannsetaten.

Komiteen er kjent med at det er et prøveprosjekt i Vestfold og Gudbrandsdalen angående nye måleparametere for et godt politiarbeid (PSV). Komiteen mener dette arbeidet er viktig og vil understreke betydningen av å få bedre og mer omfattende måleparametere enn dagens saksbehandlingstid og oppklaringsprosent. Samhandling med andre samarbeidspartnere, tilbakemeldinger fra publikum, medarbeidermålinger, personalpolitiske virkemidler og kvalitetsbegrep bør være med som sentrale deler av alle målinger. Det er også viktig å få utviklet lederrollen i etaten. Evaluering og måling av politilederne må innarbeides i dette arbeidet.

Komiteen er kjent med at det har vært gjennomført pilotprosjekter i problemorientert politiarbeid i Vest-Finnmark, Nordmøre og Romsdal og Vest-Oppland politidistrikter. Erfaringene er gode. Komiteen ber om at dette suppleres med et prosjekt i til sammen tre lensmannsdistrikt i Nordre Buskerud politidistrikt, med spesiell oppmerksomhet på lokalt initiert problemorientert politiarbeid. Komiteen ber om at det avsettes 0,5 mill. kroner til dette innenfor rammen på kap. 440.

Komiteen viser til justiskomiteens innstilling til Ot.prp. nr. 43 (2003-2004) om Den sivile rettspleien på grunnplanet.

Den ytre etat har i flere år signalisert mangelfull opplæring i namsgjøremål og andre sivilrettslige oppgaver. Når alle disse rettspleieoppgavene nå skal utføres av tilsatte i politi- og lensmannsetaten over hele landet, vil komiteen peke på behovet for omfattende opplæ-

ring. Komiteen mener departementet snares må starte planlegging av kompetansehevingstiltak både på Politihøgskolen og lokalt i politidistriktene.

Komiteen har merket seg at betingelsene for hundehold er ulike innen politi, fengselsvesen, tollvesen og andre offentlige etater. Komiteen ber Regjeringen gjennomgå betingelsene for hundeholdtjenestene og komme tilbake til Stortinget på egnet måte.

Komiteen viser til den overordnede budsjettavtale av 12. november 2004, hvor man ber Regjeringen foreta nødvendige tiltak for bedre å utnytte kompetansen og arbeidskraften til de politimestrene som ble overflødige i forbindelse med Politireformen, og som fortsatt er ansatt i politiet, slik at de kan gjøre tjeneste for påtaleseksjonen hos stats- og riksadvokaten.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, viser til Regjeringens handlingsplan mot rusmiddelproblemer 2003-2005. Flertallet vil påpeke at det er et sentralt virkemiddel i kriminalitetsbekjempelsen å opprettholde en restriktiv alkoholpolitikk. Forebyggende arbeid er svært viktig, og forskning viser at generelle tiltak rettet mot hele befolkningen kan ha stor effekt. Flertallet er kjent med at det er godt dokumentert at de mest effektive virkemidlene i alkoholpolitikken er de som reduserer tilgjengeligheten og øker prisen, dvs. generelle tiltak som settes inn tidlig på samfunnsnivå. Flertallet viser også til at politiet er høringsinstans i lokale skjenkespørsmål, og mener at politiet i større grad bør benytte seg av mulighetene til å uttale seg om eventuelle lokale kriminalitetsfølger ved skjenking.

Et annet flertall, alle unntatt medlemmene fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til at det i dag er etablert ni rådgivningskontor for kriminalitetsofre. Det 10. planlegges etablert i Hordaland politidistrikt i 2005.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti vil fremheve at politiets oppgave er å sørge for at folk føler seg trygge, samt forebygge og bekjempe kriminalitet. Det er derfor avgjørende at vi har et politi som er tilgjengelig og nær befolkningen når de trenger bistand. En trend hvor stadig flere kjøper seg privat trygghet gjennom vakt og sikringsselskaper er ikke en ønskelig utvikling. Vanlige menneskers trygghet skal ikke være avhengig av egen lommebok, men være en offentlig oppgave gjennom politiet.

Disse medlemmer vil vise til at en av hovedmålsettingene med politireformen var å frigjøre flere politifolk til operativt arbeid og øke tilgjengeligheten overfor publikum. Erfaringen så langt er at en ikke har lyktes her. Stramme budsjetter og organisatoriske endringer har ført til at beredskapen ikke oppleves som bedre ute i kommunene og blant publikum. Disse medlemmer forutsetter at justisministeren foretar de nødvendige organisatoriske endringer slik at reformen blir oppfylt etter sin intensjon.

Disse medlemmer mener det er nødvendig for å oppfylle reformens intensjoner at en betydelig del av politiets budsjettøkning går til nærpolitiet ved å øke driftstilskuddene til de enkelte lensmannskontor og politistasjoner.

Disse medlemmer mener at den politimessige autoritet må styrkes lokalt ved blant annet at de tildeles en generell adgang til å overføre saker til konfliktråd.

Disse medlemmer er kjent med at enkelte politidistrikt, blant annet Sør-Trøndelag, har opparbeidet et underskudd som gjør at det må foretas kutt i driften i disse distriktene. Dette innebærer dramatiske kutt i beredskap og drift ved mange lensmannskontorer og politistasjoner. Disse medlemmer forutsetter at det ved tildeling av nye midler tas hensyn til disse distriktene slik at beredskapsnivået kan opprettholdes og eventuelt forbedres.

Disse medlemmer har merket seg at knappe ressurser i politiet de senere år spesielt har gått ut over forholdet til publikum. Disse medlemmer mener det er viktig å styrke nærpolitiet for bedre å kunne bekjempe hverdagskriminalitet som er viktig for borgernes trygghet. Disse medlemmer ønsker en styrking av nærpolitiet for å kunne ha folk på vakt i helgene og delta aktivt i forebyggende arbeid. Dette er avgjørende for tilliten til strafferettssystemet og for at mennesker skal oppleve trygghet i hverdagen.

Disse medlemmer mener det er bekymringsfullt når flere politidistrikter rapporterer at de bruker stadig mer tid på psykisk syke mennesker, og mener dette er et utslag av bl.a. problemene innen psykiatrien og i kommuneøkonomien.

Disse medlemmer er opptatt av at politiet skal ha sitt hovedfokus på forebygging. Forebygging av kriminalitet kan bare lykkes gjennom samarbeid med andre etater, med politikere og med frivillige organisasjoner. Kampen mot konkurranseutsetting og privatisering er viktig også i et kriminalitetsforebyggende perspektiv, fordi dette motarbeider kontinuitet og langsiktighet, samt vanskeliggjør tillitsbygging, siden folk skiftes ut hyppig. Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti har en politikk som skal motvirke sentralisering og legge til rette for lokale møteplasser og som er viktige også for å forebygge kriminalitet. Sentralisering medfører mindre sosial kontroll og et økt behov for formell kontroll. Dette er uklokt og sløsing med samfunnsressurser.

Disse medlemmer er opptatt av at de som utsettes for kriminalitet i langt større grad må få informasjon om hvorfor politiet gjør som de gjør og hva som er framdriften i deres sak. Oppfølging av utsatte og pårørende må bli en langt viktigere oppgave for norsk politi og påtalemyndighet framover.

Disse medlemmer ser det som viktig å styrke arbeidet mot økonomisk kriminalitet og vil også understreke den positive virkningen av dette med mer penger til fellesskapet.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet er fornøyde med den styrking som politi- og lensmannsetaten nå vil få. Disse medlemmer har

lenge vært bekymret for en utvikling hvor avstanden mellom politiet og publikum har blitt større. Denne utviklingen har gitt det motsatte resultat av det som var intensjonen med politireform 2002, nemlig at folk flest skulle oppleve et mer synlig og serviceorientert politi. Manglende bevilgninger har ført til at så ikke har skjedd.

Disse medlemmer er derfor svært fornøyde med at budsjettforliket mellom Regjeringspartiene og Fremskrittspartiet nå fører til en ytterlig styrking av politi- og lensmannsetaten. Samtidig er disse medlemmer opptatt av at de tilførte midler benyttes på en slik måte at de gir effekt i forhold til kriminalitetsbekjempelse innen justissektoren totalt sett. Disse medlemmer vil derfor be Regjeringen vurdere å gjennomgå dagens bevilgningssystem for å se om de midler som bevilges gir optimal utnyttelse.

For disse medlemmer er tryggheten til folk flest viktig å ivareta. Selv om de fleste ikke vil bli utsatt for kriminelle handlinger kan man ikke ta ifra folk en følt utrygghet. Disse medlemmer mener at det beste grepet i så måte er å styrke antall politifolk i operative stillinger. For å få dette til bør flere håndgrep gjøres.

Disse medlemmer er også opptatt av at det finnes steder i landet hvor det er vanskelig å få rekruttert personell med godkjent utdanning. Disse medlemmer ber Justisministeren vurdere tiltak for å avhjelpe dette problemet. Disse medlemmer går ut fra at problemet er vel kjent og at ministeren kan komme tilbake til Stortinget på egnet måte med forslag til hvordan dette kan reduseres.

Disse medlemmer er kjent med at Politireformen skal evalueres neste år. For at man skal få et korrekt innblikk i hvordan reformen har fungert så langt er det avgjørende at samtlige politidistrikt tas med i evalueringsarbeidet. Kun på denne måten vil man få med seg de ulikheter som finnes i hele landet, og en slik evaluering vil forhindre at det i ettertid vil bli reist tvil om hvorvidt evalueringen var representativ.

Disse medlemmer forventer videre at politiet fortsetter sin modernisering, blant annet ved at flere tjenester kan utføres via Internett uten at det er en direkte kommunikasjon mellom vedkommende og politiet. Av det som bør prioriteres er muligheten til å levere anmeldelse over Internett, og disse medlemmer mener at det bør være mulig i løpet av 2005.

Disse medlemmer vil også påpeke etatens ansvar som arbeidsgiver. Det er med ansatte innen justissektoren som i andre etater, at personalets kompetanse i noen grad vil variere med alder og erfaring. Disse medlemmer vil be Regjeringen sørge for at det legges til rette for god og fornuftig utnyttelse av de ansattes arbeidsinnsats, samtidig som det tas hensyn til blant annet seniorpolitikk. Et annet viktig område er at de ansatte gis anledning til å oppdatere seg faglig, og at faglig kompetanse som den enkelte politienhet har bruk for kompenseres økonomisk.

Disse medlemmer er fornøyde med at Regjeringen i større grad vil satse på mobile IKT-løsninger. Dette er blant de tiltak som bør kunne bidra til mer effektivitet hos politiet, både i forhold til å fremskaffe informasjon om enkeltpersoner eller kjøretøy, og i

situasjoner hvor personer sitter i varetekt og det er mulig å foreta avhør ved bruk av videokonferanseutstyr.

Disse medlemmer er ellers fornøyde med at det som en del av avtalen mellom Regjeringspartiene og Fremskrittspartiet er åpnet for at politimestere som i dag ikke lenger fungerer som politimestere, skal gjøres tilgjengelige for andre områder innen justissektoren. Slik disse medlemmer ser det bør de angjeldende politimestere kunne benyttes både i domstolene og til å bistå Riksadvokaten, som statsadvokater der de har relevant kompetanse.

Disse medlemmer ser frem til evalueringen av Politireform 2000. Samtidig er det avgjørende at man ikke organisatorisk ser seg blind på eksisterende løsninger, men hele tiden søker nye løsninger som kan gi en enda bedre og mer målrettet kriminalitetsbekjempelse. I så måte har departementet allerede testet ut modeller med problemorientert politiarbeid (POP). Disse medlemmer vil vise til prisen politiet i Tønsberg fikk for et piratdrosjeprosjekt, hvor samarbeidet tett med andre offentlige etater. Dette er et godt eksempel på at POP og kreativitet i tilnærming til problemstillinger gir ønskede resultater.

Disse medlemmer vil peke på at trafikale forhold også er blant politiets viktigste oppgaver. I så måte er trafiksikkerhetsarbeid og holdningsskapende innsats viktige faktorer. Disse medlemmer vil i så måte vise til den innsats UP gjør og be Regjeringen fortsatt holde høyt fokus på de ovennevnte forhold.

Disse medlemmer mener at det å ha en god hundetjeneste er av stor viktighet. En politihund er et viktig verktøy for politiet i forbindelse med søk etter personer, søk etter narkotika, bomber og våpen. Det er i dag store forskjeller for kompensasjonsordninger og godtgjørelse for de som har hund som et verktøy i offentlig tjeneste. Disse medlemmer ønsker derfor en utredning for å i større grad få en samordning og mest mulig like vilkår og betingelser for de som har tjenestehund i politiet, tollvesen, fengselsvesen og andre offentlige etater som en del av sin tjeneste. Herunder bør det ses på en ordning med statseide hunder.

Besøksforbud

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til at besøksforbud ikke er en straffereaksjon og at dette derfor verken skal eller kan registreres i STRASAK. Brudd på besøksforbud blir derimot registrert i STRASAK.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at Politidirektoratet ikke har utarbeidet statistikkverktøy slik at antall familievoldstilfeller på en enkel måte kan registreres i STRASAK. Videre finnes det ikke noe teknisk system for å følge opp besøksforbud. I dag løper disse ut, uten at det registreres noe sted. Dette medlem forutsetter at dette rettes opp tidlig i 2005.

Familievoldskordinator

Komiteen har merket seg Regjeringens ambisjoner om å styrke politiets arbeid med vold i nære rela-

sjoner. I evalueringen av ordningen med familievoldskoordinatorer viser det seg at stillingsandelen knyttet til dette arbeidet varierer sterkt mellom politidistriktene. Kun fire distrikter har koordinatorer på heltid. Komiteen forutsetter at det settes i gang tiltak for å få alle distrikt til å prioritere dette viktige arbeidet.

Komiteen viser til at familievoldskoordinatorstillingen innebærer et stort ansvar, og mange viktige oppgaver skal utføres i henhold til stillingsinstruksen.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, anser det som urealistisk å fylle rollen som familievoldskoordinator på en tilfredsstillende måte dersom stillingsprosenten som avsettes er liten. Det bør tilstrebes at distriktene setter av en hel stilling, eller tilnærmet en hel stilling, til dette arbeidet.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til hovedkonklusjonen i POD-rapporten vedrørende familievoldskoordinator:

"Siden det er en så massiv tilbakemelding om for lite ressurser til Familievoldskoordinator-funksjonen, bør mestrene gjøre en ny vurdering vedrørende sin ressursfordeling, og de sentrale myndigheter og politikere må enten bevilge flere penger, eller moderere målsettingene for arbeidet på dette feltet. Å få full måloppnåelse i forhold til politikernes og menigmanns ønsker og krav, synes å være helt urealistisk med de ressursene som i dag er avsatt til dette arbeidet."

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti ser svært alvorlig på situasjonen og mener derfor at ressursene til denne stillingen må øremerkes, slik at hvert politidistrikt avsetter en hundre prosent stilling til dette arbeidet inntil målene er oppnådd og kompetansen er tilfredsstillende i alle ledd.

Dette medlem ønsker videre å øremerke midler til familievoldskoordinatorene slik at alle politidistriktene bruker hele stillinger til dette formålet.

Samarbeid om lokale tiltak

Komiteen vil vise til Samarbeid om lokale tiltak (SLT) som er en forpliktende tverretattlig samarbeidsmodell for å samordne kriminalitetsforebyggende tiltak. Denne modellen brukes i mer enn 105 kommuner med svært gode resultater. Komiteen ber derfor om at dette arbeidet følges opp for å få flere kommuner til å delta.

Komiteen mener at forebygging og arbeidet med barne- og ungdomskriminalitet er en svært viktig oppgave. Politiet bør være en drivkraft for å få til samarbeid mellom offentlige etater som arbeider med barn og unge. Bare gjennom en helhetlig tilnærming, et godt samarbeid og trygghet på hverandres oppgaver og virkelighetsforståelse, kan man oppnå en god forebyggende innsats lokalt.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti anser ordningen med barnevernskonsulent lokalisert til politistasjonen, som flere politistasjoner har etablert, som svært

positiv. Videre er det viktig at kommunene lytter til politiets råd i lokale saker som har betydning for kriminalitetsutviklingen, samt at kommunene foretar kriminalitetsanalyser i plan- og bygningssaker. Disse medlemmer mener det er viktig å fortsette arbeidet med å implementere POP-strategien (Problemorientert politiarbeid) i politiet.

Sivilt ansatte

Komiteen vil peke på at flere politidistrikt vil kunne spare ressurser og frigjøre politifolk til etterforskning og operativ tjeneste dersom de oppretter flere sivile stillinger. I dag utfører politiutdannede mange årsverk med rent sivile administrative oppgaver.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti, vil vedrørende oppretting av sivile stillinger vise til det pågående forsøket med fangetransport på anbud, og ser fram til å få presentert resultatene av dette på egnet måte.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet vil hevde at det bør tilsettes flere i sivile stillinger innen etaten for å på den måten å frigjøre personell med 3-årig politihøgskoleutdanning til politioperativt arbeid. Ved å gjøre det bør man kunne få en mer effektiv drift av politiet, samtidig som tilgjengeligheten mot publikum styrkes. Videre bør det vurderes å opprette en egen avdeling innen politiet som tar seg av sikkerhet i domstoler, utøve ambassadevakthold og arrestforvarerfunksjon. Det bør i så fall vurderes om

disse bør ha en annen utdanning enn øvrige politifolk. Tiltaket bør i første omgang iverksettes i Oslo. Etter det disse medlemmer kjenner til finnes det en lignende ordning i Nederland.

Likestilling

Komiteen har merket seg at det er stor avstand mellom målet om å rekruttere 30 pst. nye kvinner som ledere i 2003 og resultatet på 13,9 pst. Komiteen ber departementet vurdere og også måle politimestrene i forhold til de mål som er satt i strategisk plan for likestilling.

Komiteen viser til Likestillingsbarometeret for 2004 (Likestillingssenteret). Her går det fram at politiets målsetting om 20 pst. kvinnelige ledere innen 2007 fortsatt er en stor utfordring. Fra 2002 til 2003 kan det synes som om det har det vært en svak nedgang i antall kvinnelige ledere i politiet, noe komiteen anser som uheldig. Kun 6,3 pst. av lederne i politiets øvre sjikt er kvinner. Videre har kun én av 44 politistasjoner kvinnelig sjef (2003) og 96 pst. av lensmennene er menn (2003).

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet ser at det er fornuftig å ha ledere av begge kjønn, og ber således Regjeringen fokusere på at kvinner skal tilsettes der de er best faglig kvalifisert. I motsett fall vil en forgubbing av etaten kunne oppstå samtidig som utmerket kompetanse vil kunne gå tapt. Samtidig vil disse medlemmer hevde at alle tilsetninger skal skje på bakgrunn av kompetanse og ikke kjønn.

Kap. 3440 Politidirektoratet - politi- og lensmannsetaten

Post	Formål:	Saldert budsjett 2004	Forslag 2005
1	Gebyrer	264 540 000	410 040 000 (+145 500 000)
2	Refusjoner mv. (ny)	0	155 100 000 (+155 100 000)
4	Gebyrer - vaktelskap	857 000	707 000 (-150 000)
6	Gebyrer - utlendingssaker	57 200 000	57 200 000 (0)
Sum		322 597 000	623 047 000 (+300 450 000)

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til sine merknader om politiet i kapittel 3.5 "Avtale om justisbudsjettet 2005 mellom regjeringspartiene og Fremskrittspartiet."

Kap. 441 Oslo politidistrikt

Post	Formål:	Saldert budsjett 2004	Forslag 2005
1	Driftsutgifter	1 212 133 000	1 269 918 000 (+57 785 000)
Sum		1 212 133 000	1 269 918 000 (+57 785 000)

Generelt

Komiteen vil vise til at Oslo politidistrikt har særlige oppgaver knyttet til hovedstaden.

Komiteen vil understreke at politiets nærhet til befolkningen er like viktig i en storby som på landsbygda. Bekjempelse av hverdagskriminalitet er særdeles viktig i en storby for å gi befolkningen trygghet og opprettholde tilliten til politiet. Det er derfor viktig at politiet får nok ressurser slik at bekjempelse av terror, organisert og internasjonal kriminalitet ikke går på bekostning av forebyggende arbeid og hverdagskriminalitet.

Komiteen viser til behandling av St.meld. nr. 51 (2000-2001) og Innst. S nr. 155 (2001-2002). Kostnadene er i tråd med de avtaler som er inngått for å drifte tjenesten.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til det som sies om Oslo politidistrikt under kapittel 3.5 "Avtale mellom Regjeringspartiene og Fremskrittspartiet om justisbudsjettet for 2005."

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet er svært fornøyd med den vesentlige styrking Oslo-politiet får som en følge av budsjettforliket mellom regjeringspartiene og Fremskrittspartiet. Etter disse medlemmers vurdering har politiet i Oslo slitt med for lave bevilgninger gjennom år. Dette skyldes at Oslo-politiet er tillagt ansvar for flere nasjonale oppgaver. Som en følge av budsjettforliket vil man nå sette politiet i Oslo bedre i stand til å løse nasjonale oppgaver uten at dette skjer på bekostning av kriminalitet utført mot Oslos borgere.

Disse medlemmer vil at styrking skal benyttes til flere formål. Blant annet bør spesialseksjonen ved Oslo-politiet få et betydelig løft.

Disse medlemmer ønsker også å styrke den ordinære hundetjenesten. En tjenestemann med tjenestehund er et meget godt verktøy i forhold til kriminalitetsbekjempelse og f.eks. sporing i etterkant av en kriminell handling, samt i situasjoner hvor det foregår søk etter savnede personer.

Disse medlemmer vil videre påpeke viktigheten av å ha en livvakt- og eskortetjeneste som er operativ og godt fungerende til enhver tid. Disse medlemmer vil derfor be Regjeringen sørge for at denne delen av Oslo-politiets oppgaver styrkes. Dette må sees i lys av antall personer som skal sikres og trusselbildet mot kongefamilien og andre myndighetspersoner her i landet. Videre må det være et fokus på mulige terroranslag også mot norske interesser. Selv om disse medlemmer antar at faren for et anslag her til lands er liten, forpliktes også vi til å ta hensyn til erfaringer fra terroraksjoner i USA og Europa. Det er derfor om å gjøre at det opprettholdes et faglig fokus på denne tjenesten som gjør den i stand til å takle alle eventuelle situasjoner, slik at personer som står under beskyttelse av denne tjenesten, sikres best mulig. Selv om trusselbildet mot Norge varierer forutsettes det at man her har et fokus på en "føre var"-tilnærming. I tillegg forutset-

ter disse medlemmer at operative tjenestepersonell tilføres alt utstyr som er nødvendig av hensyn til oppgaveløsning.

Disse medlemmer forventer videre at den vedtatte styrking av Oslo-politiet vil føre til at Oslos innbyggere får større nærhet til politiet og at politiet i større grad enn tidligere kan rykke ut og bistå dersom det er behov for det. Disse medlemmer forutsetter også at terskelen for bistand reduseres som en følge av økte bevilgninger.

Disse medlemmer regner også med at det nå vil være mulig å foreta utskifting av deler av kjøretøyparken og annet teknisk utstyr. Likeledes at det investeres i utstyr som gir adgang til en mer effektiv politidrift.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til de voldsomme økningene i utgifter til ambassadevakt hold pga. kravene fra den amerikanske og den israelske ambassade etter 11. september 2001. Dette medlem er opptatt av at denne typen vakt hold skal vurderes på politifaglige vurderinger, ikke politiske hensyn. Dette medlem mener at det er viktig at de tilsattes representanter blir representert i arbeidsgruppene som vurderer hvordan ambassadevakt holdet kan utføres mest mulig hensiktsmessig.

Menneskehandel

Komiteen ser med bekymring på at Norge i økende grad synes å være et mottakerland for organisert prostitusjonsvirksomhet. Komiteen er kjent med at problemet med menneskehandel er sammensatt, og krever et bredt samarbeid på tvers av ulike sektorer. Regjeringens handlingsplan mot handel med kvinner og barn inneholder mange viktige tiltak. Komiteen vil særlig peke på betydningen av at ofrene for menneskehandel får tilstrekkelig hjelp og oppfølging for at det skal være mulig å avdekke bakmenn i denne typen saker.

Komiteen er opptatt av at arbeidet mot handel med kvinner og barn tas svært alvorlig. Trygghet er i denne sammenheng et nøkkelord. Bare dersom ofrene for denne alvorlige kriminaliteten opplever trygghet, kan vi forvente at de samarbeider for å oppklare sakene. Komiteen mener det er viktig å sørge for at terskelen for å få innvilget den såkalte refleksjonsperioden er så lav som mulig.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti følger med interesse saken som er reist mot flere av de antatte bakmennene i trafficking-saker i Oslo. Likevel er det mange tegn som bekymrer fordi de etter disse medlemmers mening vanskeliggjør muligheten for å få tatt bakmenn i framtida. Bortvisning av kvinner uten gyldige papirer sender ut et sterkt signal om at politiet ikke nødvendigvis kan regnes med i forhold til ofrene. Disse medlemmer mener det er lite sannsynlig at man i en narkotika- eller våpensak hadde utvist vitnene før saken kom for retten. Disse medlemmer mener det er nødvendig å innvilge midlertidig oppholdstillatelse, i tråd med OSSEs anbefaling. Å kaste ut

kvinnene og kreve at de betaler tilbake pengene for hjemreisen dersom de skal komme tilbake til Norge, bidrar bare til at flere kvinner trekkes med i denne grove handelen med mennesker, og at de som eventuelt sendes hit på nytt settes i tung gjeld til menneskehandlerne.

Disse medlemmer mener videre at det må opprettes en prostitusjons- og hallikgruppe tilsvarende den Oslo-politiet hadde inntil 1991. Denne gruppa gjorde et meget viktig arbeid og oppnådde en tillit hos aktørene i prostitusjonsmiljøene som det er urealistisk å tro at man kan oppnå når ansvaret i politiet er spredt.

Disse medlemmer vil styrke Oslo-politiet med 10 mill. kroner, slik at kampen mot handel med kvinner og barn kan intensiveres.

Rusmisbrukere

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti, er kjent med det forpliktende samarbeidet mellom Oslo politidistrikt, Oslo kommune og Helse Øst om ulike typer hjelpe- og behandlingstiltak for stoffavhengige. Flertallet vil understreke betydningen av at denne kjeden fungerer mest mulig effektivt og med lavest mulige terskler. Flertallet legger vekt på at en her kan yte hjelp til rusavhengige for å bedre deres livsvilkår og komme ut av rusavhengighet, stoppe rekruttering av ungdom og slå ned på bakmenn knyttet til omsetning. Flertallet ser frem til å bli orientert om erfaringene fra Oslo i Revidert nasjonalbudsjett 2005.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til Oslo-politiets innsats for å sprengte Plata og fjerne tiggere fra bybildet. Disse medlemmer forstår behovet man hadde for å gjøre noe med situasjonen på Plata, men mener at man verken hadde en gjennomtenkt strategi eller en tilfredsstillende argumentasjon. Disse medlemmer mener situasjonen, slik den nå har utviklet seg, er lite tilfredsstillende.

Disse medlemmer vil videre vise til rapporten "Barn og unges rekruttering og videre tilknytning til sentrale rusmiljøer" fra UKEMØTET (et samarbeidsforum mellom Barnevernsvakten, Grønland politistasjon, Sentrum politistasjon, Uteseksjonen og Rusmiddeletatens kompetansesenter), der det blant heter:

"Den nevnte politiaksjonen mot det tunge misbruksmiljøet som ble iværksatt 07.06.04, bidro bl.a. til at randsonen - som Uteseksjonen har vært opptatt av på grunn av det rekrutteringspotensiale dette innebærer - ble mer uklar. Det er særlig i dette området Uteseksjonen er i kontakt med mange unge, deriblant mindreårige, og Uteseksjonen opplever det som bekymringsfullt at dette området har blitt mer uoversiktlig. Det er vår hypotese at disse ungdommene ikke har forsvunnet, men i stedet forflyttet seg og blitt mer skjult. US mener at de ikke kan konkludere med at politiets aksjon har bidratt til en redusert rekruttering av unge til rusmiljøet. Det er i stedet flere brukere som forteller Uteseksjonen at det for unge og mindreårige har blitt lettere å få tak i ulike illegale stoffer etter oppløsningen av Plata. De gir flere grunner til dette:

Splittelsen av det store rusmiljøet på Plata har ført til at det er lettere for unge å ta kontakt med enkeltpersoner som selger og gjennomføre salget mer skjult (ingen videoovervåking). Samtidig er det lettere for unge/mindreårige å blande seg raskt med "vanlige" folk etter gjennomført handel;

Selgere i rusmiljøet er mer stresset i forhold til å få solgt det de må og er dermed mindre kritisk til hvem de selger til og mer aktive/oppsøkende i salget;

Den sosiale kontrollen som til en viss grad eksisterte på Plata i forhold til hvem man solgte til, eksisterer ikke lenger.

I tillegg til disse faktorene er det et faktum at hjelpeapparat (for eksempel Uteseksjonen) og kontrollører (for eksempel politiet) har et mer omfattende område å dekke og er dermed mindre til stede på hvert område, noe som igjen medfører mindre oversikt over miljøet og dets sammensetning."

Disse medlemmer mener det ut fra denne rapporten og tilbakemeldingene fra svært mange som arbeider med rusavhengige i Oslo, er grunn til å være svært kritisk til effekten av at rusmiddelavhengige ble vist bort fra Plata. Ifølge rapporten er det nå lettere for mindreårige å blande seg med "vanlige folk" etter at de har gjort et kjøp eller salg. Selgerne i rusmiljøet er mer stresset enn før, og ikke så kritiske i forhold til hvem de selger til. I tiden etter Plata-aksjonen har det harde narkotikamiljøet dels etablert seg i Skippergata og dels andre steder i Oslo sentrum. Disse medlemmer mener at dette viser at man kun har flyttet problemene noen få meter. Disse medlemmer er opptatt av at det skal være en individuell oppfølging av den enkelte rusmisbruker. Det er viktig med et godt samarbeid mellom politiet, Oslo kommune, friville organisasjoner og det øvrige behandlingsapparatet, for å få dette til.

Disse medlemmer viser til bruken av løsgjengerloven for å få fjernet tiggere fra bybildet. De fleste tiggere i Oslo er rusavhengige, og mange venter på en behandlingsplass. For de fleste vil alternativet til tigging være kriminalitet og prostitusjon for å finansiere rusmisbruket. Å bøtelegge tiggere er lite hensiktsmessig og vil bare bidra til å forverre situasjonen for mennesker som sliter tungt fra før. Disse medlemmer mener at utfordringene knyttet til tigging primært må møtes med positive tiltak som satsing på bo- og behandlingstilbud, bedret økonomi for uføre og gjeldstyngede mv. Aggressiv og truende oppførsel har politiet uansett de nødvendige hjemler for å kunne takle. Disse medlemmer mener det er svært viktig at politiet og myndighetspersoner behandler rusmisbrukere og tiggere på en skikkelig måte, fordi deres framgangsmåte trolig vil ha effekt på hvordan andre behandler denne utsatte gruppa.

Politihelikopter

Komiteen vil igjen peke på den forutsetning som ble lagt til grunn om at politihelikopterdriften ikke skulle belaste de ordinære driftsbudsjetter. Komiteen forventer at den planlagte driften for neste år opprettholdes i tråd med disse forutsetninger.

Komiteen viser videre til de begrensninger som tåke og dårlig vær la på tjenesten sist vinter på Garder-

moen. Det er viktig at tjenesten nå lokaliseres i Oslo havneområde ut fra værmessige hensyn. En slik lokalisering vil gi vesentlig kortere reaksjonstid i forhold til oppdrag over Oslo. Dette vil igjen gi en mer effektiv utnyttelse av politihelikopteret. Komiteen ser det som en fordel om operatørselskapet i vinter finner midlertidige løsninger for base syd for Gardermoen, til permanent base ved Oslo havn står klar.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet er fornøyde med at man nå har fått etablert en nasjonal politihelikoptertjeneste også her til lands. Etter disse medlemmers mening vil denne tjenesten bidra til kriminalitetsbekjempelse på en ny og sikrere måte. Dette kan blant annet skje ved at man kan observere kriminell aktivitet på betryggende avstand,

samtidig som man kan bistå ordinære patruljer ved pågripelse eller lignende. Disse medlemmer vil i den anledning påpeke viktigheten av at helikoptret flyttes fra Gardermoen og til et mer sentralt område i den umiddelbare nærhet av Oslo sentrum. En fortsatt plassering på Gardermoen eller på Lahaugmoen vil legge store begrensninger på helikoptrets funksjonalitet grunnet værmessige problemer. Disse medlemmer vil derfor at helikoptret lokaliseres på Sjursøya hvor det skal etableres en redningsbase for blant annet Oslo brann- og redningstjeneste. Nærhet til Oslo bør ha 1. prioritet og helikoptret må derfor plasseres nært sentrum. Som en midlertidig løsning bør man for kommende vinter se på muligheten for å plassere helikoptret i Enebakk-området.

Kap. 3441 Oslo politidistrikt

Post	Formål:	Saldert budsjett 2004	Forslag 2005
2	Refusjoner (ny)	0	15 510 000 (+15 510 000)
3	Salgsinntekter	164 000	170 000 (+6 000)
5	Personalbarnehage	2 284 000	2 362 000 (+78 000)
Sum		2 448 000	18 042 000 (+15 594 000)

Komiteen har ingen merknader til dette kapitlet.

Kap. 442 Politihøgskolen

Post	Formål:	Saldert budsjett 2004	Forslag 2005
1	Driftsutgifter	195 696 000	218 662 000 (+22 966 000)
Sum		195 696 000	218 662 000 (+22 966 000)

Komiteen er kjent med at Politihøgskolens visjon er å være en høyskole for et reflektert, handlekraftig og trygghetsskapende politi.

Det er helt nødvendig med en styrking av personalressursene i politiet. Komiteen er derfor tilfreds med at Politihøgskolens budsjett er styrket for å kunne ta opp tre nye klasser høsten 2005. I årene som kommer er det behov for flere tjenestemenn i politiet, og komiteen ser positivt på et økt opptak av 75 nye studenter høsten 2005, i tillegg til økningen med 50 studenter høsten 2004. Komiteen er opptatt av at studentene etter endt grunnutdanning har en mulighet til å komme i jobb innenfor etaten.

Komiteen er godt kjent med at det stilles store krav og forventninger til den enkelte tjenestemann, og

at det er kompliserte og mangfoldige oppgaver som møter studentene etter endt utdanning.

Komiteen ser på grunnutdanningen som et bredt og godt grunnlag for generalisten i politiet. Gode etter- og videreutdanningstilbud, i tillegg til metoder for evaluering og oppfølging, er etter komiteens oppfatning nødvendig.

Komiteen merker seg at saker som gjelder organisert og annen alvorlig kriminalitet stiller politiet overfor særlige utfordringer som krever opplæring, trening og relevant kompetanse. Nye nasjonale og internasjonale krav til politiet må fanges opp i utdanningstilbudene.

Komiteen merker seg at det fortsatt er få ansatte i etaten med minoritetsbakgrunn, og det må derfor arbei-

des målrettet for at rekrutteringen til Politihøgskolen i størst mulig grad gjenspeiler samfunnet både når det gjelder kjønn og etnisitet.

Komiteen merker seg videre de krav kvalitetsreformen stiller til kvaliteten i utdanningen, samt NOK-UTs krav til kvalitetsutvikling og kvalitetssikring av utdanningen. Komiteen er tilfreds med at studentene tilbys et godt læringsmiljø med kvalifiserte lærere. Teknisk materiell og utstyr som benyttes i undervisningen bør så langt det lar seg gjøre være på tilsvarende nivå som det som er i bruk i etaten.

Komiteen mener at forsknings- og utviklingsarbeid på dette feltet må prioriteres fordi forskning er viktig for politietaten, men også sett i et samfunnsmessig perspektiv.

Politireformen krever etter komiteens oppfatning økt lokal og regional kompetanseutvikling, samt et større behov for samhandling og forankring i etaten.

Komiteen vil understreke at utdanningen må være overensstemmende med det kompetansebehovet som politidistriktene til enhver tid har og legge stor vekt på å sette politiet i stand til å møte de komplekse utfordringene på et effektiv måte.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser for øvrig til det som sies om Politihøgskolen under kapittel 3.5 Avtale mellom regjeringspartiene og Fremskrittspartiet om justisbudsjettet for 2005.

Flertallet vil bemerke at det ikke har vært forutsetningen at Justisdepartementet skal ha ansvar for å

etablere ny drift på Bruvoll. Departementet har imidlertid sagt seg villig til å bidra i tilretteleggingen av ny virksomhet.

Flertallet vil påpeke at samtlige ansatte har fått tilbud om nytt arbeid.

Flertallet er kjent med at det har vært foretatt en grundig vurdering av hvorvidt departementet eller underliggende etaters virksomheters aktiviteter kan drives på Bruvoll, men konklusjonen er at departementet ikke kan nyttiggjøre seg anlegget. Nord-Odal kommune har foreslått at det etableres et driftsselskap som skal ha ansvar for ny drift. Disse medlemmer mener det er positivt at departementet har sagt seg villig til å la det alt vesentlige av inventar og utstyr stå igjen i leiren vederlagsfritt.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti har merket seg at det ikke er kommet alternativ virksomhet til Politihøgskolens anlegg; Bruvoll Leir, Nord-Odal slik det var forutsatt under budsjettbehandlingen i fjor fra Regjeringens side. I denne anledning foreslår disse medlemmer følgende forslag:

"Regjeringen må fortsatt bistå og sørge for alternativ virksomhet ved Bruvoll Leir i Nord-Odal slik forutsatt ved budsjettbehandlingen i 2003."

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet vil vise til sine primære merknader under dette kapitlet i sitt alternative budsjett, gjengitt foran.

Kap. 3442 Politihøgskolen

Post	Formål:	Saldert budsjett 2004	Forslag 2005
2	Diverse inntekter	5 422 000	4 906 000 (-516 000)
3	Inntekter fra Justissektorens kurs- og øvingscenter (ny)	0	9 500 000 (+9 500 000)
	Sum	5 422 000	14 406 000 (+8 984 000)

Komiteen har ingen merknader til dette kapitlet.

Kap. 443 Oppfølging av innsynsloven

Post	Formål:	Saldert budsjett 2004	Forslag 2005
1	Driftsutgifter	7 332 000	7 366 000 (+34 000)
70	Erstatninger	2 500 000	2 585 000 (+85 000)
	Sum	9 832 000	9 951 000 (+ 119 000)

Komiteen viser til Regjeringens tilstandsvurdering og mål for arbeidet og slutter seg til det foreslåtte budsjett.

Kap. 445 Den høyere påtalemyndighet

Post	Formål:	Saldert budsjett 2004	Forslag 2005
1	Driftsutgifter	89 885 000	98 045 000 (+8 160 000)
	Sum	89 885 000	98 045 000 (+8 160 000)

Komiteen har merket seg at det er opprettet et særskilt statsadvokatembete for saker der norske statsborgere eller andre som er hjemmehørende i Norge, har begått straffbare handlinger i utlandet. Det er etter komiteens oppfatning riktig å øke innsatsen for å straffeforfølge alvorlige overgrep begått i utlandet av nordmenn og/eller personer hjemmehørende i Norge.

Komiteen har for øvrig merket seg at antall klagesaker og påtalesaker til riksadvokaten har økt i de senere år. Saksbehandlingstiden hos statsadvokatene er i mange tilfeller lenger enn ønskelig. Komiteen vil fremheve at arbeidet med å gjøre straffesaksbehandlingen raskere og mer effektiv må fortsette i 2005. Tiltak for å redusere saksbehandlingstiden må imidlertid ikke gå på bekostning av den enkeltes rettssikkerhet.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser for øvrig til sine merknader om den høyere påtalemyndighet i kapittel 3.5 Avtale om justisbudsjettet for 2005 mellom regjeringspartiene og Fremskrittspartiet.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til budsjettforslaget, men mener den høyere påtalemyndighet bør styrkes for å få balanse i strafferettskjedene. Det må nå forhindres at køer av straffesaker og oppgaver skaper "propper" i strafferettskjeden. Det legges i fremtiden opp til økte ressurser til politiet, antallet straffesaker og omfanget av disse vil etter all sannsynlighet vokse og det stilles krav til hurtighet bl.a. gjennom fristene. Disse medlemmer har dessuten merket seg at antallet rettsdager aktorert av statsadvokatene har økt. Antallet klagesaker og påtalesaker til riksadvokaten har dessuten økt vesentlig de siste tre årene. Av disse grunner mener disse medlemmer at bevilgningen til riksadvokaten bør økes med 1 mill. kroner og at bevilgningen til statsadvokatembetene må økes med 2 mill. kroner særlig med henblikk på å styrke situasjonen i Oslo.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet vil vise til sine primære merknader under dette kapitlet i sitt alternative budsjett, gjengitt foran.

Kap. 446 Den militære påtalemyndighet

Post	Formål:	Saldert budsjett 2004	Forslag 2005
1	Driftsutgifter	4 591 000	4 734 000 (+143 000)
	Sum	4 591 000	4 734 000 (+143 000)

Komiteen merker seg at departementet forventer at saksbehandlingstiden skal gå vesentlig ned som følge av at den militære påtalemakt selv kan ta ut tiltale. Komiteen forventer også i neste års budsjett en tilbakemelding om utviklingen i saksbehandlingstiden. Komiteen er tilfreds med at det settes klare tidsfrister og mål for saksbehandlingstid for uttalelser i anmeldelsessaker. Likeledes imøteser komiteen vurdering

av forslag om ytterligere utvidelse av påtalekompetanse på tilgrensede områder.

Komiteen merker seg at den militære påtalemakten tilpasser aktiviteten til endringer i Forsvaret. Komiteen imøteser vurdering av behovet for endringer i lov- og regelverk.

Komiteen viser ellers til Regjeringens forslag og har ikke ytterligere merknader.

Kap. 448 Grensekommisæreren

Post	Formål:	Saldert budsjett 2004	Forslag 2005
1	Driftsutgifter	4 542 000	4 688 000 (+146 000)
	Sum	4 542 000	4 688 000 (+146 000)

Komiteen merker seg at nåværende organisering av Grensekommisariatet som egen etat vil bli evaluert innen 31. januar 2005.

Komiteen viser til Regjeringens forslag og har ikke ytterligere kommentarer.

Kap. 450 Sivile vernepliktige

Post	Formål:	Saldert budsjett 2004	Forslag 2005
1	Driftsutgifter	177 791 000	135 391 000 (-42 400 000)
	Sum	177 791 000	135 391 000 (-42 400 000)

Komiteen viser til at et viktig formål med den sivile verneplikt er å støtte opp om den allmenne verneplikten i landet. Den allmenne verneplikten er grunnleggende i det norske forsvaret. Det er da viktig at det finnes et alternativ for de som av overbevisningsgrunner er fritatt for militærtjeneste. Komiteen mener at siviltjenesten er viktig i dagens samfunn. Komiteen er enig i at voldsforebyggende arbeid gjennom VOKT og frivillige organisasjoner skal prioriteres også i 2005.

Komiteen viser til at det fra 2003 til 2004 har vært en viss økning i antall søknader til Vernepliktsverket. Departementet peker selv på tjenestetidsreduksjonen som ble foretatt i inneværende år, samt Irak-krigen, som mulige årsaker til denne økningen.

Komiteen er tilfreds med at økningen av godtgjørelsen for å bruke sivile vernepliktige ikke har medført noe vesentlig frafall av oppdragsgivere.

Komiteen merker seg beslutningen om å legge ned Siviltjenesteadministrasjonen - Hustad, og at deler av bygningsmassen skal tas i bruk til fengsel. Komiteen understreker viktigheten av at de ansatte ved Hustad tilbys annet arbeid.

Komiteen minner om Kristelig Folkepartis og Sosialistisk Venstrepartis felles henvendelse til justisministeren i februar 2003, på bakgrunn av at det ikke finnes noen klar lovhjemmel som forbyr myndighetene å sette pasifister inn i det militære forsvaret av landet, herunder bevæpning, ved en nasjonal krisesituasjon. Komiteen ser frem mot en behandling av denne henvendelsen i departementet.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti, vil påpeke at den ordinære militærtjenesten totalt sett ofte

varer lenger enn den ordinære førstegangstjenesten, og at tillegget i tjenestetid for sivilt vernepliktige er ment å skulle utligne dette. Flertallet viser videre til at tillegget i tjenestetid for de sivilt vernepliktige, er begrunnet med at man ikke skal svekke rekrutteringen til militærtjenesten.

Flertallet viser også til Stortingets innstilling til St.meld. nr. 39 (2003-2004) Samfunnssikkerhet og sivilt-militært samarbeid. I denne innstillingen ber en enstemmig komité Regjeringen vurdere lengden på tjenesten og innholdet i den sivile verneplikten, blant annet i forhold til prinsippet om likebehandling og samfunnets behov.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti mener fjorårets redusering av tjenestetiden for sivile vernepliktige var et skritt i riktig retning. Disse medlemmer vil fortsette denne trenden med en ytterligere reduksjon av tjenestetiden fra nåværende 13 til 12 måneder. Dette vil innebære at tjenestetiden for militær og sivil verneplikt likestilles. Dagens praksis er diskriminerende, og bør endres. En positiv bieffekt av dette vil være at gjennomstrømmingen av mannskaper vil øke med 135-140 mannskapsårsverk per år. Med andre ord vil køene bli mindre ved et slikt tiltak. Det er etter disse medlemmers mening viktig å forhindre at vernepliktige må vente i lang tid før de blir innkalt til avtjening av verneplikten. Disse medlemmer fremmer derfor følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om å likestille den militære og den sivile verneplikten, slik at vernepliktstida for sivile vernepliktige blir 12 måneder."

Kap. 3450 Sivile vernepliktige

Post	Formål:	Saldert budsjett 2004	Forslag 2005
1	Inntekter av arbeid	47 576 000	40 476 000 (-7 100 000)
2	Andre inntekter	402 000	416 000 (+14 000)
	Sum	47 978 000	40 892 000 (-7 086 000)

Komiteen har ingen merknader til dette kapitlet.

Kap. 455 Redningstjenesten

Post	Formål:	Saldert budsjett 2004	Forslag 2005
1	Driftsutgifter	342 389 000	346 609 000 (+4 220 000)
21	Spesielle driftsutgifter	5 640 000	5 832 000 (+192 000)
45	Større utstysanskaffelser og vedlikehold	4 145 000	4 220 000 (+75 000)
71	Tilskudd til frivillige organisasjoner i redningstjenesten	5 507 000	5 694 000 (+187 000)
72	Tilskudd til nød- og sikkerhetstjenester	74 779 000	77 321 000 (+2 542 000)
Sum		432 460 000	439 676 000 (+7 216 000)

Etter komiteens mening er det positivt at den offentlige redningstjeneste bygger på den grunnleggende idé om at alle ressurser i vårt land; statlige, fylkeskommunale, kommunale, private og frivillige, raskt skal kunne mobiliseres for innsats i redningstjenesten. Komiteen er kjent med at den norske redningstjenesten deltar i et omfattende internasjonalt samarbeid, og vurderer dette som positivt. Komiteen vil fremheve det viktige arbeidet redningstjenesten gjør når det gjelder å redde liv og helse ved akutte ulykker.

Komiteen mener at det fagområdet redningstjenesten omfatter ofte er avgjørende for liv og helse. Det er derfor svært viktig at det opprettholdes et fokus på denne tjenesten og de kvaliteter den forventes å inneha.

Komiteen vil peke på den verdien de frivillige redningsorganisasjonene representerer ved mange redningsaksjoner. Den nye helikoptertjenesten i politiet har også vist seg som et viktig supplement til redningshelikoptertjenesten.

Komiteen viser til de respektive partiers merknader om redningstjenesten i Innst. S. nr. 9 (2002-2003). Innstillingen omhandler St.meld. nr. 17 (2002-2003) Samfunnssikkerhet - Veien til et mindre sårbart samfunn. Videre viser komiteen til merknadene i Innst. S. nr. 156 (2001-2002) om redningshelikoptertjenesten i fremtiden.

Komiteen viser til at den vesentligste redningshelikoptertjenesten i dag kjøpes fra Forsvaret gjennom Luftforsvarets skvadron 330. I praksis drives redningshelikoptertjenesten i Svalbard-regionen av en sivil operatør under Sysselmannen. Komiteen har merket seg at oppstart for en sivil redningshelikopterbase i Florø kan skje så tidlig som mulig i 2006. Komiteen ser positivt på at døgnkontinuerlig tilstedevakt med 15 minutters reaksjonstid med lege er etablert ved Sola fra 1. juni 2004. Komiteen mener det er viktig å arbeide for å finne en formålstjenlig modell for tilstedevakt.

Når det gjelder anskaffelse av nye redningshelikoptre har komiteen merket seg at departementet arbeider for å følge opp tiltakene som Stortinget ga sin tilslutning til under behandlingen av Innst. S. nr. 156 (2001-2002), og at departementet avventer resultatene av de

rettslige vurderingene i ESA før det tas endelig stilling til anskaffelsesstrategien.

Komiteen mener det er viktig at redningstjenesten gis gode arbeidsvilkår. Redningstjenesten har i Norge vært en viktig trygghetsskapende faktor, spesielt på kysten og andre utsatte strøk. Komiteen mener det er viktig at denne videreutvikles og sikres. Det er av stor betydning å innføre reaksjonstiden som Stortinget vedtok over hele landet. Komiteen mener videre at det vil kunne gi framtidige forbedringer, redningsfaglige, menneskelige og økonomiske gevinster dersom de forskjellige aktørene i redningsoperasjoner samarbeider tettere om opplæringen.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti, vil peke på at et eventuelt valg av NH90 som ny SAR-maskin ikke må redusere Stortingets muligheter for senere å kunne velge driftsform for den del av redningstjenesten som Forsvaret i dag opererer. Det vises her til Helikopterfaglig Forums vurderinger.

Flertallet viser for øvrig til sine merknader om redningstjenesten i kapittel 3.5 Avtale om justisbudsjettet for 2005 mellom regjeringspartiene og Fremskrittspartiet.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti mener at det frivillige initiativ innen redningstjenesten må verdsettes gjennom økt offentlig støtte. Disse medlemmer forutsetter at Regjeringen kommer tilbake i revidert budsjett med en plan for innfasing av 15 minutters reaksjonstid for alle redningshelikopterbasene innen utgangen av 2005.

Disse medlemmer er opptatt av den viktige innsatsen de frivillige organisasjoner i redningstjenesten bidrar med. Redningstjenesten og den frivillige innsatsen økes med 1 mill. kroner i 2005.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet er opptatt av at man holder et høyt fokus på redningstjenesten. I mange tilfeller er en effektiv og faglig god redningstjeneste skille mellom liv og død for

de som kommer opp i situasjoner hvor redningstjenesten er eneste utvei. Det er derfor viktig at denne tjenesten holder høy kvalitet og gis rammevilkår som gjør dette mulig.

Disse medlemmer er kritiske til at man ikke fant økonomisk dekning for å gi hele landet en 15 minutters reaksjonstid, slik man har etablert på Sola. Av hensyn til lavere helikopterdekning i øvrige deler av landet mener disse medlemmer at basene på Banak og i Bodø må gis prioritet når man skal foreta en videre innfasing av redusert reaksjonstid. I motsatt fall vil det kunne se ut som om de som bor i denne landsdelen må akseptere en lavere beredskap enn resten av landet.

Disse medlemmer er også bekymret for om Regjeringen makter å overholde Stortingets ambisjon om utskifting av dagens redningshelikoptre innen 2008. Dagens maskiner er i all hovedsak teknisk oppdaterte, men behovet for utfasing er absolutt til stede. Disse medlemmer ber derfor Regjeringen holde fokus på dette slik at tjenestens kvalitet opprettholdes.

Disse medlemmer er opptatt av den gode jobben som utføres ved våre to hovedredningssentraler

(HRS). Disse er betjente med svært dyktige og flinke medarbeidere som håndterer ulike kriser på en god måte. Samtidig mener disse medlemmer at de ansatte må gis anledning til i større grad å samhandle med andre nasjonale og internasjonale organisasjoner.

Disse medlemmer vil videre påpeke viktigheten av at man fortsatt fokuserer på samarbeidet mellom mange ulike aktører slik at mangfoldet innen redningstjenesten ivaretas. Man ber spesielt om at det forefinnes avtaleverk som sikrer at så skjer, herunder forsikringsordninger.

Disse medlemmer ser frem til at det nå skal opprettes en ny redningshelikopterbase på Nord-Vestlandet for å styrke redningstjenesten. Dersom man skal følge opp Stortingets intensjon forutsettes det at denne basen skal opereres, av private, på en måte som gjør det mulig å sammenligne driften ved denne basen med de som opereres av Forsvaret. Disse medlemmer forutsetter derfor at Regjeringen tar hensyn til dette ved utarbeiding av anbudspapirene.

Kap. 3455 Redningstjenesten

Post	Formål:	Saldert budsjett 2004	Forslag 2005
1	Refusjoner	18 350 000	18 974 000 (+624 000)
	Sum	18 350 000	18 974 000 (+624 000)

Komiteen har ingen merknader til dette kapitlet.

Kap. 456 Nødnett - felles radiosamband for nødnettene

Post	Formål:	Saldert budsjett 2004	Forslag 2005
1	Driftsutgifter	22 570 000	40 366 000 (+17 796 000)
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	5 182 000	0 (-5 182 000)
	Sum	27 752 000	40 366 000 (+12 614 000)

Regjeringen fremmer gjennom St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 3 (2004-2005) forslag om et landsdekkende digitalt radiosamband for nød- og beredskapsetatene. Komiteen viser til at det første utbyggingsområdet omfatter politidistriktene Follo, Romerike, Oslo, Asker og Bærum, Søndre Buskerud og Østfold. Det skal ferdigstilles til årsskiftet 2006/2007. En evaluering av den første utbyggingen skal gjennomføres i løpet av 2007.

Komiteen viser til at erfaringene ved bygging og drift av første fase danner grunnlaget for den videre utbygging.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at Sosialistisk Venstreparti en rekke ganger har påpekt at det i dag skjer eller planleg-

ges en ukoordinert utbygging av fem ulike digitale nett i Norge, uten at Regjeringen tar ansvar for helheten. Nettene er lagt under hvert sitt departement; Nødnett for nødsamband (justis), GSM-R for tog (samferdsel), digitalt bakkenett til NRK/TV2 (kultur), UMTS for mobilnett (næring) samt regulær bredbåndsutbygging (Telenor/privat). Teknologirådet anslår omfanget av utbygginga til "titalls milliarder kroner", uten at Regjeringen har vist ambisjoner om koordinering. Disse medlemmer viser i den anledning til at Stortinget tidligere har bedt Regjeringen om å komme tilbake til Stortinget med ei samla vurdering av utbygging av den digitale infrastrukturen i Norge, vedtak 399, 29. april 2003.

Behov for nytt felles radiosamband

Komiteen mener det er maktpåliggende å påpeke behovet for et nytt felles samband for nødetatene. I dag har politi, brannvesen og helsevesenet begrenset mulighet for kommunikasjon mellom etatene og mellom ulike geografiske områder innen hver etat.

Komiteen viser til at dagens separate samband for politi, brannvesen og helsevesenet i det alt vesentlige bygger på gammel analog teknologi. Teknologien tilfredsstiller i liten grad operative og sikkerhetsmessige krav. Komiteen er kjent med at en rekke brudd i radiosambandet har ført til misforståelser. Sammen med dette utgjør manglende avlyttingssikkerhet en alvorlig utfordring for det kriminalitetsforebyggende arbeidet. Personvernet er etter komiteens mening også en stor utfordring for helsevesenets radiosamband.

Komiteen vil peke på at moderne radiokommunikasjon er en helt nødvendig innsatsfaktor, enten det gjelder i møte med tyngre, organisert kriminalitet og mulige terroranslag eller håndtering av større komplekse ulykker og naturkatastrofer. Komiteen viser her til Åsta-, Sleipner-, Lillestrøm- og Rocknesulykene, samt ranet i Stavanger.

Komiteen mener at denne overgangen fra analog til digital teknologi, samtidig er en historisk mulighet til å realisere et felles kommunikasjonsnett for alle nød- og beredskapssetater, herunder også frivillige organisasjoner. Et felles nett vil gi en langt rimeligere løsning enn separate samband for hver etat.

Komiteen viser til at saken første gang ble presentert for Stortinget i St.prp. nr. 1 (1997-1998). Behovet er omtalt i St.meld. nr. 17 (2002-2003) Samfunnssikkerhet og i St.meld. nr. 39 (2003-2004) Samfunnssikkerhet og sivilt-militært samarbeid. Komiteen har i sine tidligere behandlinger av saken uttrykt nødvendigheten av at nødetatene har utstyr som fungerer over alt og at de får de samme meldingene samtidig når de trenger dem, jf. pkt. 5.3 i St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 3 (2002-2003.). Dette er etter komiteens mening det grunnleggende behov, men også et minimumskrav til et nytt radiosamband.

Krav og funksjonsbehov ved et felles nødnett

Komiteen viser til Datatilsynets krav om sikring av politiets radiosamband mot avlytting. De to andre nødetatene er også varslet om at et liknende krav vil bli fremmet. Komiteen er gjort kjent med at Datatilsynet er innstilt på å godta at mobilnettet i en overgangsperiode benyttes til formidling av personopplysninger og sensitive opplysninger. Permanent løsning for informasjonssikring vil etter komiteens syn realiseres gjennom full utbygging av nødnettet. Samtidig vil komiteen peke på at dette forutsetter en raskest mulig utbygging av et landsdekkende nødnett.

Komiteen vil fremheve noen av de viktigste egenskaper ved et nødnett i forhold til dagens løsning:

- Hver etat får sitt eget nett innenfor nødnettet som de bruker til egne behov.

- Samtalegrupper kan etableres på tvers av etatsinndeling og geografiske grenser.
- Avlyttingssikkert samband.
- Radioapparatene brukes til gruppesamtaler, én-til-én-samtaler og dataoverføring.
- Alarmknapp som bryter gjennom all annen trafikk.
- Dataoverføring som tekstmeldinger, bilder, kartutsnitt, EKG og oppslag i databaser.

Komiteen ser store samfunnsmessige fordeler ved at nødetatenes arbeid effektiviseres gjennom bruk av felles nødsamband. Dette ble godt illustrert under brannen i Trondheim 7. desember 2002.

Utviklingen i Europa

Komiteen er kjent med at et stort antall land i Europa erstatter separate, etatsvise nett bygget på analog teknologi med digitale fellesløsninger. Sverige har valgt leverandør. Målet er ferdig utbygd nett for sentrale strøk i løpet av 2006, jf. pkt. 4.1 i St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 3 (2004-2005). I Finland ble nettet ferdig i 2002. Danmark har gått ut i markedet for å få bygget nytt nødnett uten at staten engasjerer seg økonomisk. Komiteen registrerer at det så langt bare er realisert et begrenset nett rundt København. I Storbritannia pågår en utbygging som skal dekke 52 politidistrikt i England, Wales og Skottland. I Tyskland planlegges et nødnett med 415 000 brukere. Italia har besluttet at et landsdekkende nett skal bygges.

Komiteen viser til Schengenkonvensjonens artikkel 4 som omtaler nødvendigheten av å etablere kommunikasjonsforbindelser mellom landene som kan lette samarbeidet mellom politi og tollvesenet, spesielt i grenseområdene. Komiteen registrerer at det har vært en utvikling i Europa med etablering av digitale nødnett og en samkjøring av de ulike lands kommunikasjonsløsninger. Komiteen viser til at det ikke ligger noen teknologiske forpliktelser i Schengen-samarbeidet ved valg av løsninger. Kravet fra Schengen vil etter komiteens mening bli sett i sammenheng med anskaffelsesregelverkets grunnleggende krav til konkurranse og ikke-diskriminering. Komiteen er klar over at sammenfallende teknologi på begge sider av grensa vil gjøre en samkjøring enklere.

Planlegging av nytt nødnett i Norge

Komiteen viser til at samarbeidet mellom nødetatene med sikte på fornyelse av radiosambandene begynte i 1995. Siden da har det pågått et langt og omfattende løp for å kvalitetssikre prosessen fram til i dag. Komiteen vil særlig peke på etablering av et pilotprosjekt i Trondheim høsten 2000 med digitalt radiosamband for nødetatene. Det vises også til ekstern kvalitetssikring sommeren 2004. Komiteen har merket seg at en sammenhengende nasjonal utbygging er beregnet til å koste om lag 3,6 mrd. kroner. En øvre kostnadsramme er anslått til ca. 4 mrd. kroner.

Komiteen viser til at anskaffelsen består av følgende hovedelementer:

- Realisering av radionettet med etterfølgende drift og vedlikehold.
- Utstyr på etatens kommunikasjonsentraler integrert i det nye nettet.
- Radioer til brukerne.

Komiteen vil presisere at drift i utbyggingsfasen fram til etatene kan kople ned sine gamle systemer er en del av investeringsbehovet på 3,6 mrd kroner. Det vises videre til at et landsdekkende system vil kreve at nytt teknisk utstyr innplasseres i omkring 2000 eksisterende telerom, antennemaster og i alle tunneler som har en form for radiodekning i dag. Komiteen vil i tillegg vise til at utstyr skal inn i alle kommunikasjonsentraler, akuttmottak i sykehus, legevaktsentraler, brannstasjoner og lensmannskontorer.

Komiteen slutter seg til kravet om høy dekningsambisjon på landsplan i forhold til dagens radiosamband i nødetatene. Komiteen vil særlig peke på behovet for økt innendørsdekning i de store byene, i alle tettsteder og i en radius på 5 km rundt brannstasjoner. Komiteen vil også peke på en bedre dekning for håndholdte radioer i de samme områdene og langs riks- og fylkesveier og langs kommunale og private veier. Komiteen merker seg at utendørs befolkningsdekning med håndholdt radio blir lik eller bedre sammenliknet med mobiltelefonnettene GSM og NMT 450 av i dag.

Det legges opp til at anskaffelsen av nytt nødnett organiseres som ordinært statlig kjøp, og finansieres i sin helhet med investeringsbevilgninger over statsbudsjettet. Staten skal eie de tekniske komponentene som må til for å realisere nødnettet.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, vil slutte seg til en slik løsning, samtidig som en gjennom dette får bedre kontroll med nødsambandet.

Komiteen har merket seg at realiserte nødnett i Europa er basert på enten TETRA- eller TETRAPOL-teknologi.

Komiteen har ved flere anledninger pekt på at spesifikasjonen for nødnett i Norge skal være teknologinøytral. Komiteen slutter seg til at kravspesifikasjonen kun beskriver hvordan sambandet skal virke for sluttbruker. Komiteen vil også vektlegge at nødnettet skal være robust fra starten av og ikke bære preg av et utviklingsprosjekt. Komiteen viser også til nødetatens krav om et "sømløst" nett, slik at etatene kan operere ensartet og benytte samme brukerutstyr over hele landet.

Komiteen ser også at det kan oppstå forhold hvor kravene til nødnettet ikke kan løses med én teknologi. Det kan da være behov for å supplere basisteknologien med kjøp av enkelte tjenester i en annen teknologi (hybridnett).

Komiteen viser til at frekvensbåndet 380-400 MHz i Europa er reservert for mobilt nødsamband. Det vil være nødvendig å samordne prosessen for tildeling av frekvensområder og anskaffelse av nødnettet.

Komiteen ser behovet for at allerede tildelte frekvenser må kunne benyttes til nødsamband dersom valgt teknologi bruker de samme frekvenser.

Skal utbygging og drift gå som forutsatt, vil komiteen fremheve bruk av eksisterende infrastruktur som avgjørende med hensyn til å holde kostnadene nede. Det samme kan vektlegges i forhold til krav om en rask og effektiv utbygging.

Komiteen er kjent med at innplassering i og bruk av eksisterende infrastruktur skal så langt mulig skje ved frivillige avtaler med netteier.

Komiteen vektlegger at utbygging, etterfølgende drift og vedlikehold av nettinfrastrukturen konkurranseutsettes som én anskaffelse for utbyggingsperioden og etterfølgende innkjørings- og driftsperiode. Komiteen ser at en slik form plasserer ansvaret for å integrere de ulike elementene i leveransen hos tilbyder som gjennom det må svare for nettets funksjonalitet.

Brukere av nødnettet

Komiteen viser til at det totalt sett er ca. 25 000 brukere innenfor de tre nødetatene. Det må kjøpes inn flere radioer enn antall brukere siden mange benytter både håndholdt radio, radioer montert i biler, båter og helikoptre, samt til områder for spesialbruk.

Komiteen forutsetter at andre brukergrupper enn kjernebrukerne skal bli brukere av nødnettet, og at det arbeides aktivt for å oppnå denne målsetningen. Dette gjelder særlig Forsvaret, tollvesenet, fengselsvesenet og Sivilforsvaret. Komiteen vil videre peke på at frivillige hjelpeorganisasjoner blir brukere av det nye nettet fra starten av, jf. pkt. 6.2 i St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 3 (2004-2005).

Det forutsettes at innlemming av brukere utenfor det offentlige tilpasses reglene om statsstøtte. Komiteen vil understreke viktigheten av å involvere disse brukerne ut fra et økende hensyn til samfunnssikkerhet og beredskap. Det nye nødnettet vil slik komiteen ser det, fremstå som en av grunnpilarene i det framtidige totalforsvaret.

Utbygging

Valget av første utbyggingsområde som vil bestå av politidistriktene Follo, Romerike, Oslo, Asker og Bærum, Søndre Buskerud og Østfold, er i tråd med komiteens tidligere uttalelser. Den har ved flere anledninger pekt på nødvendigheten av å vektlegge stor befolkningstetthet, samfunnskritisk infrastruktur og områder med stor andel av kriminalitet ved valg av første utbyggingsområde.

Komiteen ser også at områder som omfatter andre store byer i landet kan falle innenfor nevnte kriterier. En raskere utbygging for disse områder enn forutsatt, må vurderes opp mot om mottakerapparatet har kapasitet til en slik løsning. Komiteen er også kjent med at utbygging i store byer som Kristiansand, Stavanger, Bergen, Trondheim, Bodø og Tromsø forutsetter at hele området rundt bygges ut. For Bergen for eksempel, vil det derfor være nødvendig å bygge ut for hele Hordaland. Komiteen ser at dette også kan ha en økonomisk konsekvens.

Komiteen ser det som ønskelig med en raskest mulig utbygging. Komiteen vil vektlegge betydningen av ferdigstillelse før 2009 dersom dette ikke går ut over verdien av evalueringsprosessen. Samtidig vil komiteen vise til det faktum at man i en utbyggingsperiode vil måtte bruke både analog og digital teknologi. Hensynet til å gi brukerne et avlyttingssikkert samband peker også i retning av kortest mulig utbyggingstid.

Komiteen viser til at tidsplanen for den landsdekkende utbyggingen er delt inn i to trinn. Komiteen ser at inndeling i trinn og faser følger etatenes organisering.

I tråd med tidligere uttalelser slutter komiteen seg til målsettingen om å søke å realisere synergieffekter i forhold til utbygging av GSM-R. Komiteen vil særlig peke på behov for dekning i tog tunneler.

Alternative muligheter for å løse nødetatenes sambandsbehov

Komiteen er kjent med at en ekstern kvalitetssikring av planene for nytt nødnett konkluderte med å utsette bygging i fem år, forutsatt at dagens system ble kryptert for å ivareta informasjonssikring. Komiteen vil ikke vektlegge en slik vurdering siden den ikke i tilstrekkelig grad tar inn over seg dagens behov i nødetatene for nytt radiosamband.

Komiteen vil spesielt peke på den mangelfulle evne til å ivareta beredskapsmessige og operative behov i dagens nett. En kryptering av helsenettet er trolig ikke teknisk gjennomførbar innenfor en rimelig kostnadsramme. Komiteen ser likevel at det kan oppstå behov for informasjonssikring av områder som får nødnett sist.

Komiteen viser til at nødetatene i dag bruker GSM og NMT mobiltelefon i stor grad for å kompensere for mangler og svakheter i egne sambandssystemer. Komiteen slutter seg til den forståelsen at mobiltelefonssystemene ikke kan brukes som operativt radiosamband i nødetatene. Begrunnelsen er at de ikke tilfredsstillende helt sentrale krav til et nødsamband.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Komiteen viser til at etatenes samlede årlige utgifter til samband for 2004 vil være ca. 260 mill. kroner. Det er en vesentlig økning av sambandskostnader de senere årene som følge av økt bruk av mobiltelefon i tjeneste. Uten nytt nødnett ser komiteen at økt bruk av mobildata i kommersielle nett og innføring av kryptering ville ha økt driftskostnadene vesentlig i årene fremover. I tillegg ville utgiftene til krypteringsutstyr alene representere ca. 500 mill. kroner.

Komiteen viser til at investeringene for trinn 1 er beregnet til ca. 600 mill. kroner, inklusive statens egne kostnader til ledelse og gjennomføring av utbyggingen. Komiteen er kjent med at kostnadsanslaget er basert på en referanseteknologi hvor det finnes flest erfaringstall fra prosjekter i andre land (TETRA). For innpassing av utgiftene for første trinn i utbyggingen, viser komiteen til budsjettprosessen for 2006.

Komiteen viser til at nødetatene betaler driftsutgiftene etter hvert som nødnett bygges ut og etatene tar nettet i bruk. Utgiftene dekkes innenfor etatenes til enhver tid gjeldende budsjetttrammer. Komiteen forutsetter at driftsutgiftene for det nye nettet ikke vil fravike vesentlig fra de samlede utgiftene etater og kommuner har i dag.

Komiteen er gjort kjent med at all fysisk drift settes ut på anbud. Komiteen ønsker ikke opprettelse av et nytt statlig "televerk" for å drifte det nye nødnett.

Komiteen ser behovet for en klar ansvarsdeling mellom statens forvaltningsorgan for nødnett, leverandøren og de statlige etater og kommuner som skal motta systemet og ta det i bruk. Komiteen vil igjen minne om de frivillige hjelpeorganisasjonene som deltakere i dette. Det vises til merknaden under punktet "Brukere av nødnett" om at andre organisasjoner og institusjoner med beredsskapsansvar vil få tilbud om å bli brukere.

Komiteen mener de frivillige organisasjonene er en integrert del av den norske redningstjenesten og at de offentlige nødetatene er avhengig av deres ressurser. Komiteen mener disse er avhengig av et godt samband for å kunne være en effektiv og god samarbeidspartner for de offentlige nød- og beredskapsstatene. Komiteen vil peke på at de nødvendige midlene til investeringer i nytt sambandsutstyr vil være en økonomisk belastning for organisasjonene som vil gå ut over deres aktivitet.

Komiteen ber Regjeringen komme tilbake til Stortinget i forbindelse med statsbudsjettet for 2006 med forslag om hvordan disse brukernes behov kan ivaretas etter innføringen av nødnett. Komiteen vil peke på behovet for en helhetlig sambandsplan for nød- og beredskapsstatene i samarbeid mellom organisasjonene og etatene.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, slutter seg til at det nye nettet skal eies og drives av et eget forvaltningsorgan under Justisdepartementet. Flertallet merker seg at organisasjonsformen er under vurdering. Flertallet vektlegger at organet skal knytte til seg nødvendig kompetanse på innkjøp og teknologi for å ivareta styring og kontroll av utbyggingen.

Flertallet vil videre presisere at organet skal være nøytralt for å bevare likeverdigheten mellom tre etater. Likevel kan noen spesielle funksjoner legges til enkelte etater der dette er formålstjenlig (for eksempel krypto til politiet).

Flertallet vektlegger at nødnett skal driftes i offentlig regi for å ivareta samfunnsikkerheten. Flertallet mener kritisk infrastruktur er av stor samfunnsmessig betydning for at nød- og beredskapsstatene skal være et statlig ansvar for å kunne håndtere kriser og katastrofer. Flertallet har merket seg at en statlig enhet vil eie og drifte det nye nødnett, og etatenes ansvar for sambandsinfrastrukturen vil bortfalle.

Flertallet viser til at fordeling av driftsutgiftene vil bli avtalt mellom departementene og kommunesektoren. De økonomiske betingelsene man oppnår i mar-

kedet vil være grunnlag for hva hver etat/kommune må betale.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti ser det som nødvendig at det offentlige dekker de frivillige organisasjonenes investeringsbehov knyttet til nye sambandsapparater. Disse medlemmer mener at de frivillige organisasjonenes driftstilskudd bør økes.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener prinsipielt at det bør være større åpning for alternative eier-, innkjøps- og driftsordninger i forhold til det nye nødnettet. Disse medlemmer mener at ikke det er nødvendig at staten skal stå som eier av hele nettet. Det vises til at mange av samfunnets oppgaver løses ved Offentlig privat samarbeid (OPS). Dette kan også være en av flere muligheter i forhold til alternative eierformer for nødnettet.

Kap. 460 Spesialenheten for politisaker

Post	Formål:	Saldert budsjett 2004	Forslag 2005
1	Driftsutgifter	6 767 000	20 793 000 (+14 026 000)
	Sum	6 767 000	20 793 000 (+ 14 026 000)

Komiteen er fornøyd med Regjeringens arbeid med å etablere Spesialenheten for politisaker på Hamar. Komiteen er opptatt av at rekrutteringen av

kvalifisert personell kommer i stand i god tid for å legge best mulig til rette for etableringen.

Kap. 466 Særskilte straffesaksutgifter m.m.

Post	Formål:	Saldert budsjett 2004	Forslag 2005
1	Driftsutgifter	560 000 000	582 870 000 (+22 870 000)
	Sum	560 000 000	582 870 000 (+22 870 000)

Komiteen ser at pågangen av saker som kommer til den rettsmedisinske kommisjon er økende. Komiteen ser på den rettsmedisinske kommisjon som et viktig middel i oppklaring av kriminalsaker. Rettsmedisinske institutts arbeid, for eksempel i forhold til DNA-analyser, vil ofte være helt avgjørende i forhold til pådømmelse eller frifinnelse. Dette er også meget viktig for å ivareta rettssikkerheten. Det er trist om man risikerer at et fellende eller ikke minst et frifinnende bevis, ikke blir analysert eller dette trekkes for langt ut

i tid. Komiteen er opptatt av å utvikle den rettsmedisinske sakkynndighet i straffesaker. Komiteen er særlig opptatt av utdanning av sakkynndige og organiseringen av det rettsmedisinske arbeidet.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti mener det er viktig at den rettsmedisinske kommisjon og Rettsmedisinske institutt settes i stand til å gjennomføre slike analyser raskt og grundig.

Kap. 467 Norsk Lovtidend

Post	Formål:	Saldert budsjett 2004	Forslag 2005
1	Driftsutgifter	3 440 000	3 505 000 (+65 000)
	Sum	3 440 000	3 505 000 (+65 000)

Komiteen vil påpeke viktigheten av at lovdata-basen til enhver tid er mest mulig korrekt, oppdatert og tilgjengelig. Departementet har sluttet å produsere papirutgaver siden alt nå er elektronisk tilgjengelig. Komiteen slutter seg til denne endringen fra departementet, men vil samtidig påpeke at ikke alle har

mulighet for å nyttiggjøre seg av materiale som kun er tilgjengelig elektronisk. Det forutsettes derfor at det forefinnes anledning til å få utskrift av lovverket dersom man har behov for det.

Kap. 468 Kommisjonen for begjæring om gjenopptakelse av straffesaker

Post	Formål:	Saldert budsjett 2004	Forslag 2005
1	Driftsutgifter	7 000 000	9 300 000 (+2 300 000)
Sum		7 000 000	9 300 000 (+2 300 000)

Komiteen viser til at kommisjonen for gjenopptakelse av straffesaker ble oppnevnt i Statsråd med virkning fra 1. september 2003. Kommisjonens sekretariat ble deretter etablert og startet sin virksomhet i forbindelse med at endringene i straffeprosessloven kapittel 27 trådte i kraft 1. januar 2004. Gjenopptakelseskommisjonen skal være et uavhengig organ som skal ta stilling til om en domfelt med en rettskraftig dom skal få ny behandling av sin sak i retten.

Komiteen er kjent med at kommisjonen er et bredt sammensatt og uavhengig organ som skal sikre en objektiv vurdering av om det er grunn til å tvile på om dommen i en straffesak som begjæres gjenopptatt, er korrekt. Videre er komiteen kjent med de viktigste grunnene til at en straffesak skal kunne få ny behandling i retten og at kommisjonen selv bestemmer sin

arbeidsmåte. Den kan ikke instrueres om utøvelse av den myndighet den er gitt.

Komiteen er videre kjent med at kommisjonen har som mål å avholde ca. 10 møter pr. år. Den vil fatte vedtak etter hvert som sakene utredes i sekretariatet. Komiteen vil understreke viktigheten av at Gjenopptakelseskommisjonen fremstår som effektiv, særlig i forhold til de forventninger som har avspeilet seg i omtalen av kommisjonen og som den enkelte søker har. Kommisjonen har som mål å avgjøre sakene så raskt som mulig slik at ventetiden for å få behandlet en sak blir forholdsvis kort, men komiteen vil samtidig understreke at det er viktig med en grundig og betryggende saksbehandling.

Komiteen er kjent med at antall saker som kommisjonen skal utrede er mer enn det dobbelte enn det som opprinnelig ble lagt til grunn.

Kap. 470 Fri rettshjelp

Post	Formål:	Saldert budsjett 2004	Forslag 2005
1	Driftsutgifter	6 219 000	6 219 000 (0)
70	Fri sakførsel	358 512 000	338 783 000 (-19 729 000)
71	Fritt rettsråd	226 500 000	202 048 000 (-24 452 000)
72	Tilskudd til spesielle rettshjelptiltak	18 991 000	19 637 000 (+646 000)
Sum		610 222 000	566 687 000 (-43 535 000)

Komiteen er positiv til prøveprosjektet som ble igangsatt medio 2002, hvor rettshjelp knyttes til offentlige servicekontorer. Komiteen ser fram til å få resultatene fra evalueringen som nå foreligger. Komiteen ser videre fram til oppfølgingen av Advokatkonkurransutvalgets innstilling, som ble avgitt høsten 2002.

Komiteen viser til at asylsøkere som hovedregel ikke lenger skal ha rett til fritt rettsråd uten behovsprøving i søknadsomgangen. Det vises i denne forbindelse til de respektive partiers merknader i Innst. O. nr. 93 (2003-2004). Videre vises det til at en frivillig organisasjon skal ivareta søkerens behov i søknadsomgangen. Komiteen er opptatt av at det i denne forbindelse legges til rette for at den frivillige organisasjonen kan ivareta denne oppgaven på en tilfredsstillende måte, og Kommunal- og regionaldepartementet bes om eventuelt å justere tilskuddet til dette arbeidet i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett i 2005.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti, ber departementet foreta en gjennomgang av hele rettshjelpsordningen med sikte på å bedre rettshjelpstilbudet. Det er særlig ønskelig at man vurderer egenandelsbetalingen opp mot den finske modellen for betaling av egenandel.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti viser til at departementet foreslår å gjeninnføre egenandeler på behovsprøvd fri rettshjelp av hensyn til behovet for å prioritere knappe ressurser, og for å få en mer forutsigbar utgiftsutvikling hva gjelder fri rettshjelp. Disse medlemmer viser videre til at departementet mener at moderat bruk av egenandeler ved behovsprøvd fri rettshjelp ikke vil medføre at personer vil lide rettstap som følge av manglende økonomisk evne. Disse medlemmer vil fremheve at egenandelsbetaling er vanlig ved en rekke offentlige velferdsordninger. På denne bakgrunn støtter disse

medlemmer forslaget om innføring av egenandeler på fri rettshjelp slik det er beskrevet i budsjettproposisjonen.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti mener at et godt rettshjelpstilbud er et spørsmål om sosial rettferdighet. Økonomiske, sosiale og geografiske forskjeller skal ikke være avgjørende for enkeltmenneskers muligheter for å få juridisk bistand og informasjon om sine rettigheter. Ingen skal lide rettstap på grunn av manglende økonomisk evne. På denne bakgrunn er disse medlemmer mot at egenandeler på fri rettshjelp gjeninnføres.

Disse medlemmer mener det er svært uheldig at departementet vil gjeninnføre egenandelene i fri rettshjelpsordningen allerede året etter at de ble fjernet, uten samtidig å foreta en grundig konsekvensanalyse, samt en helhetlig vurdering av hele ordningen med fri rettshjelp. Som departementet selv anfører, eksisterer det et udekket rettshjelpsbehov i befolkningen og dette øker når de sosiale og økonomiske ressursene avtar. Behovet er størst blant de med lavere inntekt. Dette skulle tilsi at man bør være varsom med bruk av egenandeler. Disse medlemmer mener dessuten at grensen for å omfattes av egenandelene er satt svært lavt: 100 000 kroner i brutto inntekt.

Disse medlemmer mener at ordningen med fri rettshjelp må finansieres etter velferdsmessige prinsipper. Inntekter fra eventuelle egenandeler må kanaliseres tilbake til ordningen med fri rettshjelp slik at flere kan få dette tilbudet.

Videre mener disse medlemmer at det må være hensynet til menneskers rettshjelpsbehov og behov for rettsikkerhet som må avgjøre hva slags system Norge skal ha, ikke behovet for å hindre de svakest stilte i å benytte seg av et tilbud de i utgangspunktet benytter for lite, jf. departementets egne analyser. Disse med-

lemmer viser videre til at det er svært mange barrierer i systemet som fra før av virker avskrekkende på brukerne av fri rettshjelp.

Videre er disse medlemmer uenig i at advokatene selv skal kreve inn egenandelene. Ved krav om forhåndsbetaling kan dette medføre at klienter avvises, og dermed lider rettstap.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet vil vise til sine primære merknader under dette kapitlet i sitt alternative budsjett, gjengitt foran.

Studentrettshjelpstiltakene

Komiteen vil fremheve betydningen av studentrettshjelpstiltakene, og mener det er viktig å støtte opp om disse. Komiteen vil understreke at det er viktig at Lånekassen snarest gir studentrettshjelpstiltakene unntak fra reglene om at man kun kan være ett år forsinket i studiene. Dette er et svært viktig grep for å sikre rekrutteringen til disse tiltakene.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til de ulike studentrettshjelpstiltakene i Norge. Studentrettshjelpstiltakene yter gratis juridisk rådgivning for å imøtekomme noe av det udekkede rettshjelpsbehovet. Tradisjonelt har disse tiltakene fått driftstilskudd fra Justisdepartementet, kommuner og fylkeskommuner, men de siste årene har de opplevd dramatiske kutt i støtten fra kommuner og fylkeskommuner. Dette blir begrunnet med svært dårlig kommuneøkonomi og at drift av rettshjelpstiltakene er en statlig oppgave. På grunnlag av ovennevnte foreslår dette medlem derfor en økning i tilskuddet for 2005 på 3 mill. kroner slik at en forsvarlig drift av de studentdrevne rettshjelpstiltakene kan sikres.

Kap. 3470 Fri rettshjelp

Post	Formål:	Saldert budsjett 2004	Forslag 2005
1	Egenandeler m.m.	4 994 000	5 164 000 (+170 000)
	Sum.....	4 994 000	5 164 000 (+170 000)

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, har ingen merknader til dette kapitlet.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet vil vise til sine primære merknader under dette kapitlet i sitt alternative budsjett, gjengitt foran.

Kap. 471 Statens erstatningsansvar

Post	Formål:	Saldert budsjett 2004	Forslag 2005
70	Erstatning til voldsofre	62 160 000	79 783 000 (+17 623 000)
71	Erstatningsansvar m.m.	74 880 000	77 426 000 (+2 546 000)
72	Erstatning for ubrettiget straffeforfølgning	13 000 000	13 442 000 (+442 000)
	Sum	150 040 000	170 651 000 (+20 611 000)

Komiteen viser til Regjeringens overslagsbevilgninger og forslag til driftsbudsjett og tiltrer disse. Komiteen imøteser departementets evaluering av voldsoffererstatningsloven i 2005. Komiteen mener flere grupper bør få styrket sin situasjon ved alvorlige overgrep, bl.a. pårørende til barn som blir drept. Komiteen mener også pårørendes kostnader ved rettsprosesser i Norge og i utlandet i større grad bør dekkes av det offentlige, og vil komme tilbake til dette ved behandlingen av fornærmedes rettigheter i straffesaker.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti er opptatt av at Voldsoffererstatningsloven må endres, og ser derfor fram til å få resultatene av evalueringen av loven. Eksempler på sider ved loven

som må endres, er praksisen med å kreve at forholdet skal anmeldes innen fire-fem dager. Dette gjelder særlig i tilfeller med ukjent gjerningsmann. Et annet eksempel er Kontorets praksis med å sette ned erstatningsbeløpet som fornærmede har fått tilkjent av domstolen. Dette medlem mener at loven på mange punkter ikke tar utgangspunkt i voldsofrenes faktiske behov og situasjon.

Dette medlem fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen bruke sin myndighet til å instruere Kontoret for voldsoffererstatning slik at den strenge praksisen med krav om anmeldelse innen fire til fem dager, endres."

Kap. 472 Kontoret for voldsoffererstatning

Post	Formål:	Saldert budsjett 2004	Forslag 2005
1	Driftsutgifter	11 882 000	12 336 000 (+454 000)
	Sum	11 882 000	12 336 000 (+454 000)

Komiteen viser til at kontoret overtok de siste voldsoffersakene fra fylkesmennene 1. juni 2004 og var i full drift fra samme tidspunkt. Komiteen er tilfreds med at voldsoffersaker nå er samlet og underlagt et selvstendig forvaltningsregime. En samlet nasjonal kompetanse vil kunne gi voldsofrene, uavhengig av bosted, en ensartet praktisering av lovverket og kortere behandlingstid på søknadene.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet vil vise til sine primære merknader under dette kapitlet i sitt alternative budsjett, gjengitt foran.

Kap. 474 Konfliktråd

Post	Formål:	Saldert budsjett 2004	Forslag 2005
1	Driftsutgifter	35 820 000	37 065 000 (+1 245 000)
	Sum	35 820 000	37 065 000 (+1 245 000)

Komiteen ser på ordningen med konfliktråd som en viktig del av rettspleien, og mener at omleggingen til en statlig virksomhet har styrket ordningen. Dette vises blant annet gjennom økningen av saker til behandling i konfliktråd, uten utvidet saksbehandlingstid og forringet kvalitet.

Komiteen vil understreke den betydning konfliktrådene skal ha som en samarbeidspartner og støtte-spiller for politi, kriminalomsorg, domstoler og lokal-samfunn. Videre ser komiteen positivt på samarbeidet mellom departementet og Riksadvokaten for å

øke bruken av megling i konfliktråd, både for å avlaste domstolsapparatet, og med tanke på at megling kan forhindre en kriminell løpebane.

Komiteen har merket seg den store variasjonen i bruken av konfliktråd mellom politidistriktene og mener det er viktig at enkelte politidistrikt i større grad benytter seg av denne formen for reaksjon. Samtlige politidistrikt bør bidra til å øke antall saker i konfliktråd med gjerningspersoner under 15 år. Komiteen ser fordelen ved at ungdom som begår sin første kriminelle

handling, i mange tilfeller får avgjort sine saker uten at domstolene bringes inn.

Prøveprosjektet med delegert påtalekompetanse til lensmenn er etter komiteens syn positivt, tilsvarende er prøveprosjektene med "Megling i lokalsamfunn" og "Megling i voldssaker".

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til at det pågår et treårig prøveprosjekt hvor lensmenn har nødvendig påtalekompetanse for å overføre saker til konfliktråd. Flertallet vil vurdere å gjøre påtalekompetansen gjeldende for alle lensmenn og

politistasjonssjefer etter at man har analysert erfaringene fra prøveprosjektet.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti mener Regjeringen nå bør sørge for at lensmenn i hele landet gis nødvendig påtalekompetanse for å overføre saker til konfliktråd. Dette vil øke bruken av alternativ reaksjonsform og dessuten sørge for raskere straffesaksbehandling og kortere soningskøer.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet vil vise til sine primære merknader under dette kapitlet i sitt alternative budsjett, gjengitt foran.

Kap. 475 Bobehandling

Post	Formål:	Saldert budsjett 2004	Forslag 2005
1	Driftsutgifter	84 028 000	65 425 000 (-18 603 000)
21	Spesielle driftsutgifter	6 568 000	6 791 000 (+223 000)
	Sum	90 596 000	72 216 000 (-18 380 000)

Komiteen viser til at utgiftene til bobehandling dekker statens regelstyrte utgifter i forbindelse med behandling av saker om tvangsoppløsning og saker om konkurs, jf. konkursloven § 73.

Komiteen er kjent med at kapitlet styrkes, blant annet som følge av at rekvirentansvaret i konkurssaker

øker fra kr 20 000 til 50 ganger rettsgebyret fra 1. juli 2005.

Komiteen er videre opptatt av at saker av kriminell karakter, og hvor det er mistanke om økonomisk kriminalitet eller mangel på midler til granskning av konkursbo, styrkes, og er således fornøyd med den foreslåtte økningen.

5. SAMMENLIGNING AV BUDSJETTALL, KAPITLER OG POSTER RAMMEOMRÅDE 5

Tabellen viser de kapitlene/postene der fraksjonene i komiteen har avvikende forslag til bevilgning innenfor vedtatt budsjetttramme. Endringer i forhold til Regjeringens forslag i parentes.

Kap.	Post	Formål:	St.prp. nr. 1 med Tl. nr. 1-7	H, FrP, KrF	Ap, SV
<i>Utgifter rammeområde 5 (i hele tusen kroner)</i>					
61		Høyesterett (jf. kap. 3061)	53 608	53 608	53 608
	1	Driftsutgifter	53 608	53 608 (0)	53 608 (0)
400		Justisdepartementet (jf. kap. 3400)	214 977	214 977	209 977
	1	Driftsutgifter	204 951	204 951 (0)	199 951 (-5 000)
	71	Tilskudd til internasjonale organisasjoner	10 026	10 026 (0)	10 026 (0)
410		Tingrettene og lagmannsrettene (jf. kap. 3410)	1 337 456	1 362 456	1 362 456
	1	Driftsutgifter	1 246 989	1 271 989 (+25 000)	1 271 989 (+25 000)
	21	Spesielle driftsutgifter	90 467	90 467 (0)	90 467 (0)

Kap.	Post	Formål:	St.prp. nr. 1 med Tl. nr. 1-7	H, FrP, KrF	Ap, SV
411		Domstoladministrasjonen (jf. kap. 3411)	47 325	47 325	47 325
	1	Driftsutgifter	47 325	47 325	47 325
				(0)	(0)
412		Tinglysingsprosjektet	42 775	42 775	17 475
	1	Driftsutgifter	42 775	42 775	17 475
				(0)	(-25 300)
414		Domsutgifter	75 430	75 430	75 430
	1	Driftsutgifter	75 430	75 430	75 430
				(0)	(0)
430		Kriminalomsorgens sentrale forvaltning (jf. kap. 3430)	1 962 518	1 992 518	2 124 818
	1	Driftsutgifter	1 772 175	1 780 675	1 844 175
				(+8 500)	(+72 000)
	21	Spesielle driftsutgifter	50 460	50 460	50 460
				(0)	(0)
	30	Prosjektering/oppstart	0	0	66 000
				(0)	(+66 000)
	45	Større utstysanskaffelser og vedlikehold	69 297	89 297	69 297
				(+20 000)	(0)
	60	Refusjoner til kommunene, forvaringsdømte mv.	60 030	60 030	60 030
				(0)	(0)
	70	Tilskudd	10 556	12 056	34 856
				(+1 500)	(+24 300)
432		Kriminalomsorgens utdanningscenter (KRUS) (jf. kap. 3432)	112 217	112 217	112 217
	1	Driftsutgifter	112 217	112 217	112 217
				(0)	(0)
440		Politidirektoratet - politi- og lensmannsetaten (jf. kap. 3440)	6 397 000	6 507 000	6 447 000
	1	Driftsutgifter	6 280 363	6 389 363	6 330 363
				(+109 000)	(+50 000)
	21	Spesielle driftsutgifter	99 341	99 341	99 341
				(0)	(0)
	22	Søk etter omkomne på havet, i innsjøer og vassdrag	8 644	8 644	8 644
				(0)	(0)
	70	Tilskudd	6 484	7 484	6 484
				(+1 000)	(0)
	71	Tilskudd Norsk rettsmuseum	2 168	2 168	2 168
				(0)	(0)
441		Oslo politidistrikt (jf. kap. 3441)	1 269 918	1 374 918	1 279 918
	1	Driftsutgifter	1 269 918	1 374 918	1 279 918
				(+105 000)	(+10 000)
442		Politihøgskolen (jf. kap. 3442)	218 662	221 662	218 662
	1	Driftsutgifter	218 662	221 662	218 662
				(+3 000)	(0)
443		Oppfølging av innsynsloven	9 951	9 951	9 951
	1	Driftsutgifter	7 366	7 366	7 366
				(0)	(0)
	70	Erstatninger	2 585	2 585	2 585
				(0)	(0)

Kap.	Post	Formål:	St.prp. nr. 1 med Tl. nr. 1-7	H, FrP, KrF	Ap, SV
445		Den høiere påtalemyndighet (jf. kap. 3445)	98 045	100 045	101 045
	1	Driftsutgifter	98 045	100 045 (+2 000)	101 045 (+3 000)
446		Den militære påtalemyndighet (jf. kap. 3446)	4 734	4 734	4 734
	1	Driftsutgifter	4 734	4 734 (0)	4 734 (0)
448		Grensekommisæreren (jf. kap. 3448)	4 688	4 688	4 688
	1	Driftsutgifter	4 688	4 688 (0)	4 688 (0)
450		Sivile vernepliktige (jf. kap. 3450)	135 391	133 391	131 391
	1	Driftsutgifter	135 391	133 391 (-2 000)	131 391 (-4 000)
455		Redningstjenesten (jf. kap. 3455)	439 676	440 676	440 676
	1	Driftsutgifter	346 609	347 609 (+1 000)	346 609 (0)
	21	Spesielle driftsutgifter	5 832	5 832 (0)	5 832 (0)
	45	Større utstysanskaffelser og vedlikehold	4 220	4 220 (0)	4 220 (0)
	71	Tilskudd til frivillige organisasjoner i redningstjenesten	5 694	5 694 (0)	6 694 (+1 000)
	72	Tilskudd til nød- og sikkerhetstjenester	77 321	77 321 (0)	77 321 (0)
456		Nødnett - felles radiosamband for nødetatene (jf. kap. 3456)	40 366	40 366	40 366
	1	Driftsutgifter	40 366	40 366 (0)	40 366 (0)
460		Spesialenheten for politisaker (jf. kap. 3460)	20 793	20 793	20 793
	1	Driftsutgifter	20 793	20 793 (0)	20 793 (0)
466		Særskilte straffesaksutgifter m.m.	582 870	582 870	582 870
	1	Driftsutgifter	582 870	582 870 (0)	582 870 (0)
467		Norsk Lovtidend	3 505	3 505	3 505
	1	Driftsutgifter	3 505	3 505 (0)	3 505 (0)
468		Kommisjonen for begjæring om gjenopptakelse av straffesaker (jf. kap. 3468)	9 300	9 300	9 300
	1	Driftsutgifter	9 300	9 300 (0)	9 300 (0)
470		Fri rettshjelp (jf. kap. 3470)	566 687	566 687	624 687
	1	Driftsutgifter	6 219	6 219 (0)	6 219 (+58 000)
	70	Fri sakførsel	338 783	338 783 (0)	396 783 (+58 000)
	71	Fritt rettsråd	202 048	202 048 (0)	202 048 (0)
	72	Tilskudd til spesielle rettshjelptiltak	19 637	19 637 (0)	19 637 (0)

Kap.	Post	Formål:	St.prp. nr. 1 med Tl. nr. 1-7	H, FrP, KrF	Ap, SV
471		Statens erstatningsansvar	170 651	170 651	170 651
				(0)	(0)
	70	Erstatning til voldsofre	79 783	79 783	79 783
				(0)	(0)
	71	Erstatningsansvar m.m.	77 426	77 426	77 426
				(0)	(0)
	72	Erstatning for uberettiget straffeforfølging	13 442	13 442	13 442
				(0)	(0)
472		Kontoret for voldsoffererstatning m.m.	12 336	12 336	12 336
				(0)	(0)
	1	Driftsutgifter	12 336	12 336	12 336
				(0)	(0)
474		Konfliktråd	37 065	37 065	37 065
				(0)	(0)
	1	Driftsutgifter	37 065	37 065	37 065
				(0)	(0)
475		Bobehandling	72 216	72 216	72 216
				(0)	(0)
	1	Driftsutgifter	65 425	65 425	65 425
				(0)	(0)
	21	Spesielle driftsutgifter	6 791	6 791	6 791
				(0)	(0)
Sum utgifter rammeområde 5			13 940 160	14 214 160	14 215 160
				(+274 000)	(+275 000)
<i>Inntekter rammeområde 5 (i hele tusen kroner)</i>					
3400		Justisdepartementet (jf. kap. 400)	70	70	70
				(0)	(0)
	1	Diverse inntekter	70	70	70
				(0)	(0)
3410		Rettsgebyr (jf. kap. 410)	1 851 310	1 851 310	1 851 310
				(0)	(0)
	1	Rettsgebyr	1 485 568	1 485 568	1 485 568
				(0)	(0)
	4	Lensmennenes gebyrinntekter	365 742	365 742	365 742
				(0)	(0)
3430		Kriminalomsorgens sentrale forvaltning (jf. kap. 430)	66 935	66 935	66 935
				(0)	(0)
	2	Arbeidsdriftens inntekter	43 981	43 981	43 981
				(0)	(0)
	3	Andre inntekter	21 604	21 604	21 604
				(0)	(0)
	4	Tilskudd	1 350	1 350	1 350
				(0)	(0)
3440		Politidirektoratet - politi- og lensmannsetaten (jf. kap. 440)	623 047	623 047	623 047
				(0)	(0)
	1	Gebyrer	410 040	410 040	410 040
				(0)	(0)
	2	Refusjoner m.v.	155 100	155 100	155 100
				(0)	(0)
	4	Gebyrer - vaktelskap	707	707	707
				(0)	(0)
	6	Gebyr - utlendingssaker	57 200	57 200	57 200
				(0)	(0)

Kap.	Post	Formål:	St.prp. nr. 1 med Tl. nr. 1-7	H, FrP, KrF	Ap, SV
3441		Oslo politidistrikt (jf. kap. 441)	18 042	18 042	18 042
				(0)	(0)
	2	Refusjoner	15 510	15 510	15 510
				(0)	(0)
	3	Salgsinntekter	170	170	170
				(0)	(0)
	5	Personalbarnehage	2 362	2 362	2 362
				(0)	(0)
3442		Politi­høgskolen (jf. kap. 442)	14 406	14 406	14 406
				(0)	(0)
	2	Diverse inntekter	4 906	4 906	4 906
				(0)	(0)
	3	Inntekter fra Justis­sektorens kurs- og øvingssenter	9 500	9 500	9 500
				(0)	(0)
3450		Sivile vernepliktige, driftsinntekter (jf. kap. 450)	40 892	39 892	40 892
				(-1 000)	(0)
	1	Inntekter av arbeid	40 476	39 476	40 476
				(-1 000)	(0)
	2	Andre inntekter	416	416	416
				(0)	(0)
3455		Redningstjenesten (jf. kap. 455)	18 974	18 974	18 974
				(0)	(0)
	1	Refusjoner	18 974	18 974	18 974
				(0)	(0)
3470		Fri rettshjelp (jf. kap. 470)	5 164	5 164	5 164
				(0)	(0)
	1	Egenandeler m.m.	5 164	5 164	5 164
				(0)	(0)
		Sum inntekter rammeområde 5	2 638 840	2 637 840	2 638 840
				(-1 000)	(0)
		Sum netto rammeområde 5	11 301 320	11 576 320	11 576 320
				(+275 000)	(+275 000)

6. FORSLAG FRA MINDRETALL

Rammeområde 5 (Justis)

Forslag fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti:

I

Forslag 1

På statsbudsjettet for 2005 bevilges under:

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
Utgifter				
61		Høyesterett (jf. kap. 3061)		
	1	Driftsutgifter	53 608 000	
400		Justisdepartementet (jf. kap. 3400)		
	1	Driftsutgifter	199 951 000	
	71	Tilskudd til internasjonale organisasjoner	10 026 000	
410		Tingrettene og lagmannsrettene (jf. kap. 3410)		
	1	Driftsutgifter, kan nyttes under kap. 412 post 1	1 271 989 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	90 467 000	
411		Domstoladministrasjonen (jf. kap. 3411)		
	1	Driftsutgifter, kan nyttes under kap. 410 post 1	47 325 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
412		Tinglysingsprosjektet		
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 410 post 1</i>	17 475 000	
414		Domsutgifter		
	1	Driftsutgifter	75 430 000	
430		Kriminalomsorgens sentrale forvaltning (jf. kap. 3430)		
	1	Driftsutgifter	1 844 175 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 430 post 1</i>	50 460 000	
	30	Prosjektering/oppstart	66 000 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	69 297 000	
	60	Refusjoner til kommunene, forvaringsdømte mv., <i>kan overføres</i>	60 030 000	
	70	Tilskudd	34 856 000	
432		Kriminalomsorgens utdanningssenter (KRUS) (jf. kap. 3432)		
	1	Driftsutgifter	112 217 000	
440		Politidirektoratet - politi- og lensmannsetaten (jf. kap. 3440)		
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 441 post 1</i>	6 330 363 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	99 341 000	
	22	Søk etter omkomne på havet, i innsjøer og vassdrag, <i>kan overføres</i>	8 644 000	
	70	Tilskudd	6 484 000	
	71	Tilskudd Norsk rettsmuseum	2 168 000	
441		Oslo politidistrikt (jf. kap. 3441)		
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 440 post 1</i>	1 279 918 000	
442		Politihøgskolen (jf. kap. 3442)		
	1	Driftsutgifter	218 662 000	
443		Oppfølging av innsynsloven		
	1	Driftsutgifter	7 366 000	
	70	Erstatninger, <i>overslagsbevilgning</i>	2 585 000	
445		Den høyere påtalemyndighet (jf. kap. 3445)		
	1	Driftsutgifter	101 045 000	
446		Den militære påtalemyndighet (jf. kap. 3446)		
	1	Driftsutgifter	4 734 000	
448		Grensekommissæren (jf. kap. 3448)		
	1	Driftsutgifter	4 688 000	
450		Sivile vernepliktige (jf. kap. 3450)		
	1	Driftsutgifter	131 391 000	
455		Redningstjenesten (jf. kap. 3455)		
	1	Driftsutgifter	346 609 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	5 832 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	4 220 000	
	71	Tilskudd til frivillige organisasjoner i redningstjenesten	6 694 000	
	72	Tilskudd til nød- og sikkerhetstjenester	77 321 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
456		Nødnett - felles radiosamband for nødetatene (jf. kap. 3456)		
	1	Driftsutgifter	40 366 000	
460		Spesialenheten for politisaker (jf. kap. 3460)		
	1	Driftsutgifter	20 793 000	
466		Særskilte straffesaksutgifter m.m.		
	1	Driftsutgifter	582 870 000	
467		Norsk Lovtidend		
	1	Driftsutgifter	3 505 000	
468		Kommisjonen for begjæring om gjenopptakelse av straffesaker (jf. kap. 3468)		
	1	Driftsutgifter	9 300 000	
470		Fri rettshjelp (jf. kap. 3470)		
	1	Driftsutgifter	6 219 000	
	70	Fri sakførsel	396 783 000	
	71	Fritt rettsråd	202 048 000	
	72	Tilskudd til spesielle rettshjelptiltak	19 637 000	
471		Statens erstatningsansvar		
	70	Erstatning til voldsofre, <i>overslagsbevilgning</i>	79 783 000	
	71	Erstatningsansvar m.m., <i>overslagsbevilgning</i>	77 426 000	
	72	Erstatning for uberettiget straffeforfølgning, <i>overslagsbevilgning</i>	13 442 000	
472		Kontoret for voldsoffererstatning m.m.		
	1	Driftsutgifter	12 336 000	
474		Konfliktråd		
	1	Driftsutgifter	37 065 000	
475		Bobehandling		
	1	Driftsutgifter	65 425 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	6 791 000	
		Totale utgifter		14 215 160 000
Inntekter				
3400		Justisdepartementet (jf. kap. 400)		
	1	Diverse inntekter	70 000	
3410		Rettsgebyr (jf. kap. 410)		
	1	Rettsgebyr	1 485 568 000	
	4	Lensmennenes gebyrinntekter	365 742 000	
3430		Kriminalomsorgens sentrale forvaltning (jf. kap. 430)		
	2	Arbeidsdriftens inntekter	43 981 000	
	3	Andre inntekter	21 604 000	
	4	Tilskudd	1 350 000	
3440		Politidirektoratet - politi- og lensmannsetaten (jf. kap. 440)		
	1	Gebyrer	410 040 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
	2	Refusjoner mv.	155 100 000	
	4	Gebyrer - vakselskap	707 000	
	6	Gebyr - utlendingssaker	57 200 000	
3441		Oslo politidistrikt (jf. kap. 441)		
	2	Refusjoner	15 510 000	
	3	Salgsinntekter	170 000	
	5	Personalbarnehage	2 362 000	
3442		Politihøgskolen (jf. kap. 442)		
	2	Diverse inntekter	4 906 000	
	3	Inntekter fra Justissektorens kurs- og øvingssenter	9 500 000	
3450		Sivile vernepliktige, driftsinntekter (jf. kap. 450)		
	1	Inntekter av arbeid	40 476 000	
	2	Andre inntekter	416 000	
3455		Redningstjenesten (jf. kap. 455)		
	1	Refusjoner	18 974 000	
3470		Fri rettshjelp (jf. kap. 470)		
	1	Egenandeler m.m.	5 164 000	
		Totale inntekter		2 638 840 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Justisdepartementet i 2005 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 400 post 1	kap. 3400 post 1
kap. 410 post 1	kap. 3410 post 3
kap. 411 post 1	kap. 3411 post 3
kap. 430 post 1	kap. 3430 postene 3 og 4
kap. 430 post 21	kap. 3430 post 2
kap. 440 post 1	kap. 3440 postene 2, 3 og 6
kap. 441 post 1	kap. 3441 postene 2, 3 og 5
kap. 442 post 1	kap. 3442 postene 2 og 3
kap. 455 post 1	kap. 3455 post 1

III

Bestillingsfullmakt

Stortinget samtykker i at Justis- og politidepartementet i 2005 kan bestille varer utover den gitte bevilgning, men slik at samlet ramme for nye bestillinger og gammelt ansvar ikke overskrider følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
440	1	Politidirektoratet - politi- og lensmannsetaten	
		Driftsutgifter	40 mill. kroner

IV

Videreføring av bobehandling

Stortinget samtykker i at Justis- og politidepartementet i 2005 kan bestemme at det under ordningen med

utgifter til fortsatt bobehandling pådras forpliktelser utover gitt bevilgning under kap. 475 Bobehandling post 21 Spesielle driftsutgifter, med inntil 10 mill. kroner, men slik at totalrammen for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger 33 mill. kroner.

V

Nettbudsjettering

Stortinget samtykker i at Justis- og politidepartementet i 2005 kan:

1. nettoføre som utgiftsreduksjon under kap. 475 Bobehandling post 21 Spesielle driftsutgifter, inntektene ved avholdelse av kurs og konferanser i regi av Konkursrådet, samt inntekter fra rådets øvrige virksomhet.
2. nettoføre som utgiftsreduksjon under kap. 475 Bobehandling post 21 Spesielle driftsutgifter, tilbakebetalte inntekter under ordningen med utgifter til bobehandling.

VI

Førtidsdimittering i siviltjenesten

Stortinget samtykker i at Justis- og politidepartementet i 2005 kan bestemme førtidsdimittering av mannskaper slik det fremgår i omtalen under kap. 450 Sivile vernepliktige i St.prp. nr. 1 (2004-2005).

VII

Framtidig radiosamband for nød- og beredskapsstatene

Stortinget samtykker i at Justis- og politidepartementet i 2005 kan:

1. innhente tilbud på etablering av et felles digitalt radiosamband (nødnett) for nød- og beredskapsstatene og inngå kontrakt om første utbyggingsområde. Dette området utgjøres av politidistriktene Follo, Romerike, Oslo, Asker og Bærum, Søndre Buskerud og Østfold.
2. innhente tilbud fra leverandør på utbygging i resten av landet.

Rammeuavhengige forslag**Forslag fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti:***Forslag 2*

Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om å likestille den militære og den sivile verneplikten, slik at vernepliktstida for sivile vernepliktige blir 12 måneder.

7. KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen viser til proposisjonene og det som står foran, og rår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

**Rammeområde 5
(Justis)**

I

På statsbudsjettet for 2005 bevilges under:

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
Utgifter				
61		Høyesterett (jf. kap. 3061)		
	1	Driftsutgifter	53 608 000	

Forslag 3

Regjeringen må fortsatt bistå og sørge for alternativ virksomhet ved Bruvoll Leir i Nord-Odal slik forutsatt ved budsjettbehandlingen i 2003.

Forslag 4

Stortinget ber Regjeringen utarbeide en plan for hvor, hva slags og hvor mange nye soningsplasser det vil bli behov for i et ti års perspektiv, samt behovet for framtidig bemanning og for utbedringer og eventuelt nedleggelse av eksisterende fengselsbygg. Kvinnelige innsattes behov må ivaretas på lik linje med menns behov i en slik plan.

Forslag 5

1. Stortinget ber Regjeringen lage overgangsregler/forskrifter vedrørende tomtfesteloven som sikrer innløsningsrett oftere enn i dag og helst minimum hvert annet år.
2. Stortinget ber Regjeringen om at de tomter som festes bort til hus og fritidsformål, og som eies av staten eller fond styrt av staten, får mulighet til innløsningsrett annethvert år.
3. Stortinget ber Regjeringen ved utarbeidelse av forskrifter til tomtfesteloven å gi festere rett til innløsning av sin fritidseiendom hvor festeavgiftene er mindre enn 10 prosent av landbrukseiendommens bruttoinntekt (jf. lovens begrep "monaleg del").
4. Stortinget ber Regjeringen legge til rette for at innløsningsbeløpene i allmenningene skal tilfalle de lokale fjellstyrene til deres forvaltning.

Forslag fra Fremskrittspartiet:*Forslag 6*

Stortinget ber Regjeringen avvikle bruken av fremskutt prøveløslatelse. Det igangsettes ikke nye tiltak med soningsrabatter.

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti:*Forslag 7*

Stortinget ber Regjeringen bruke sin myndighet til å instruere Kontoret for voldsoffererstatning slik at den strenge praksisen med krav om anmeldelse innen fire til fem dager, endres.

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
400		Justisdepartementet (jf. kap. 3400)		
	1	Driftsutgifter	204 951 000	
	71	Tilskudd til internasjonale organisasjoner	10 026 000	
410		Tingrettene og lagmannsrettene (jf. kap. 3410)		
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 412 post 1</i>	1 271 989 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	90 467 000	
411		Domstoladministrasjonen (jf. kap. 3411)		
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 410 post 1</i>	47 325 000	
412		Tinglysingsprosjektet		
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 410 post 1</i>	42 775 000	
414		Domsutgifter		
	1	Driftsutgifter	75 430 000	
430		Kriminalomsorgens sentrale forvaltning (jf. kap. 3430)		
	1	Driftsutgifter	1 780 675 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 430 post 1</i>	50 460 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	89 297 000	
	60	Refusjoner til kommunene, forvaringsdømte mv., <i>kan overføres</i>	60 030 000	
	70	Tilskudd	12 056 000	
432		Kriminalomsorgens utdanningssenter (KRUS) (jf. kap. 3432)		
	1	Driftsutgifter	112 217 000	
440		Politidirektoratet - politi- og lensmannsetaten (jf. kap. 3440)		
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 441 post 1</i>	6 389 363 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	99 341 000	
	22	Søk etter omkomne på havet, i innsjøer og vassdrag, <i>kan overføres</i>	8 644 000	
	70	Tilskudd	7 484 000	
	71	Tilskudd Norsk rettsmuseum	2 168 000	
441		Oslo politidistrikt (jf. kap. 3441)		
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 440 post 1</i>	1 374 918 000	
442		Politihøgskolen (jf. kap. 3442)		
	1	Driftsutgifter	221 662 000	
443		Oppfølging av innsynsloven		
	1	Driftsutgifter	7 366 000	
	70	Erstatninger, <i>overslagsbevilgning</i>	2 585 000	
445		Den høyere påtalemyndighet (jf. kap. 3445)		
	1	Driftsutgifter	100 045 000	
446		Den militære påtalemyndighet (jf. kap. 3446)		
	1	Driftsutgifter	4 734 000	
448		Grensekommisæreren (jf. kap. 3448)		
	1	Driftsutgifter	4 688 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
450		Sivile vernepliktige (jf. kap. 3450)		
	1	Driftsutgifter	<u>133 391 000</u>	
455		Redningstjenesten (jf. kap. 3455)		
	1	Driftsutgifter	<u>347 609 000</u>	
	21	Spesielle driftsutgifter	<u>5 832 000</u>	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	<u>4 220 000</u>	
	71	Tilskudd til frivillige organisasjoner i redningstjenesten	<u>5 694 000</u>	
	72	Tilskudd til nød- og sikkerhetstjenester	<u>77 321 000</u>	
456		Nødnett - felles radiosamband for nødetatene (jf. kap. 3456)		
	1	Driftsutgifter	<u>40 366 000</u>	
460		Spesialenheten for politisaker (jf. kap. 3460)		
	1	Driftsutgifter	<u>20 793 000</u>	
466		Særskilte straffesaksutgifter m.m.		
	1	Driftsutgifter	<u>582 870 000</u>	
467		Norsk Lovtidend		
	1	Driftsutgifter	<u>3 505 000</u>	
468		Kommisjonen for begjæring om gjenopptakelse av straffesaker (jf. kap. 3468)		
	1	Driftsutgifter	<u>9 300 000</u>	
470		Fri rettshjelp (jf. kap. 3470)		
	1	Driftsutgifter	<u>6 219 000</u>	
	70	Fri sakførsel	<u>338 783 000</u>	
	71	Fritt rettsråd	<u>202 048 000</u>	
	72	Tilskudd til spesielle rettshjelptiltak	<u>19 637 000</u>	
471		Statens erstatningsansvar		
	70	Erstatning til voldsofre, <i>overslagsbevilgning</i>	<u>79 783 000</u>	
	71	Erstatningsansvar m.m., <i>overslagsbevilgning</i>	<u>77 426 000</u>	
	72	Erstatning for uberettiget straffeforfølgning, <i>overslagsbevilgning</i>	<u>13 442 000</u>	
472		Kontoret for voldsoffererstatning m.m.		
	1	Driftsutgifter	<u>12 336 000</u>	
474		Konfliktråd		
	1	Driftsutgifter	<u>37 065 000</u>	
475		Bobehandling		
	1	Driftsutgifter	<u>65 425 000</u>	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	<u>6 791 000</u>	
		Totale utgifter		<u>14 214 160 000</u>
Inntekter				
3400		Justisdepartementet (jf. kap. 400)		
	1	Diverse inntekter	<u>70 000</u>	
3410		Rettsgebyr (jf. kap. 410)		
	1	Rettsgebyr	<u>1 485 568 000</u>	
	4	Lensmennenes gebyrinntekter	<u>365 742 000</u>	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
3430		Kriminalomsorgens sentrale forvaltning (jf. kap. 430)		
	2	Arbeidsdriftens inntekter	43 981 000	
	3	Andre inntekter	21 604 000	
	4	Tilskudd	1 350 000	
3440		Politidirektoratet - politi- og lensmannsetaten (jf. kap. 440)		
	1	Gebyrer	410 040 000	
	2	Refusjoner mv.	155 100 000	
	4	Gebyrer - vaktsselskap	707 000	
	6	Gebyr - utlendingssaker	57 200 000	
3441		Oslo politidistrikt (jf. kap. 441)		
	2	Refusjoner	15 510 000	
	3	Salgsinntekter	170 000	
	5	Personalbarnehage	2 362 000	
3442		Politihøgskolen (jf. kap. 442)		
	2	Diverse inntekter	4 906 000	
	3	Inntekter fra Justissektorens kurs- og øvingssenter	9 500 000	
3450		Sivile vernepliktige, driftsinntekter (jf. kap. 450)		
	1	Inntekter av arbeid	39 476 000	
	2	Andre inntekter	416 000	
3455		Redningstjenesten (jf. kap. 455)		
	1	Refusjoner	18 974 000	
3470		Fri rettshjelp (jf. kap. 470)		
	1	Egenandeler m.m.	5 164 000	
		Totale inntekter		2 637 840 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Justisdepartementet i 2005 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 400 post 1	kap. 3400 post 1
kap. 410 post 1	kap. 3410 post 3
kap. 411 post 1	kap. 3411 post 3
kap. 430 post 1	kap. 3430 postene 3 og 4
kap. 430 post 21	kap. 3430 post 2
kap. 440 post 1	kap. 3440 postene 2, 3 og 6
kap. 441 post 1	kap. 3441 postene 2, 3 og 5
kap. 442 post 1	kap. 3442 postene 2 og 3
kap. 455 post 1	kap. 3455 post 1

III

Bestillingsfullmakt

Stortinget samtykker i at Justis- og politidepartementet i 2005 kan bestille varer utover den gitte bevilgning, men slik at samlet ramme for nye bestillinger og gammelt ansvar ikke overskrider følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
440	1	Politidirektoratet - politi- og lensmannsetaten Driftsutgifter	40 mill. kroner

IV

Videreføring av bobehandling

Stortinget samtykker i at Justis- og politidepartementet i 2005 kan bestemme at det under ordningen med utgifter til fortsatt bobehandling pådras forpliktelser utover gitt bevilgning under kap. 475 Bobehandling post 21 Spesielle driftsutgifter, med inntil 10 mill. kroner, men slik at totalrammen for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger 33 mill. kroner.

V

Nettobudsjettering

Stortinget samtykker i at Justis- og politidepartementet i 2005 kan:

1. nettoføre som utgiftsreduksjon under kap. 475 Bobehandling post 21 Spesielle driftsutgifter, inntektene ved avholdelse av kurs og konferanser i regi av Konkursrådet, samt inntekter fra rådets øvrige virksomhet.
2. nettoføre som utgiftsreduksjon under kap. 475 Bobehandling post 21 Spesielle driftsutgifter, tilbakebetalte inntekter under ordningen med utgifter til bobehandling.

VI

Førtidsdimettering i siviltjenesten

Stortinget samtykker i at Justis- og politidepartementet i 2005 kan bestemme førtidsdimettering av mannskaper slik det fremgår i omtalen under kap. 450 Sivile vernepliktige i St.prp. nr. 1 (2004-2005).

VII

Framtidig radiosamband for nød- og beredskapsetatene

Stortinget samtykker i at Justis- og politidepartementet i 2005 kan:

1. innhente tilbud på etablering av et felles digitalt radiosamband (nødnett) for nød- og beredskapsetatene og inngå kontrakt om første utbyggingsområde. Dette området utgjøres av politidistriktene Follo, Romerike, Oslo, Asker og Bærum, Søndre Buskerud og Østfold.
2. innhente tilbud fra leverandør på utbygging i resten av landet.

Oslo, i justiskomiteen, den 25. november 2004

Trond Helleland

leder og ordf. for kap. 400 og 3400

Jan Arild Ellingsen

ordf. for kap. 414, 467 og 475

Harald Espelund

ordf. for kap. 61, 410, 411, 412 og 3410

Gunn Karin Gjul

ordf. for kap. 440, 441, 3440 og 3441

Linda Cathrine Hofstad

ordf. for kap. 442, 468, 474 og 3442

Einar Holstad

ordf. for kap. 455 og 456

Finn Kristian Marthinsen

ordf. for kap. 430 og 3430

Anne Helen Rui

ordf. for kap. 460 og 466

Ingjerd Schou

ordf. for kap. 446, 448, 472 og 3472

Knut Storberget

ordf. for kap. 443, 445 og 471

Inga Marte Thorkildsen

ordf. for kap. 432, 450, 470, 3432, 3450 og 3470

